

YÜKSEK LİSANS TEZİ
280 NO'LU KARAMAN ŞERİYE SİCİLİ

Mustafa ÇORAMAN

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Prof.Dr.H.Mustafa ERAVCI

Ocak 2011

Afyonkarahisar

T.C
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

280 NUMARALI KARAMAN ŞERİYE SİCİLİ

Hazırlayan
Mustafa ÇORAMAN

Danışman
Prof. Dr. H.Mustafa ERAVCI

AFYONKARAHİSAR 2011

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “280 no’lu Karaman Şeriye Sicili” isimli çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu, belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

24.01.2011

Mustafa ÇORAMAN

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

Tez Danışmanı : Prof.Dr. H.Mustafa ERAVCI

Jüri Üyeleri : Doç.Dr. Mustafa GÜLER

: Doç.Dr. Ahmet Ali GAZEL

İmza

The image shows three handwritten signatures in blue ink. The top signature is the most complex and stylized. The middle signature is also stylized but more legible. The bottom signature is the simplest and most legible, appearing to read 'A. Gazel'.

Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Mustafa ÇORAMAN' ın "280 Numaralı KARAMAN Şeriye Sicili 1641-1648 M./1057-1064 H." başlıklı tezini değerlendirmek üzere 31.01.2011 günü saat 10:00'de Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir

Doç.Dr.Mehmet KARAKAŞ
MÜDÜR

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ
280 NO'LU KARAMAN ŞERİYE SİCİLİ

Mustafa ÇORAMAN

Tarih Anabilim Dalı

AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

Ocak 2011

TEZ DANIŞMANI: Prof.Dr.H.Mustafa ERAVCI

Hazırlamış olduğumuz yüksek lisans tezi, Karaman'ın 280 numaralı Şeriye Sicil Defteri olup 1641-1648 (1057-1064) tarihlerini kapsamaktadır. Çalışmamız üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde, Osmanlı şeriye mahkemeleri ile kadı ve şeriye Sicilleri tanıtılmaya çalışılmıştır. Özellikle Şeriye Sicil defterlerinin askeri tarih, hukuk tarihi, kültür tarihi ve tarih yazıcılığı bakımından önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Birinci bölümde Karaman'ın fiziki durumu ile Girit Seferi'nde Karaman'ın rolü ele alınmıştır. İkinci Bölümde 280 numaralı Karaman Şeriye Sicil Defterinde geçen hükümlerin özetleri verilip defterin değerlendirilmesi yapılmıştır. Üçüncü Bölümde ise belgelerin transkribi yapılmıştır. Metin çevrilirken basit transkripsiyon metodu kullanılmış, kararların genel bir değerlendirmesi yapılarak tez çalışmasına son verilmiştir.

Karaman Şeriye Sicilleri üzerinde yaptığımız bu transkripsiyon çalışması, yerel araştırmalar için bir kaynak oluşturduğu gibi merkezden gelen emirlerin çokluğu sebebiyle Osmanlı Tarihi 17.y.y ortası araştırmacıları için de yararlanılacak bir kaynak niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: 280 numaralı Şeriye Sicili, Sosyal Hayat, Girit Seferi

**MASTER DEGREE THE ABSTRACT OF
THE KARAMAN SHARIYYA REGISTRATION NUMBERED 280**

Mustafa ÇORAMAN

Department of History

UNIVERSITY OF AFYON KOCATEPE

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

October 2011

Advisor: Prof.Dr.H.Mustafa ERAVCI

This postgraduate thesis that we prepared and is registered in no. 280, including between the dates 1641-1648 (1057-1064) is the Shariyya Registration Book that belongs to the Court of Karaman. It's composed of a preface and the transcription of the text. The preface is divided into two.

In the first part the Ottoman Court, Qadi and Shariyya Registration Books were attempted to be told. In the fist chapter, The physical condition of Karaman and Karaman's role in the Crete Campaign were studied. In the second chapter, it is evaluated the notebook, giving the summeries of decisions mentioned in the Karaman Shariyya Registration Book. In the third chapter, it was done the transcription of the documents. While translating the text, used simple transcription method, doing a general evaluation it is put an end to thesis study.

This transcription work that we do on, Karaman Shariyya Registrations, as a source of local researches because of including the orders from center like edict, it can be presumed a rich resource for the researchers Ottoman history 17 mid-century. Especially, in this period for Crete campaign how the state follow a policy that clearly emerged in the Registration. It is explained clearly that severely punished the ones didn't participate in Crete campaign and taken their military fiefs and the origins of difficulties suffered in Crete campaign.

Key Words: Registry of Religious Affairs No. 280, Social Life, Expedition to Crete

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	iii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ONAY SAYFASI.....	iv
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
ÖNSÖZ	ix
KISALTMALAR	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

280 NO'LU KARAMAN ŞERİYE SİCİL DEFTERİ, KARAMAN VE GİRİT SEFERİ

1. 280 NOLU KARAMAN ŞERİYE SİCİLİ VE KARAMAN	4
1.1 ŞEHRİN COĞRAFİ KONUMU.....	5
1.2 KARAMAN TARİHİ.....	5
1.3 KARAMAN ADI.....	6
1.4 SİCİLDE GEÇEN KARAMAN KÖY VE MAHALLELERİ.....	7
1.4.1.Abbas Mahallesi.....	9
1.4.2.Alacasuluk Mahallesi.....	9
1.4.3.Ali Şahne Mahallesi.....	9
1.4.4.Cedit Mahallesi.....	9
1.4.5.Çeltek Mahallesi.....	9
1.4.6.Fenari Mahallesi.....	10
1.4.7.Hisar Mahallesi.....	10

1.5 KARAMAN'DA AİLE.....	10
1.5.1.Nişanlanma.....	11
1.5.2.Nikah.....	11
1.5.3.Ailenin Bozulması: Boşanma.....	13
2. 280 NO'LU KARAMAN ŞERİYE SİCİLİNE GÖRE GİRİT SEFERİ.....	14
2.1 GİRİT SEFERİNİN BAŞLAMASI.....	14
2.2 GİRİT SEFERİNE HAZIRLIK.....	15
2.3 GİRİT SEFERİNİN UZAMASI	16
2.4 GİRİT SEFERİNİN SONUÇLARI.....	17

İKİNCİ BÖLÜM

280 NUMARALI DEFTERİN ANALİZİ

1. 280 NO'LU DEFTERİN TAHLİLİ.....	18
1.1 ŞEKİL VE TRANSKRİP BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	18
1.2 MUHTEVA BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	19
2. DEFTERDE BULUNAN BELGE ÖZETLERİ.....	24

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU

BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU.....	36
SONUÇ.....	36
BİBLİYOGRAFYA.....	37

ÖNSÖZ

Özünde devamlı bir sır ve belirsizlik barındıran tarih, yakın geçmişten uzak geçmişe doğru gidildikçe, kaynak yetersizliğinden dolayı, bu sır perdesi daha da derinleşir. Bu durum tarihin tekrar etmemesiyle ilgilidir. Tarihin gizemini muhafaza ettiği en büyük yerlerden biri bizim ülkemizdir. Geniş bir coğrafyada yüzyıllarca faaliyet gösteren Osmanlı Devleti yaklaşık kırk tane ülkenin tarihinin temellerini teşkil etmektedir. Osmanlı arşivleri ortaya çıktıkça tarih kitapları yenilenmeye devam edecektir.

Lârende ismiyle meşhur Karaman şehri, bir çok medeniyete beşiklik etmiştir. Özellikle Karamanoğulları döneminde önemi artan Lârende, XIV.yüzyılın başlarında beyliğin başkenti olmuştur. Lârende hakkında yapılan çalışmalarda Osmanlı Devleti'nin buraya ayrı bir önem verdiğini görmekteyiz. Özellikle bu çalışmada faydalandığımız Ahmet CENGİZ, “*XVIII.Yüzyılda Lârende (Karaman) Şehrinin Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Yapısı*” isimli kitabında Lârende ile ilgili detaylı bilgiler vermiştir.

Bu alanda yapılan çalışmalara biz de katkıda bulunmak istedik ve 280 Numaralı 1641-1648 (1057-1064) yılları arası Karaman Şeriyye Sicil Defterinin Transkripsiyonunu ve tahlilini çalışmamıza konu edindik. Şeriye Sicilini günümüz alfabesine çevirdikten sonra dikkatli bir plan dâhilinde tasnife tabi tutarak değerlendirdik. Defterde geçen yer şahıs ve eşya adlarını tam okunması için elimizden geleni yaptık. Ancak yine de silik ve karaltılı olan okuyamadığımız yerlere (.....) koyduk. Asıl metinde olmayıp, bizim eklediğimiz yerleri parantez içinde belirttik.

Hatalarımızın olabileceğini ve bunların hoşgörü ile karşılanabileceğini ümit etmekteyiz. Öncelikle bu çalışma boyunca tez danışmanlığımı aldığı zamandan beri desteğini hiçbir zaman esirgemeyen Prof. Dr. H.Mustafa Eravcı'ya, kıymetli hocam Mehmet Amaç'a minnet ve teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca Maddi ve manevi desteğini esirgemeyen aileme müteşekkirim.

Afyonkarahisar-2011

Mustafa ÇORAMAN

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
Bkz.	: Bakınız
BOA	: Başbakanlık Osmanlı Arşivi
c.	: cilt
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
Grş.	: Gurus
Hkm	: hüküm
H.	: Hicri
KKS	: Karaman Kadı Sicilleri
LHD	: Larende Hurufat Defterleri
M.	: Miladi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Mük.Nr.	: Mükerrer Numara
no.	: numara
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
Ss	: sayfalar
TTK	: Türk Tarih Kurumu
İÜ	: İstanbul Üniversitesi
VGMA	: Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivi

GİRİŞ

Şeriye Sicilleri, kadıların görevleri gereği, mahkemelerde verdikleri hükümleri, merkezden kendilerine gelen ferman, buyruldu, tezkire ve takrîrleri, sorumlu buldukları kaza, kasaba ve köylerde olan önemli olayları kaydettikleri¹ veya kadıların verdikleri i'lam, hüccet ve cezalarla, görevleri gereği tuttukları çeşitli kayıtları ihtiva eden defterlerdir. Şeriye sicillerine, ayrıca mahkeme defterleri, “kadı defterleri” ve “zabt-i vekayi” sicilleri ismi de verilmektedir.

Bu kayıtlarda, maruzlara, i'lamlara, hüccetlere, aile hukukuna, tereke defterlerine, emir ve fermanlara, vekalet ve kefaletlere ait ayrı ayrı kayıtların tutulduğu gibi, hepsinin aynı defterin içinde karışık olarak tutulduğu da olmuştur. Bizim incelemiş olduğumuz defterde bu kayıtlar karışık olarak tutulmuştur.

Şeriye sicillerinin mahkemece tutulup, korunması bir ihtiyaçtan doğmuştur. Çünkü hakim i'lam ve senetlerin bir nüshasını hak sahiplerine vereceğinden, evrak üzerinde sahtekarlık yapılması ihtimali ortaya çıkar. Halbuki i'lam ve senetleri kendi koruması altında olan defterlere kaydettiği takdirde ihtiyaç halinde ona müracaat edilebilirdi². Bu sebepten kadı, taraflara verdiği vesikanın bir örneğini de şeriye sicillerine kaydetmiştir.

Osmanlı Devleti, ülke yönetiminde kazaları temel birim olarak kabul etmişti. Kazaların en büyük amiri sayılan kadılar ise görevleri gereği, sosyal, siyasal ve ekonomik hayatın bütün detayları ile meşgul olmak durumunda idiler. Devletin halkla ilişkisi kadılar vasıtasıyla sağlandığından kadıların da "sicil" denilen bir defter tutmaları kanun gereği idi³. Şeriye sicilleri genellikle Besmele ve ardından Arapça bir dua ile başlamaktadır. Bu kısma dibace denilmektedir⁴.

¹ Raşit Gündoğdu, *(Balıkesir Şeriye Sicili (Evaili-i Cemaziye'l-evvel 1021-25 Sefer 1027 4 Temmuz 1612-21 Şubat 1618))*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, 1992, s. III.

² Abdülaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İstanbul 1986, s. 1.

³ Aynur Ünlüyol, *Şeriye Sicillerine Göre XVIII. Asrın ilk Yarısında Balıkesir (1700-1730)*, Basılmamış doktora tezi: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995, s.1.

⁴ Ahmet Akgündüz; *Şer'iye Sicilleri*, (İstanbul:Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları), 1998, c. I, s. 19.

Bu dua Allah'a işlerinin kolaylaştırmasını içeren bir duadır⁵. Ayrıca bu duada, şer'i hükümlere ve bunları vaz'eden Allah ve Peygamberine saygı arz edilmektedir⁶. Duanın arkasından sicili tutan kadının adı, tayin beratının bir sureti, vazifesi ve ünvanı kaydedilirdi. Kadı görevden ayrıldığı zaman yerine gelen kadıya bu defteri teslim eder, eğer etmez ise yeni gelen kadı selefinden bu defteri resmen isterdi⁷.

Osmanlı mahkemelerinde yapılan yazılı işlemlerin hepsi saklanmamıştır. Saklanması gerekli olan şeriye sicilleri de bugünkü mahkeme tutanaklarına pek benzememektedir. Eski tarihli sicillerde vakıf tescili dışındaki bütün kayıtların genellikle bir sayfanın yarısını geçmediği, hatta çoğu zaman bir sayfaya beş, altı, bazen yedi işlemin kaydedildiği görülmüştür. Eski defterler kadının cübbesinin cebine girecek ölçüde küçük, dar ve uzuncadır.

Kadılarının hem adli ve hem de idari görevler üstlenmiş olduklarından şeriye sicillerinde onların her iki göreviyle ilgili kayıtlar vardır. Adli kayıtların başında i'lamlar, huccetler, vakfiyeler ve ma'ruzlar gelir. Bunların dışında bir takım kayıtlar daha bulunmaktadır. idari kayıtlara gelince bunlar memur ve müderris tayini, resmi yapıların keşif ve tamiri, vakıfların murakebesi ve vakıf binalarının kiraya verilmesi, vergi ve cizyelerin toplanması, esnaf teftişi, narh koyma, yiğitbaşı ve kethuda tayini, mukataa teftişi gibi kayıtlardır.

Kadılarının görevli oldukları kazalarda adli, idari ve beledi işlerle ilgili olarak düzenledikleri kayıtlar son derece değerli ilmi malzeme durumundadır.

Kadılarının yargı işlerini yürütebilecekleri ve tarafların kendilerini her an bulabilecekleri belirli yerleri vardı. Bu, kadının evi, cami, mescid veya medreselerin belli odaları olabilirdi⁸. Bayram ve Cuma günleri dışında yargı görevini yerine getirirlerdi⁹. Fakat, sonraki dönemlerde kadılar için hükümet konaklarında ayrı bir bölüm ayrılırdı. Kadılar, askeri meselelerin dışında bütün devlet işlerini ve mahalli davaları çözüme kavuştururlardı. Böylece, devlet ile halk

⁵ Dua için Bkz. "280 No'lu Karaman Şeriye Sicili" 16a, 1.hkm

⁶ Akgündüz, a.g.e.,s. 2-19

⁷ Raşit Gündoğdu, a.g.e., s. III.

⁸ Aynur Ünlüyol , a.g.e., s. 1-2.

⁹ Halil Cin-Ahmet Akgündüz, (1989), *Türk Hukuk Tarihi*, (Konya Selçuk Üniversitesi Yayınları), s. 224

iliskilerini şer'î ve örfî hukukun uygulanışını, miras, intikal ve borç davalarını, gayr-i müslimlerin hukuki durumlarını da şeriye sicillerinde bulmak imkanına sahip olabilmekteydi. Diğer taraftan mahalli yer ve mevki adları, örf ve adetler gibi bölgesel bilgiler de çeşitli vesilelerle zabıtlarda yer almış durumdadır¹⁰. Nitekim, bölgede vakıflar tarafından yaptırılan ibadethaneler, han, hamam ve türbe gibi çoğu bugün kaybolmuş abideler, bu eserlerle ilgili çeşitli davalar sicil kayıtlarından çıkarılabilmektedir.

Sicillerde yer alan çeşitli vesikalardan kasaba, köy ve mahalle adlarını, yeni kurulan yerleşim birimlerini, terk edilmiş köyleri ve buralardan göç sebeplerini de bulmak mümkündür. Devletin bir savaşa girmesi halinde, bölge halkının harbe nasıl iştirak ettiğini ve devlete karşı sorumluluklarını nasıl yerine getirdiklerini anlamak için, devletin talep ettiği vergi, asker, zahire, hayvan, kereste ve maden listelerini incelemek mümkündür. Nitekim; 280 numaralı şeriye sicilinde görüleceği gibi hem köylerin isimleri hakkında bilgi bulunmakta, hem de günün şartlarında yol yapımında kullanılan değerli addedilen yol için hammadde olan odun ve toprağın köylere göre oranı belirtilmektedir¹¹.

Osmanlı Devleti'nin ticari faaliyetlerini, esnaf ilişkilerini, üretim-tüketim maddelerinin neler olduğunu ve her türlü eşya ve yiyecek maddesinin narh ve piyasa fiyatlarını, kısaca imparatorluğun ekonomik gidişatını siciller yoluyla öğrenebilmekteyiz¹².

Bunlardan başka şeriye sicillerinden, devletin tütün ve içki yasağı gibi çıkarmış olduğu muhtelif yasaklar, bölgede yetişen ürünler hakkındaki bilgileri, şehir veya kasabaların yaklaşık olarak nüfusunu, tımar tescilatı ve vakıf müesseseleri hakkındaki bilgileri, Anadolu'da çeşitli zamanlarda meydana gelen isyanlar hakkındaki teferruatlı bilgileri mevcuttur¹³. Bu bağlamda, 280 numaralı şeriye sicilindeki ismi geçen köylerin üzerlerine düşen vergi meblağları verilmiştir.

¹⁰ Bkz.. "280 No 'lu Karaman Şeriye Sicilî" 17a, 8.hkm

¹¹ Bkz. "280 No 'lu Karaman Şeriye Sicilî" 1A, 1.hkm

¹² Aynur Ünlüyol, a.g.e., s. 2.

¹³ Mücteba İlgürel, (1974-1975) *Şeriye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru*, İstanbul

BİRİNCİ BÖLÜM

280 NO'LU KARAMAN ŞERİYE SİCİL DEFTERİ, KARAMAN VE GİRİT SEFERİ

1. 280 NOLU KARAMAN ŞERİYE SİCİLİ VE KARAMAN

1.1 ŞEHRİN COĞRAFİ KONUMU

Karaman, Konya havzasının güneydoğusunda denizden 1038 m yükseklikte, Toros dağlarını Sertavul Geçidi'nden aşan ve Akdeniz kıyılarını İç Anadolu'ya bağlayan tarihî ticaret yolunun üzerindedir¹⁴. Karaman Şehri'nin bulunduğu konum, onu önemli bir merkez haline getirmiştir¹⁵. Eski tarihlerde şehir Ereğli'yi Konya'ya bağlayan yol ile Silifke ve Mut'u Konya'ya bağlayan yolun kesişme yerindeydi. Karamanoğulları döneminde Silifke, beyliğin denize açılan kapısı olduğu için Karaman özel bir öneme sahipti¹⁶.

Osmanlı devri yolları, İstanbul merkez olmak üzere Anadolu ve Rumeli'de sağ, sol ve orta kol halinde uzanırdı. Bunlar tali yollarla birbirine bağlanmıştı. Anadolu'da sağ sol, Üsküdar-Gebze-Eskişehir-Akşehir-Konya-Adana-Antakya yolu ile Halep ve Şam güzergâhını takip eden hac yoluydu¹⁷.

Kıbrıs-İstanbul yolunun Konya'dan Kıbrıs adasına giden kısmında en kısa ve güvenli yol Konya-Karaman-İlisıra/Yollarbaşı-Mut-Silifke güzergâhını izlediği¹⁸ için Kıbrıs'ın Osmanlılar tarafından fethinden sonra, şehir tekrar önemli hale geldi. Kıbrıs yolunun üzerinde olması, Karamanlıların bağlarda ve bahçelerde yetiştirdikleri ürünlerine müşteri bulabilmelerine katkı yaptığı söylenebilir.

XVII. yüzyılda İstanbul'dan Karaman kadısına yazılan birçok fermanla Kıbrıs'tan gelip İstanbul'a geçen görevlilere yardım edilmesi, Karaman'a gönderilen değişik görevlilere gerekli ihtimamın gösterilmesi, taşınan vergi gelirlerinin korunması konularındaki emirler, şehrin stratejik önemini

¹⁴ Metin Tuncel, *Karaman*, DİA, XXIV, İstanbul 2001, s. 444.

¹⁵ Yusuf Halaçoğlu, *Osmanlılarda Ulaşım ve Haberleşme (Menziller)*, Ankara 2002, s. 66.

¹⁶ Osman Gümüüşü, XVI.Yüzyıl Lârende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus, Ankara 2001, s. 40-53-70-71.

¹⁷ Yusuf Halaçoğlu, *Osmanlı Devlet Teşkilatı*, XII, İstanbul 1989, s. 441.

¹⁸ Faraoqhi, *Kentler*, s. 107.

göstermektedir. Örneğin;“İstanbul’dan Kıbrıs’a kadar yol üzerinde bulunan kadıların Kapıcıbaşı tayin edilen Bayram ile her türlü ilgilenmesi..” “1057 Safer ayında, mühim bir husus için resmi görevle ulak olarak görevlendirilen Muharrem Çavuş’a gerekli ihtimamın gösterilmesi için Sayda, Beyrût ve Trablusşam’a kadar olan kadılarına emir verilmiştir.”¹⁹. Bu iki ayrı hükümde Karaman’ın stratejik önemi anlaşılmaktadır.

1.2 KARAMAN TARİHİ

Karaman,Orta Anadolu’da tarihi eski çağlara kadar giden bir şehirdir. Antik yol üzerinde bulunduğu için sürekli gelişme göstermiş, Türk döneminde önemli bir idari birim olarak,hep gündemde kalmıştır.

Şehre ilk önce ne zaman, kimlerin yerleştiği konusunda kesin bir bilgi yoktur. Fakat kalenin üzerinde oturduğu tepenin muhtemelen bir Neolitik dönem höyüğü olması, Hititler döneminde bu bölgede Lârende adına benzeyen Lalanda veya Lanta adında bir yerleşim yerinin olması, burada insanların MÖ 8000’den beri yaşadığını göstermektedir. Şehir, Hititlerden sonra MÖ VII.yüzyılda Frigyalılar, VI.yüzyılda Lidyalılar,V.yüzyıl sonlarında Perslerin egemenliğine girmiştir. Perslerden sonra Roma ve MS 395’ten itibaren de Bizans İmparatorluğu’nun topraklarına katılan Karaman,bu dönemde Hristiyanlığın önemli bir merkezi olmuştur.

II.Kılıçaslan (1156-1192) döneminde, 1165 yılında Anadolu Selçuklu topraklarına dahil olmuştur. III.Haçlı seferi sırasında kısa bir süre Alman İmparatoru Friedrich Barbarossa tarafından işgal edildikten sonra 1210’da Hospitalier tarikatına mensup şövalyeler ve daha sonra da bu tarikat mensuplarının isteği ile Kilikya Ermeni Kralı II.Leon tarafından alınmıştır.

Ancak II.Leon şehri 1216’da Selçuklu Sultanı İzzettin I.Keykavus’a terk etmek zorunda kalmıştır. XIII.yüzyılda Moğol istilasına uğrayan şehir, Selçukluların eline geçtikten sonra hızla islamlaşıp Türkleşmiştir. Konya’dan önce Karaman’a yerleşen Mevlâna ailesi, burada Türk kültürünün kökleşmesine

¹⁹ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 4a, 1.hkm

öncülük etmiştir. Karamanoğulları Beyliği, 1256 yılında Selçuklu Devleti'nin II.İzzettin Keykavus (1246-1260) ile IV.Kılıçaslan (1249-1265) arasındaki taht mücadeleleri sırasında, Karaman Bey (1255-1263) tarafından kurulmuştur. Karaman Bey'in babası Nuri Sofî, dedesi ise Sadettin Bey'dir²⁰. Kuruluşundan Osmanlı topraklarına katıldığı zamana kadar on sekiz bey tarafından yönetilmiştir. Karaman, ondört şehri ve yüz elli kalesi olan beyliğin idare merkeziydi. Ermenek'ten başka Karaman ve Konya kısa süre sonra da Niğde ve Silifke beyliğin merkezi olmuştur.

Karaman, Karamanoğulları döneminde büyük önem kazanmıştır. Konya'dan önce bu beyliğe başkentlik yapmış, daha sonra hanedana mensup birçok bey burada oturmuştur. Karaman aşiretinin hangi Oğuz boyuna ait olduğunun net olarak bilinmemektedir. Bazı tarihçiler Salur veya Afşar boylarına ait olduklarına dair iki rivayetten bahsetmektedirler.

1.3 KARAMAN ADI

Bazı araştırmacılar, Karaman'ın Hitit şehirlerinden “Lanta” ile bazıları da “Lalanta” ile aynı şehir olduğunu savunur. Laranta, Hitit tabletlerinde de geçmektedir.

Selçukluların eline geçmesinden sonra Lârende adı ile bilinen şehir, Karamanoğulları döneminde de aynı adla anılmıştır. Osmanlı döneminde ise Lârende adının yanında Karamanoğulları'na izafeten Karaman adı da kullanılmaya başlanılmıştır.

Lârende ve Karaman, belgelerde ayrı ayrı kullanıldığı gibi bazı belgelerde ikisinin birlikte kullanıldığı da görülmektedir. Bir belgede “Konya Karamanı” başka bir belgede ise “Lârende nâm-ı diğer Karaman” şeklinde geçmiştir²¹.

280 numaralı Karaman Şeriye sicilinde elli yedi defa Lârende ismi geçerken, yirmi üç defa da Karaman ismi geçmektedir. Örneğin; 2a 1.Hüküm şöyle başlamaktadır. “Medîne-i Lârende (Lârende Şehri) Mahallâtından Kara

²⁰ Ahmet Cengiz, *XVIII.Yüzyılda Lârende(Karaman) Şehrinin Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Yapısı*, 2009, s. 13-14

²¹ Ahmet Cengiz, a.g.e, s. 14-16-17.

Seyid ahali sükânından Mehmet Halîfe ibn-i İhsan Dede...”. 13a 2.hükümde ise: ”*Mevlânâ Lârende kâdısı zîde fazlühüm ba’det-tahrîr ve’t-teslîm inhâ olunur ki: Nâhiye-i mezbûre subaşılığı işbu sene seb’a ve hamsîn ve elf*” şeklinde geçmektedir.

Karaman isminin geçtiği yerlerde o dönemde hem Lârende isminin hem Karaman isminin aynı anlamda birlikte kullanıldığı anlaşılmaktadır. Nitekim 2a 4.hükümde: “*Oldur ki medîne-i Lârende’de Vire Murat kimesne gelmeyüb hali ve muazzil kılınub Karaman defterdarı Murat Paşa Hazretleri tarafından..*” ifadesinde her iki ibarenin de beraber kullanıldığını görmekteyiz.

1.4 SİCİLDE GEÇEN KARAMAN KÖY VE MAHALLELERİ

İncelediğimiz defterde o gün kullanılan köy ve mahalle isimlerinin bazılarının aynen korunduğunu, bazılarının ise değişerek, başka isimlerle bugün karşımıza çıktığını görmekteyiz.

1641-1648 yıllarında, 280 Numaralı Karaman Şeriye Sicilinde ismi geçen köyler şu şekildedir:

Afgan	Eyvan	Kızılcakuyu	İnece
Ağın	Felederiç	Talem	Zavzar
Alınca	Göçer	Uyumağaç	Zaviye
Arıkviran	Göçerik Köy	Kızıllardağyeri	Zengen
Aşiret	Gökçe	Kazalpa	Yenihisar
Balime	Gömü	Mağara	
Bekir Veli	Göndere	Mandasun	
Bennâk	Göves	Menderegözü	
Buğdaylı	İbrala	Mürcek	
Çatak	Kal’acık(Kalecik)	Özer	
Çoğlu	Kalı	Örencik	
Çomaklar	Kandemli	Öztimer (Özdemir)	

Çömha Ali	Kandalı	Özücek
Dadak	Kara	Sad-Pâre
Dafgandos	Karaaba	Salta
Davuda	Karalar	Sarılar
Demirkuş	Karalgazi	Sucı
Derbeyan	Karaviran	Sudurağı
Divle	Kasandon	Şamluca
Doğandaş	Kayı	Şekşek
Dorin	Susam	Takdirli
Efkındros	Keçili	Uzunağaç
Eminler	Kemrebent	Uzuncak

Sicilde ismi geçen bazı köy ve mahalleler isimleri bugün başka isimlerle adlandırılmaktadır. Bunlar şu şekildedir: Zengen-Başharman, Dafgandos-Çiğdemli, Mandason-Demiryurt, Kasandon-Dereköy, Göves-Paşabağı, Gøndere-Yazılı, Balime-Tarlaören olarak kullanılmaktadır. Mahallelerden ise; Gaferiyad-Kazımbekir olarak kullanılmaktadır.

Günümüzde hâla kullanılan, defterde ismi geçen mahalleler şunlardır : Çeltek, Fenari, Hisar, Abbas, Alacasuluk, Alişahne, Cedit.

1641-1648 yıllarında, 280 no'lu Karaman Şeriye Sicilinde ismi geçen mahalleler ise şöyledir:

Abbas	Çeltek	Kara Seyit
Alacasuluk	Fenari	Sarı
Ali Şahne	Feri	Şeyh Baba
Cedit	Hisar	Kirişçi Baba

1.4.1. Abbas Mahallesi

Abbas Mahallesi, adını hayırsever bir vatandaş olan Abbas isimli kişiden almıştır²². 1500, 1518, 1530, 1541, ve 1584 yıllarında yapılan tahrirlerde mahallenin adının bulunduğu bakılırsa, geçmişi XV. yüzyıla kadar gidiyordu.

1.4.2. Alacasuluk Mahallesi

Alacasuluk Mahallesinin kurulduğu bölgenin suluk olması GÜLCAN'a göre bu ismin verilmesine neden olmuştur²³. 1500, 1518, 1541 ve 1584 yıllarında yapılan tahrirlerde de adı geçmektedir.

1.4.3. Ali Şahne Mahallesi

Mahallenin adı sonradan nedense Ali Şahne olarak değiştirilmiştir. Şehri güvenlik hizmetlerinden sorumlu memurlarından birine “*şahne*” ya da “*subaşı*” denirdi²⁴. GÜLCAN, mahallenin adını Karamanoğulları döneminde şahne olan Sadettin Ali'den aldığını düşünmektedir. 1500, 1518, 1530, 1541 ve 1584 yıllarında yapılan tahrirlerde bu mahalle geçmektedir²⁵. Hatuniye Medresesi bu mahallede bulunuyordu.

1.4.4. Cedit Mahallesi

Cedit Mahallesi, bazı belgelerde Yeni Mahalle olarak geçmektedir. 1541 yılında yapılan 415 nolu tahrirde adı kaydedilmiştir. GÜLCAN, mahallenin, kalenin dışında Sinleköy veya Sileköy denen eski bir yerleşim yerinde kurulduğunu yazmıştır.

1.4.5. Çeltek Mahallesi

Çeltek Mahallesi, 1500, 1518, 1530, 1541 ve 1584 yıllarında yapılan tahrirlerde adı geçer ve büyük bir mahalledir. Karafakih Mehmet Efendi Medresesi, Çeltek Mahalle Mescidi, Emirşah Zaviyesi, Alâeddin Türbesi ve Mehmet oğlu Hüseyin Efendi'nin yaptırdığı iki çeşme bu mahallede bulunan

²² D.Ali Gülcan, *Karaman Mahalle Kasaba ve Köyleri Tarihçesi*, 1989, s. 1

²³ Gülcan, a.g.e, s. 5-91

²⁴ Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, III, İstanbul 1954, s. 305

²⁵ Gümüşçü, a.g.e, s. 91

kamu yapılarıydı²⁶.

1.4.6. Fenari Mahallesi

Mahalle, adını Molla Fenarî'den almıştır. Molla Şemsettin Fenarî, aslen Gerede'ye bağlı Fener köyünden olup, babası Konya'ya göç etmiştir. Şemsettin Fenarî'yi XV. Yüzyılın başında Karamanoğlu beyi, Karaman'a davet ederek uzun yıllar misafir etmiş, kadıaskerlikle görevlendirmiştir. Yıldırım Bayezit döneminde Osmanlı'nın ilk Şeyhülislamı olmuş, 1430 yılında 87 yaşında vefat etmiştir²⁷. Karaman'da kaldığı yıllarda adı bir mahalleye verilmiş, yine bu mahallede adına bir mescit, medrese ve hamam yaptırılmıştır. Ancak bu medrese ve hamam günümüze ulaşmamıştır²⁸.

1.4.7. Hisar Mahallesi

Hisar Mahallesi'nin tarihi geçmişi, Karamanoğulları'na kadar gitmekte olup, kale duvarlarının içinde kurulduğu için en eski ve en merkezî mahalleydi. Hisar Mahallesi ya da 1500, 1518, 1530, 1541 ve 1584 yılları tahrirlerinde olduğu gibi Hisariçi Mahallesi olarak da geçmektedir²⁹.

1.5 KARAMAN'DA AİLE

Bir arada yaşayan anne, baba ve çocuklardan oluşan aile, temelini oluşturduğu toplumun yapısını yansıtan önemli bir kurumdur. Aile, toplum olma anlayışının da başlangıcıdır³⁰. Osmanlı ailesi genellikle dört-yedi kişilik çekirdek ailelerden oluşurdu. Bununla birlikte özellikle kasaba ve şehirlerdeki zengin kesimlerde karı-koca ve çocukların yanında, kayınvalide, kocanın kız kardeşi, sütkardeşi, uşak ve cariyelerden oluşan 30-35 kişilik büyük ailelere de rastlanırdı³¹.

²⁶ Ahmet Cengiz, a.g.e, s. 148

²⁷ D.Ali Gülcan, *Geçmiş Yüzyılların Karaman Büyüklere ve Şairleri* (Basım yeri ve yılı yazılmamış), s. 87-89

²⁸ Ahmet Cengiz, a.g.e, s. 149

²⁹ Gümüşçü, a.g.e, s. 91

³⁰ Salim Koca, *Eski Türklerde Sosyal ve Ekonomik Hayat, Türkler*, III, Ankara 2002, s. 15.

³¹ Bahaeddin Yediyıldız, *Osmanlı Toplumunu*, İstanbul 1994, s. 483.

Klasik dönem Osmanlı ailesi hakkında yapılacak araştırmalarda kadı sicilleri önemli kaynaklardır. Özellikle tereke defterleri, vefat eden kişin varisleri ve aile fertleri hakkında kesin bilgiler vermektedir³². Aşağıda 280 no’lu şeriye Sicilinden de faydalanılarak aile konusu değerlendirilecektir.

Osmanlı Devletinde aile köklü kurumlardan olduğu için, ailenin kurulması ve ailenin bozulması bazı işlemlere bağlanmıştı.

1.5.1.Nişanlanma

Ailenin kurulması, evlenecek kızla erkeğin kendi hür iradeleri ile anlaşmalarına bağlıydı. Aralarında anlaşan adaylar, önce belli süre nişanlı kalırlar, bu döneme de namzetlik denirdi. Birbirlerine “*namzet*” olan yani nişanlanan adaylar, bu süre içinde birbirlerini ve ailelerini daha iyi tanımış olurlardı. Eğer bu süre içinde, kendi aralarında evlenmeye engel bir durum ortaya çıkarsa, mahkemeye başvurarak şahitler huzurunda, namzetliklerini sona erdirirlerdi³³.

Nişanlılık döneminde erkeğin kıza bazı hediyeler verdiği anlaşılmaktadır. Abdülkerim oğlu Seyit Hasan’ın nişanlısı Ömer kızı Emine’ye verdiği iki kile arpa ve bir zincirli altın buna örnektir.

Nişanlı erkeğin evlilik için yeterli maddi güce sahip olmaması yüzünden bazen nişanın bozulması sözkonusu olmuştur. Kirişçi Baba Mahallesi’nden Ali oğlu İbrahim, Mehmet kızı Asiye ile nişanlı iken, Asiye “*Ya benimle hemen evlenirsin ya da namzetlikten feragat edersin*” diye ısrar etmiş, Ali oğlu İbrahim maddi gücü olmadığı için evliliğe yanaşmayınca aralarında uzlaşmazlık olmuştur. Arabulucular devreye girerek, kız tarafının oğlan tarafına iki kuruş vermesi şartıyla nişan bozulmuřtur³⁴.

1.5.2.Nikâh

Evlenme, erkek ve kadının şahitlerin huzurunda yaptığı nikâh adı verilen akitle gerçekteşir. Osmanlıda, nikâhın geçerli olabilmesi için resmî bir yetkilinin

³² Ahmet Tabakoğlu, *Osmanlı Toplumunda Aile, Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Aile*, I, Ankara 1992, s. 93.

³³ Rifat Özdemir, *Tokat’ta Ailenin Sosyo-Ekonomik yapısı*, s. 1014-1015.

³⁴ Ahmet Cengiz, a.g.e, s. 149

huzurunda yapılması gerekmediği halde nikâha verilen önem sebebiyle genellikle gelişigüzel bir şekilde yapılmamış, bir görevlinin önünde yapılmasına dikkat edilmiştir³⁵. Aleniliğin sağlanması için birçok nikâh, kadı sicillerine kaydedilmiştir. Araştırmalar, Osmanlı toplumunda hiç evlenmeden vefat eden çok az insanın bulunduğunu ortaya koymuştur³⁶.

Bir erkek, bir bayanla evlenmek istediğinde, herhangi bir durumdan dolayı şüpheye düşerse, bayanın herhangi bir noksanının olmadığına, iffetli ve namuslu olduğuna dair mahkeme şahit isterdi. “*Çeltek Mahallesiinde ikamet eden, Hatice isimli kızın herhangi biriyle evli olmayıp, namuslu ve iffetli olduğu, evlenmesinde bir sakınca olmadığına dair aynı mahallede oturan, Ahmed Çelebi, Mustafa Çelebi, İbrahim Çavuş, Küçük Ahmed Beşe, Ebu Bekir, Mustafa Küçük ve Hacı Ali mahkemede şahidlik yapmıştır*”³⁷. Bir bayanın namusundan şüphe edildiğinde evliliğinin önünde engel olup olmadığı yine şahidler ile tespit edilirdi. “*Rahime isimli kadın hakkında yapılan olumsuz dedikodunun yalan olduğu, Rahime'nin ırz ve namus sahibi olduğu, evliliğe layık olduğu hususunda Halil, İbrahim ve Musa şahidlik yapmıştır*”³⁸. “*Dorin Köyü sâkinlerinden Fatma bint-i Abdurrahman'ın evine bir hırsızın girmesiyle birlikte Fatma'ya yeltenmesi, Fatma'nın namusunun kirlendiğini söyleyen ahaliye, Fatma'nın namusuna zarar gelmediğini ispat etmek istemesi, bu hususta Fatma'yı iyi tanıyan ve onun çok namuslu olduğunu bilen aynı mahallede oturan bazı kişiler şahidlik yapmışlardır*”³⁹.

Her erkek evlendiği bayana ekonomik gücüne, bayanın toplumsal statüsüne göre mehir adı altında bir ödeme yapardı. Bu bir anlamda kadının kimsesiz kalması halinde kullanabileceği bir kaynak gibi düşünülürdü. Mehir iki türlü olurdu.

Birinci mehire “*mehr-i müaccel*” denirdi. Bu mehir evlilik esnasında peşin ödenir, daha çok aynî varlıklardan oluşurdu. “*Mehr-i müaccel*” denen ikinci tür

³⁵ Ziya Kazıcı, *Osmanlı Devleti'nde Toplumun Yapısı*, İstanbul 2003, s. 192

³⁶ Suraiya Faroqhi, *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam*, (Çeviren: Elif KILIÇ), İstanbul 2005, s. 116.

³⁷ Bkz., “280 No'lu Karaman Şeriye Sicili”, 5a, 2.hkm.

³⁸ Bkz., “280 No'lu Karaman Şeriye Sicili”, 10a, 4.hkm.

³⁹ Bkz. “280 No'lu Karaman Şeriye Sicili”, 20a, 2.hkm.

mehir ise kadına hemen ödenmezdi. Miktarı para olarak tespit edilir, koca ileride bu parayı eşine ödeyeceğini taahhüt ederdi⁴⁰. Örneğin; “*Çeltek Mahallesinde ikamet eden, Yasemin Hanımın zevci Hızır ibn-i el Hac Mustafa nam kimesneden boşanması ile ondan mehrini istemiştir*”⁴¹. “*Kasandon Köyü ahalisinden Mehmed Beşe isimli şahsın ölümüyle, eşi Teslîme Hatun, Mehmet Beşe'nin yakınlarından mehr-i müecceleni istemiştir. Mahkemeye intikal eden olay neticesinde mahkeme, Teslîme Hatun'a alacağı on bin akça karşılığında Mehmet Beşe'nin terekesinden, otuz kile ve onsekiz batman bal ve on iki batman yağ ve bir inek almasına karar verilmiştir*”⁴². Taraflardan birinin ölümü halinde taahhüt edilen mehirin vadesinin dolduğu kabul edilir ve ödenirdi. Mehir tamamen kadının malı olup, onda istediği gibi tasarrufta bulunabilirdi. Taahhüt edilen mehirin yüksek olması kocanın boşama hakkını kötüye kullanmasının önünde bir engel olarak da görülürdü. Osmanlı devletinde sadece yeniçerilerde mehir için bir üst sınır getirilmişti.

1.5.3.Ailenin Bozulması: Boşanma

FAROQHI, Osmanlı'da boşanmanın sık görülen bir olay olmadığını savunur⁴³. Uygulamada karı koca, aralarındaki anlaşmazlıkları önce kendi aralarında çözmeye çalışırlar, eğer çözemelerse tarafların ailelerinden seçilecek temsilciler anlaşmazlığı gidermeyi dener, bütün çabalara rağmen anlaşmak mümkün olmazsa, kadınlara hakları verilerek boşanma gerçekleşirdi⁴⁴. Bazen boşanmak isteyen karı-koca kendi aralarında anlaşarak, kadının, kocasının vermeyi taahhüt ettiği mehirinden ve iddet nafakasından vazgeçmesi kaydıyla boşanma olurdu. Kocası boşanmak istemediği halde kadınlar boşanır, bu durum şikâyete konu olurdu⁴⁵. Örneğin; “*Larende Şehrinin Çoğlu Köyünde ikamet eden Raziye, kocası Abdülkerim Halife'den boşanmak için mahkemeye müracaat*

⁴⁰ M.Akif Aydın, “Mehir”, DİA, XXVIII, İstanbul 2003, s. 289.

⁴¹ Bkz. “280 No'lu Karaman Şeriye Sicili”, 13a, 2.hkm.

⁴² Bkz. “280 No'lu Karaman Şeriye Sicili”, 14a, 1.hkm.

⁴³ Suraiya Faroqhi, “Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam”, İstanbul 2005.

⁴⁴ Rifat Özdemir, “Tokat'ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı”, Belleten, LIV, S.210, (Ağustos 1990), s. 1023

⁴⁵ Ahmet Cengiz, XVIII.yüzyılda Lârende (Karaman) Şehrinin Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Yapısı, Karaman 2009, s. 236.

etmiştir”⁴⁶.

Bazı erkekler uzak yerlere gittiklerinde uzun müddet dönmezlerse, kadın boşanmak için mahkemeye başvurduğu gibi, boşanmaksızın mahkemeden kocasının nafaka vermesini isterdi. Örneğin; “*Alacasuluk mahallesinde ikamet eden Fahrunnisa, paraya çok ihtiyaç duyduğunu, geçimini sağlayamadığını söylemiştir. Bunun için kendisini terk eden ve başka şehirde yaşayan zevci Şaban’dan şikayetçi olmuş, Şaban’ın nafaka vermesini mahkemeden talep etmiştir. Mahkeme de sekiz akça nafaka tayin etmiştir*”⁴⁷.

2. 280 NO’LU KARAMAN ŞERİYE SİCİLİNE GÖRE GİRİT SEFERİ

2.1 GİRİT SEFERİNİN BAŞLAMASI

280 numaralı Karaman Şeriye Sicil Defterinde Girit Seferi ile ilgili 5 adet kayıt vardır. Bu kayıtlar ferman niteliğindedir. Defterdeki kayıtlardan Girit seferine hazrlık yapılırken ordu donanımı için vilayetlerden yardım istenildiği anlaşılmaktadır.

Osmanlıların, 1521 yılında Rodos, 1571 yılında Kıbrıs adalarını almaları, ciddi bir Akdeniz egemenliği politikaları olduğunu göstermektedir. Bu adaların tamamlayıcısı ise Girit adasıdır. Tarih göstermiştir ki özellikle Kıbrıs ve Girit’in akıbetleri birbirine ortaktır. Bir adayı eline geçiren güç, gözünü diğer adaya çevirmiştir. Dolayısıyla Kıbrıs adası Osmanlılar tarafından fethedildikten sonra artık sıra Girit adasına gelmiştir. Girit adasının Osmanlı için bir başka önemi daha vardı. Girit sadece doğu Akdeniz egemenliği için değil, Ege Denizi-Çanakkale Boğazı’nın dolaylı olarak İstanbul’un güvenliği açısından da çok önemli idi. Ege’ye bağlanan ticaret ve hac yollarının kilit noktasında olan Girit XVII. yüzyıla gelindiğinde, Osmanlı için artık mutlaka sınırlarına katılması gereken bir kale idi⁴⁸.

⁴⁶ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili”, 15a, 2.hkm.

⁴⁷ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili”, 4a, 6.hkm

⁴⁸ A.Nükhet Adıyeke, Nuri Adıyeke, “Girit Savaşı ve Birleşik Hıristiyan Orduları” Askerî Tarih Araştırmaları Dergisi Sayı 9, Yıl 5, (2007)

2.2 GİRİT SEFERİNE HAZIRLIK

On yedinci yüzyılın ortalarına doğru siyasal konjonktürü uygun gören Osmanlı yönetimi, artık Girit'e yönelmenin zamanının geldiğini düşünmüştür. Venediklilere savaş ilan edebilmek için de sebep bulmak kolaydı; zaten adadaki korsanların konumlarından dolayı Venedik yönetimi de böyle bir müdahalenin olabileceğini fark etmişti. Nitekim, 1645 yılında Osmanlı için uygun ortam oluştu ve Girit'e karşı sefer başladı. Reşat Ekrem'in deyimi ile, "Girit harbinin açılması körlemesine atılmış bir taşın hedefe tam isabeti değildir"⁴⁹. Tasarlanmış, tasarısı son derece gizli tutulmuş" bir harptir.

İncelediğimiz defterde de Girit Seferi'nin Osmanlı Devleti için çok büyük öneme sahip olduğunu görmekteyiz. 280 no'lu defterde geçen bir fermanda Girit Seferi için orduya çok büyük yardım gerektiği, askere haşlık için Müslümanlara ızdırıp olmasına rağmen (meceburen) yardım talep edildiği, bu yardımların bir an önce geciktirilmeden görevlilere teslim edilmesi emir buyurulmuştur⁵⁰.

*"Kazâ-i Lârende'den mutâd-ı kadîm üzere ordu yazar ve bir mikdâr sefer harçlığı her ne vechile olursa olsun imdâd ü muâvenet idüp kânûnı cârî idesiz.Defter mûcibince 1500 guruş cümleden binbeşyüz guruşdur"*⁵¹.

Bu kayıтта Girit Seferi için ne pahasına olursa olsun yardımın lazım olduğu, mutlaka bu yardımların alınacağı, toplanması gereken para miktarının 1500 guruş olduğu belirtilmiştir.

17a'nın 5.hükmünde geçen fermanın merkezi otorite tarafından Lârende kadısına gönderildiği anlaşılmaktadır. Bu fermanda, "*Girit Seferi'ne Karaman Eyaleti'nin askeri ile katılması istenmekte ve Nevruzdan on beş gün sonra merkezi ordunun tayin ettiği yerde toplanması*"⁵² istenmektedir.

⁴⁹ Adıyeye, a.g.e

⁵⁰ Bkz. "280 No'lu Karaman Şeriye Sicili" 17a, 5. hkm

⁵¹ Bkz., "280 No'lu Karaman Şeriye Sicili" 17a, 6.hkm

⁵² Bkz. "280 No'lu Karaman Şeriye Sicili" 17a, 5.hkm

2.3 GİRİT SEFERİNİN UZAMASI

1645 ilkbaharında başlayan savaş umulmadık bir hâl aldı ve 1669 sonbaharına dek uzadı. Bu çeyrek asır süren savaş Osmanlı tarihi için de Venedik tarihi için de farklı bir anlam kazandı⁵³.

Savaşın uzamasına yol açan sebeplerden biri de Girit savaşlarının yaşandığı 1645-1669 yılları arasında Osmanlı sisteminin büyük problemlerle uğraşmak durumunda kalması idi. Dünyadaki değişimlere koşut, Osmanlı ekonomik sistemindeki büyük dönüşümler, iktisadi kararsızlıklar, toplumsal başkaldırıları, İstanbul ve taşradaki büyük kargaşa, rüşvet, yeniçeri isyanları Osmanlı yönetimi için onulmaz yaralar açıyordu. Şüphesiz bu tablo savaşın uzama sebeplerinin başında geliyordu. Stratejik açıdan, Girit savaşları sırasında oldukça net olarak görülen bir başka olgu da boğazların önemi oldu. 1648 yılında Venedik donanmasının Çanakkale Boğazı'nı kapatması ile, İstanbul ile Ege ve Akdeniz'in deniz ulaşımı tamamen kesilmiştir. Bu durum hem İstanbul'un iâşesini zora sokmuş, hem de başkentin güvenliğini tehdit etmiştir. Boğazların böylesine tıkanması Osmanlı yöneticilerine İstanbul'un güvenliği için boğazların önemini, boğazların denetimi için de donanmanın önemini gözler önüne sermiştir. Görülen o ki, Girit seferine Ege'de deniz hâkimiyetinin temin edilmesinden önce başlanması önemli bir hata idi. Öte yandan uzayıp giden savaş zaten kötü durumda olan Osmanlı maliyesini iyice zora sokmuştu. Bu da savaşın uzamasının diğer sebeplerindendi.

280 no'lu Karaman Şeriyeye Sicil defterinde de durumu müsait olan bazı şahısların sefere yardım etmediği, bazı askerlerin savaştan kaçtıkları anlatılmaktadır. Tabii ki bunlar Osmanlı maliyesini zora soktuğu gibi savaşın da uzamasına neden olmuştur. Örneğin; *“Karaman Sancağından Girit seferine gelmeyenler talep edilmiş, bir süre sonra tımar sahibi Siyami adlı şahsın, vazifeli olduğu halde sefere katılmadığı tespit edilmiş ve tımarı elinden alınarak, Ali adlı şahsa verilmiştir”*⁵⁴.

⁵³ Adıyeye, a.g.e

⁵⁴ Bkz., “280 No'lu Karaman Şeriyeye Sicili” 18a, 3. hkm

Girit Savaşı hem Osmanlı tarihi için hem de Venedik tarihi için bir dönüm noktası olmuştur. Bu savaşla, Venedik devletinin öncelikle doğu Akdeniz’de egemenliği sona eriyordu. Bu da Venedik devleti için sonun başlangıcı idi. Osmanlı İmparatorluğu ise Ege ve Akdeniz’in stratejik açıdan en önemli adasını ele geçirmişti. Girit’in alınması psikolojik olarak da toplumda önemli bir yankı bulmuştu⁵⁵.

2.4 GİRİT SEFERİNİN SONUÇLARI

Girit savaşları Osmanlı donanmasını da derinden etkilemiştir. Bu savaşlara kadar Osmanlı donanmasının temelini geleneksel çektiriler oluşturmakta idi. Hâlbuki bu gemiler zayıf, fırtınaya tahammülsüzdü. Avrupa’da yaygınlaşan yelkenli kalyonlar ise daha güçlü daha fazla personel taşıyabilen daha modern gemiler idi. Osmanlı donanmasında çektirilerden kalyonlara geçişin yaşandığı dönem Girit savaşları ile başlamıştır.

Sonuç olarak çeyrek yüzyıl süren Girit savaşları ile Ege Denizi’nin Akdeniz’e çıkışının kilidi olan Girit adası Osmanlı topraklarına katıldı ve ada Osmanlı toprağı oldu. Akdeniz’den okyanuslara çevrilen dünya ticaret potansiyeli ile adanın büyük ticari avantajı kaybolduysa da stratejik konumu gereği ada hep önemli olmaya devam etti⁵⁶. Girit seferinde yararlılık gösterenler de ödüllendirildi. Defterde geçen 18a isimli kayıta “*Mustafa isimli şahsın Girit seferinde gösterdiği yararlılıklardan dolayı tımarının 3000 akçadan 50000 akçaya çıkarıldığını*” görmekteyiz⁵⁷.

⁵⁵ Adıyeke, a.g.e.

⁵⁶ Adıyeke, a.g.e.

⁵⁷ Bkz., “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 18a, 5. hkm

İKİNCİ BÖLÜM BÖLÜM

280 NUMARALI DEFTERİN ANALİZİ

1. 280 NO'LU DEFTERİN TAHLİLİ

1.1 ŞEKİL VE TRANSKRİP BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Üzerinde çalıştığımız ve transkripsiyonunu verdiğimiz defter Ankara Millî Kütüphane'de mevcuttur. Defterin Milli Kütüphanedeki numarası 280 olup, bu defter 20 sahîfeden ve 72 hükümden oluşmuştur. 1641-1648 (1057-1064) tarihleri arasında Karaman'da mahkemede verilen kararları kapsamaktadır. Yazılar genellikle okunaklı olmasına rağmen defterin gerek iyi muhafaza edilememesinden gerekse neme maruz kalmasından dolayı mürekkeplerin dağılmasıyla, bazı sayfaların üst kısımlarının okunmasında güçlük çekilmiş bazı yerler hiç okunamamıştır. Okunamayan yerlere parantez içinde nokta nokta (...) konulmuştur. Yine asıl metinde olmayıp, bizim eklediğimiz yerleri () parantez içinde belirtildi. Metnin transkripsiyonunda en çok zorlandığımız konu ise kâtibin yazım hataları olmuştur. Defterde numaralandırmada karışıklık olduğu için, kayıtların numaralandırılmasını kendimiz yaptık. Defterin her sayfasında 3 ile 6 arasında değişen hükümler bulunduğu için sayfa başlarındaki numara ile hüküm numaralarının karışmasını engellemek için sayfa numaralarına “a” harfini koyduk. Örneğin “2a” numaralı kaydın 5 tane hükmü vardır. Defterin başında “2a” yazarken her hüküm, 1,2,3,4,5 diye sıralanmıştır.

Transkripsiyonda takip ettiğimiz numaralandırma; Defter üzerine büyük bir ihtimalle Milli Kütüphane'de yapılan tasnif çalışmasında defter üzerinde yapılan numaralandırmadır. Ancak bunda da hataların mevcut olduğu çalışma esnasında ortaya çıkmıştır. Defter ciltlenirken dikkat edilmemiş, bazı kararlar birbirini takip etmemiştir. Defterde bazı kararların tekrar yazıldıkları da müşahede edilmiştir.

Böylece birçok yarım hüküm ortaya çıkmıştır. Bu yarım hükümlerden anlaşılır olanları yazmaya çalıştık, ancak anlaşılır olmayanları ise yazmadık⁵⁸.

⁵⁸ Bkz., “280 numaralı Karaman Şeriye Sicili”, 7a, 16a, 19a, 20a

Ciltlemeden olduğunu tahmin ettiğimiz bir başka aksaklık ise hüküm tarihlerinin birbirini takip etmemesidir.

Hükümler genellikle anlaşılır bir dille yazılmasına rağmen Osmanlı Devleti'nin son dönemlerindeki yazı dilinden daha ağır bir dil kullanılmıştır.

Hukuk terminolojisine ait bazı terimler de sık sık kullanılmıştır. Miras, Vesayet, Kefalet, Nafaka vb. Ayrıca bazı hükümlerin başlarında Arapça ifadeler yer almaktadır. Yine bazı hükümler Arapça olarak yazılmıştır⁵⁹. Defterde bazı yerlerde yazılar oldukça düzgün yazılmış olmasına rağmen, bazı yerlerde ise karışık ve âdetâ okunamayacak şekilde birbirine girdirilerek yazılmıştır. Bunun nedeni, hükümleri yazan kâtiplerin değişik olmasından olabileceği gibi yazıyı yazan kâtibin hükme ait bilgileri aynı sayfaya sığdırma isteği veya sonradan ilave etme gereği duyduğu veya unuttuğu bir takım bilgileri yazmak istemesinden de kaynaklanmış olabilir. Defterin her bir sayfasında genellikle 3 veya 6 hüküm bulunmakla beraber bazı hükümler 2–3 sayfa yer kaplamaktadır. Muhteva yönünden genellikle ferman, berat ve miras hükümleri yer almaktadır. Örneğin; 3A 3.hükümde Lârende Şehrine yeni tayin edilen Subaşına gerekli ihtimamın gösterilmesi hakkında Gaferiyad⁶⁰ ve Karaşir kadılarına ferman gönderilmiştir. 8A 2.hükümde geçen berat,Lârende'nin Cedid mahallesinde bir vakfa müteveli(idareci) tayini hakkındadır. 10A 2.hüküm miras ile ilgilidir. Lârende şehri'nin Abbas Mahallesinde ikamet ederken vefat eden, Seyit Ahmed'in verasetinin kimleri kapsadığı hakkındadır.

1.2 MUHTEVA BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

280 Numaralı Karaman Şeriye Sicilinde 20 sayfada, 72 adet hüküm mevcuttur. Bu kayıtları muhtevalarına göre şu başlıklar altında sınıflandırabiliriz:

1-Fermanlar: Defterde 16 adet ferman bulunmaktadır. Karaman'a gönderilen fermanlar Girit Seferi için asker toplanması, Girit Seferinden

⁵⁹ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 9a, 3.hkm.

⁶⁰ Gaferiyad,Karaman’ın şu anda ilçesi olan Kazımkarabekir’in eski ismidir. İstiklal Harbimizin Şark Cephesi Komutanı Korgeneral (Ferik) Kazımkarabekir Pasa' nın aslen buralı olması dolayısı ile bu ismi almıştır. Selçuklular, Beylikler ve Osmanlı devrinde “Gaferiyat”, “Gefir-Iyad” diye anılan ilçeye Cumhuriyet döneminden önce “Gafferyat” denilmiş 1956 yılında Kazımkarabekir adı verilmiştir. Buraya öteden beri “KASABA” da denilmiştir.

kaçanların cezalandırılması, sürre alayının korunması, subaşı vb.görevlere tayin olanlara her hususta yardımcı olunması, avâriz akçalarının toplanılması gibi değişik konuları ihtiva etmektedir.

2-Beratlar: Defterde 10 adet berat bulunmaktadır. Beratlar, Lârende'de bulunan câmi' mescid, imâret, mahalle vakıflarına mütevellî, imam gibi değişik görevli ile Karaman kazası muhtesipliği ve tımâr tevcîhi gibi konuları kapsamaktadır.

3-Miras: Defterde 10 adet miras da'vaları ile ilgili belge bulunmaktadır. Mirasçıların anlaşmazlığa düşmesi, mirastan faydalanacakların isimlerinin belirlenmesi, mirası hak eden hissedarlara mirastan pay verilmemesi vb. konular, mahkeme yoluyla sonuca bağlanmıştır.

4-Vergi Tahsili: Defterimizde 3 tane vergi tahsili kaydı vardır. Vergi kayıtları, vergisini vermeyen kişilerin vergilerinin tahsil edilmesi, vergi fazla alınan yerlerden kanuna göre vergi alınması, Girit Seferi için avâriz vergilerinin tahsil edilmesi konularını içerir.

5-Mülk Satışları: Bu başlık altında toplanan belgeler 3 adettir. Genellikle ev, bağ, bahçe,dükkan gibi satışları içermektedir. Satış hüccetleri çoğunlukla belirli bir kalıpla formüle edilmektedir. Önce satışı gerçekleştirecek kişinin mahallesi, adı ve baba adı zikredildikten sonra mülkü alacak kişinin kimliği verilmekte, sonra da satışı yapılan mülkün nerede olduğu, sınırları sayıldıktan sonra özellikleri belirtilmekte ve kaç paraya, nasıl satıldığı kaydedilmektedir.

Bundan sonra da satışın peşin mi yoksa veresiye mi olduğu belirtilmektedir. Bu genellikle bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' eyledim" cümlesi ile ifade edilmektedir.

Bundan sonra da satıcı parasını aldığını, alıcı da mülkü alıp, kabz ettiğini belirttikten sonra satış tescil edilmektedir⁶¹.

280 numaralı Karaman Şeriye sicilinde fermanlardan sonra en çok yeri işgal eden hüccetlerdir. Mülk satışları da hüccetler arasında yer almaktadır.

⁶¹ İzzet Sak , *10 Numaralı Konya Şer'îye Sicili*, Konya, 2003

Hüccetlerin içinde geçen özellikle nafaka tayiniyle, devletin yetim çocukları, kocası ölen veya gidip de dönmeyen kadınları da gözettiği de gözlemlenmektedir. Hüccet; sözlükte senet, vesîka,⁶² delil⁶³ veya bir fiilin sabit olduğuna vesile olan şey anlamlarına gelir. Şeriye sicillerinde ise hüccet hakimin hükmünü içermeyen, taraflardan birinin ikrarını diğerinin tasdikini hâvi bulunan ve üzerinde bunu düzenleyen hakimin mühür ve imzasını taşıyan belge demektir⁶⁴. Hüccetin i'lamlardan farkı, hakimin olaylara dahil olmamasıdır.

İ'lam, kâdının bakmakta olduğu bir davada, durum tespiti ile yetinmeyip, şer'î hükümleri esas almak suretiyle bir karara varması ve bu kararını hem taraflara sözlü olarak söylemesi, hem de dava kaydının sonuna gerekçeleri ile birlikte yazdırması anlamına gelmektedir.

İ'lamlar genellikle alacak isbatı, borç ikrârı, tazminat, mülkiyet isbatı, mal isbatı, zimmet, havale, icare, darb, yaralama, hakâret, küfür, iftira, zina, şürb-i hamr haneye tecavüz, hırsızlık, ölüm keşfi, dem ve diyet, kısas, bina keşfi nikâh talak mihr ru'yet-i hilal, ihtida gibi konuları içermektedir⁶⁵. Defterimizde on sekiz adet i'lam vardır.

Günümüzdeki noterlerin çalışma düzenleri gibi Hüccetler de türlerine göre farklılık arzedebilir.

a) Satım Akdî (Bey'-i kat'-i hücceti): "Bey'" sözlükte satma malı malla değiştirmek, anlamlarına gelir. "*Nalbantlar Çarşusunda tarafeyn tarîk-i âmm ve bir tarafı Usta Hacı Ali mülküne tastamam ve taraf-ı rabi' Göncüler Pazarı ile mahdûd olan bir bab Nalbant dükkânı müşarün-ileyh Nuh Efendi beyi' ba-sahîh-i şer'i ile beyi' idüb...*"⁶⁶ ibaresinde olduğu gibi, satılacak yerin özellikleri ve isimler zikredilir. Bu kayıta Larende Şehri'nin Kara Seyid Mahallesi sakinlerinden Mehmed Halife'nin aynı mahalle sakinlerinden Nuh Efendi'ye bir tarafı Usta Hacı Ali mülküne bakan ve bir tarafı Göncüler Pazarı ile sınırlı olan

⁶² Ferit Develioğlu *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik lügat*, Ankara 1986, s. 462

⁶³ Şemseddin SAMİ, *Kamus-u Türkî*, İstanbul 1996, s. 541

⁶⁴ Akgündüz ,a.g.e., s. 21

⁶⁵ Alaaddin Aköz, *Kanunî Devrine Ait 939-941/1532-1535 Tarihli LÂRENDE (Karaman) ŞER'İYE SİCİLİ*, Konya 2006, s. XIX

⁶⁶ Bkz. "280 No'lu Karaman Şeriye Sicili" 2a, 1.hkm

nalbantlar çarşısında sattığı dükkandan bahsedilmektedir. “*Medîne-i Lârende mahallâtından Sarı Mahallesinden Hafız İbrahim Ömer bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer’î hatîr ve lâzımü’t-tevkîre kâil-i itmam olan el-Hacı Ömer bin İsmail kimesneyi ihzar u muhafferinde üzerine takrîr-i da’va eyleyüb mezbûr Lulleci Ömer bundan silk-i mülküne münselik olan emlakinden mahalle-i mezbûrede vâki’ etraf-ı selasesi yine kendü mülküne müntehi olub taraf-ı rabi’ sahil ile mahdûd...*”⁶⁷ Bu kayıтта Larende Şehrinin Sarı mahallesindeki ikamet eden Hafız İbrahim Ömer’in evinin satışından bahsetmektedir.

10a’nın 1.hükmünde bir yerin satışı hakkında bilgi vermektedir.

b)Vekâlet hücceti:Vekâlet,bazı işlerin yapılması konusunda güvenilir bir kişinin vekil kılınmasıdır⁶⁸.

c)Nikâh akdi(tezvîc-tezevvüc):Tezvîc:kadının kendisinin ya da velisinin bir erkekle nikahlamasıdır. Tezevvüc: Erkeğin kadınıla nikahlanmasıdır⁶⁹.

d)Boşanma (Talak) hücceti:Talak boşanma anlamına gelmektedir. Bu çeşit hüccetler,adres tayini ile başlar. Boşanacak olan kişilerden önce kadının ismi zikredilir. Kadın bazen kendi gelmez vekil tayin ettiği birini yollardı. “*Medîne-i Lârende mahallâtından Çeltik Mahallesinde sakin Yasemin nam hatun*”⁷⁰ ibaresinde olduğu gibi talak hücceti, adres ve isimlerle başlardı.

e)Nafaka Tayini:Babası ölen anne ve babası boşanmış olan veya babası bilinmeyen bir yere giden(diyâr-ı âhar) çocuklara veli ya da vasisinin mahkemeye başvurusu üzerine,yetecek kadar tayin edilen paraya verilen isimdir. “*zevcim olup müddet-i medîde âhar diyârda sâkin olan Şa’ban nâm kimesne bilâ- nafaka velâ münfık-ı şer’î beni tark idüp nafakaya şiddet-i ihtiyâcım olduğu ecilden vâki’ hâl ehl-i vukûf müslimanlardan suâl olunup nafaka takdîr olunması murâdumdur*”⁷¹ ibaresinde olduğu gibi yine isimler ve adres belirtilirdi.

f)İcare Hücceti: îcare, bir şeyi kiraya vermektir. Bu bir şeyin kiralanması

⁶⁷ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 3a, 1.hkm

⁶⁸ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 4a, 1.hkm

⁶⁹ Develioğlu, a.g.e., s. 1331

⁷⁰ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 13a, 2.hkm

⁷¹ Bkz. “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 4a, 6.hkm

olduğu gibi, insanların da kiraya verilebilmesidir⁷². “*Hacı Sunullah nam kimesne tarafında olub tarlalarıyla mahdûd bir kıta’ tarla ve Veli Bekarı ile Boyacı Köprüsü tarafında vâki’ tahdid tevsinden müstağni birer kıta’ tarla ki ber-cümle kıta’ üç kıta’ tarlayı be-her sene yüz otuz akça îcâr ile tarih-i kitabdan doksan senesi tamamına değin her üç yılda bir akd-i cedîd olub akd olaki intehası akd-ı sani ibtidası olmak üzere otuz akidle îcare tevilesi tecviz iden ‘ilâmu zevü’l-bab kılanlardan tevliyetim hasb-i îcare idüb müşariün-ileyh..*” Bu kayıt, Larende’deki Hatuniye Medresesi Vakfına müteveli olan Hacı Abdullah Siyaguş Dede ibn-i Mehmed nam kimesnenin, Nuh Efendi’nin oğlu Mustafa’ya bir tarafı Mahallî Oğlu vakfına ve bir tarafı Kal’a Cami’i vakfına ve bir tarafı tarîka müntehî olub ve taraf-ı rabi’ Hacı Sunullah nam kimesne tarafında mahdûd olan söz konusu vakfa ait tarlanın îcâr (kira) olarak verilmesi hakkındadır.

6-Mirastan mehr talebi ve nafaka takdiri:Kocaları ölen kadınların mirastan hisse almaları,mehr-i mü’eccel,nafaka talebleriyle ilgili olan bu kayıtlar defterde 3 adettir.

7-Ma’rûzat:Arzuhal anlamına gelen bu kayıttan 2 adet vardır. 280 numaralı şeriye sicilinde ma’rûzatlar; vergi memurlarının kötü davranması,bazı kişilerin eşkıyalık yapması,verginin bazı köylerden çok alınması halkın eşrafının ve ileri gelenlerinin idarecilerine bu durumlarını bildirmeleri hakkındadır.

Defteri incelerken dikkatimizi çeken bir husus da şühûdü’l hal ismi verilen sivil yargı dediğimiz şahıslar oldu.

2. DEFTERDE BULUNAN BELGE ÖZETLERİ

1a

Larende şehrinin Odun ve Toprak defterinin beyanı hakkındadır. Burada katip, Larende kazası dahilindeki köyleri ve bunların yol yapımı için kullanılacak olan odun ve toprak miktarlarını vermiştir.

2a

1.Dükkan satışı :

⁷² Bkz., “280 No’lu Karaman Şeriye Sicili” 2a, 2.ve 3.hkm

Larende Şehri'nin Kara Seyid Mahallesi sakinlerinden Mehmed Halife'nin aynı mahallede yaşayan Nuh Efendi'ye Göncüler Pazarında nalbantlar çarşısındaki dükkanın satışı hakkında.

2.Tarla îcârı :

Larende'deki Hatuniye Medresesi Vakfına müteveli olan Hacı Abdullah Siyaguş Dede ibn-i Mehmed'in müderris Nuh Efendi'nin oğlu Mustafa'ya vakfa ait Kakaç değirmeni, tarlası ve üç kıta tarlaların her sene 130 akçe ile icare verilmesi ve 90 senesine kadar üç yılda bir yenilenmesine şartına karşın ulemanın icazetiyle icar şartlarını değiştirme talebi gerçekleşmeyerek eski cari işlemde icarların devam etmesine karar verilmiştir.

3.Dükkan îcârı :

Larende Şehrinde Seydi hamamının kiracısı olan Dilâver bin Abdullah nam kimesnenin bu hamamı tekrar kiralamak istemesi ancak Aliadlı kimsenin de burayı günlüğü 12 akçe olarak kiralamak arzusunu dile getirmesi üzerine akdin bitiminden itibaren vakıf mütevellisinin her ay icar ödenmek üzere günlüğü 12 akçe olmak üzere Dilaver'e kiraya vermesi hakkında.

4.Tayin:

Larende şehrinde Serbaş olan Murat isimli şahsın gelmeyüb hali muazzil kılınub Karaman defterdarı Murat Paşa Hazretleri tarafından mektûb gelib münasip kimesnenin serbaş ta'yin edilmesi.

5.Larende'de halk bazı mir-i miran gibi yöneticilerin halktan halktan haksız yere bazı meselelere dayalı olarak erzaklara el koyması veya bazı fesad işlerde bulunmalarından dolayı, bunlara bağlı olarak halkın sıkıntı çektiği, vergi memuru Abdülfettahın gönderilmemesi için şehrin ayan ve eşrafının gönderdiği arzuhaldir.

3a

1.

Larende'nin Hoca Mahmut Mahallesinde ikamet eden Ömer oğlu Recep'in aynı mahallede oturan Hayri oğlu Yusuf beyden alacak davası hakkındadır. Recep

Bey küçükken Yusuf beyin kendi babasından 20 kuruş borç aldığını, 1 kuruşunu ödemediğini ama bu borcun 19 kuruşunu ödemediğini iddia etmektedir. Bunun üzerine mahkeme delil getirmesini Recep'ten istemektedir. Recep delili olmadığını söyleyince mahkeme Yusuf'tan borcu olmadığına dair yemin etmesini istemektedir. Yusuf yemin etmekten kaçınınca mahkeme borçlu olduğuna karar vermiştir.

2.

Medine-i Larende Sarı mahallesi sakinlerinden Hafız İbrahim Ömer ibni İsmail'i dava edip, mezbur Lulleci Ömer yola açılan mülkünden yine üç tarafı kendi mülküne müntehi olan dördüncü tarafı yine kendi evi ile sınırlı olan hamam ve emlakından vazgeçip hibe edip komşusuna teslim etmesi ve bundan sonra Hafız İbrahim Ömer'in buraya yeni bir ev yapması üzerine mezbur el-Hac Ömer bu inşaata engel olmuştur.

Bu durum şahitler huzurunda sual edilerek, el-Hac Ömer mezbur emlakı ikrar ettiğini ve malından burayı yaptığını kabul edip, emlakın Hafız İbrahim Ömer'e teslimine karar verilmiştir.

3.Vâsi tayini :

Larende Şehrinin Keçili Mahallesinde ikamet eden, Osman ibni Ali'nin çocukları Ali, Mustafa ve Mehmed isimli kardeşlerin babalarının vefat etmesi üzerine, dedeleri Mehmed Halife adlı şahsın bu çocuklara vâsi tayin edilmesi hakkındadır.

4.1058 yılı Muharrem ayının gurrasında Larende, Gaferiyad ve Karaşir kadılarına gönderilen hüküm.

4a

1.Kadırlara hüküm :

Resmi görevle mühim bir husus için ulak olarak görevlendirilen Muharrem Çavuş'a gerekli ihtimamın gösterilmesi için Beyrût ve Trablusşam kadılarına gönderilen hüküm hakkında.

2.Kadıllara hüküm :

Larende'ye resmi görevle gelen İsa Çavuş'a gereken alakanın gösterilmesi için kadıllara gönderilen hüküm hakkında.

3.Ceza :

Karamanoğlu İbrahim Bey vakfına Atlıbaşı tayin edilen Mehmed'in görevine engel olan Yusuf'un cezalandırılması ve Mehmed'in görevine devam etmesi hakkında.

4.Vergi :

Danışmendlüye tabi' Bıçakçı Cerîd Cemaati'nden Lârende kurbünde sâkin olan Türkmen tâifesinin üzerlerine düşen vergiyi ödemeleri hakkında.

5.Larende esnafından ve ayanından İbrahim Ağa'nın Osman ve oğullarının kendisine zarar verdiğine dair şikayeti hakkında.

6.Alacasuluk mahallesinde ikamet eden,Fahrunnisa'nın kendisini terk eden ve başka şehirde yaşayan, zevci olan Şaban'dan nafaka istemesi hakkında.

5a

1.Kirişçi Baba mahallesinde oturan Emine Hatun'un mihr-i müeccelini alabilmek için eşi Nuh Bey'i zehirlemesi, bu hususta Nuh Bey'in eski karısı olan Üzine Hatun'un ifâdesi hakkında.

2.Ali Şahne mahallesinde oturan Derviş Mehmet bin Hüseyin'in kendisine ait olan Ali Şahne mahallesindeki bir arsasını oğlu Hüseyin Beşe'ye vermesi hakkında.

3.Evlenme :

Larende Şehrinin Çeltek Mahallesinde ikamet eden, Hatice isimli kızın herhangi biriyle evli olmayıp, evlenebileceğine dair aynı mahallede oturan,Ahmed Çelebi,Mustafa Çelebi,İbrahim Çavuş,Küçük Ahmed Beşe,Ebu Bekir,Mustafa Küçük ve Hacı Ali'nin şahidlik etmesi hakkında.

6a

1.Kadıllara Hüküm:

İstanbul'dan Kıbrıs'a kadar yolüzerinde bulunan kadıların Kapıcıbaşı tayin edilen Bayram ile her türlü ilgilenilmesi için kadılara gönderilen hüküm hakkında.

2.Kadırlara Hüküm:

Larende'ye tayin edilen Yasakçılar ile ilgilenilmesi için kadılara gönderilen hüküm hakkında.

3. Kadırlara Hüküm:

Turgud Kadısı Ali Efendi'nin Anadolu Vilayeti Ortakolunda vazifeye muvaffaketen tayin olunması Anadolu vilayetlerinin ortakolunda bulunan kadı ve naiplerine gönderilen hüküm hakkındadır.

4.Larende ve Karaman çevresinde bulunan askeri bölüklere Mehmed Süleyman'ın Kethüda göreviyle vazifelendirilmesi hakkındadır.

5.Larende ayanlarından Mehmed Süleyman isimli kişinin Larende ve Karaman'da ve buna bağlı kasaba ve köylerde altı yoldaşıyla halkı rahatsız ettiklerine dair şikayet mektubu

6.İstanbul'dan Anadolu sol kolu üzerindeki menzillerde görevli kişilere at bulunması. At sahiplerini rahatsız etmeden,onlara zarar vermeden at ihtiyacının giderilmesi hakkındadır.

7a

1.Avâriz Vergisi :

Girit Savaşı nedeniyle toplanan Konya sancağı'nın dokuzyüzonbir ve rub' hâne ve Beğşehir sancağı'nın dörtyüzdoksanikibuçuk ve rub' hane ve Aksaray sancağı'nın ikiyüzellidokuzbuçuk ve İçil Sancağı'nın ikiyüzbir ve rub'hane ve Alâiye sancağı'nın üçyüzyirmibeş hane ve Akşehir sancağı'nın üçyüzdoksanüçbuçuk ve Kırşehir sancağı'nın yüzseksenikibuçuk ve rub'[hane] avâriz vergisin toplanması hakkındadır.

2.Alacak-Verecek davası:

Ebu Bekir ile Abdi'nin arasında geçen borç meselesini çözmek için güvenilir Müslümanlardan olan Hacı bin Abdülganî ve Mehmed bin Veli'den

yardım alınması hakkında.

3.Tayin:

Larende'de Ali Şahne mahallesinde bulunan Hatuniye Medresesi'nin imamlık vazifesine tayin hakkındadır.

4.İltizam:

Sipahilerden 79.bölükte bulunan Süleyman Mahmud adlı şahsa verilecek iltizam hakkındadır.

5.Tayin:

İçel ve Karaman sancaklarında bulunan Hassa Avcıyan taifesinin avcıbaşı vazifesine Seyit Veli Bey'in tayinine dairdir.

8a

1.Miras Meselesi :

Lârende'nin Fenari Maahallesi'nde ikâmet ederken vefat eden Ali Bey'in verasetinin kızkardeşi Mahazerat hanıma verileceği, mirasın da Fenari mahallesindeki bir ev ile Ali Şahne mahallesindeki bir arsadan ibaret olduğu hakkındadır.

2.Tayin :

Larende Şehrinin Cedid mahallesinde bir vakfa müteveli(idari görevli) tayini hakkındadır.

3.Katarlık(Posta hizmeti):

Hoca Hasan adlı şahsın Katar(postacı) olarak görev yapması ve beygir ücreti hakkında.

4. Zimmet :

Larende Şehrinin Efkındros köyü ahalilerinden Derviş bin Ali'ye Mütevellî Vakfı'nın bazı eşyalarının tekrar alınmaküzere Ebu Bekir tarafından teslîmi hakkındadır.

Evail-i Ramazan 1057

9a

1. Ali Ağa isimli şahsın mübaşir olarak Larendeye atanması hakkında.

2. Taciz ve şikayet :

Larende Şehrinin Göves Köyü sakinlerinden Taraklıoğlu lakaplı Mustafa'nın evine Kara Ali Beşe'nin girip Mustafa'yı taciz etmesi ve Mustafa'nın bu zati şikayet etmesi hakkındadır.

3. Vesayet Davası:

Mülayim Hanım ve Subaşı Ayan Ali'nin merhum Mehmed ile merhum Saraç Muslu'nun çocuklarının vâsiliğini almaları hakkında

4. Veraset:

Örencik köyünde ikamet ederken ölen Hasan ibn-i Mustafa'nın verasetinin kızları Emine ve Halime arasında paylaşılması hakkında.

10a

1. Menzil satışı :

Larende Şehrinin Ali Şahne mahallesinde bulunan, Hacı Bayram'ın bir menzilin satışı hakkındadır.

2. Verâset:

Larende Şehrinin Abbas Mahallesinde ikamet ederken vefat eden, Seyit Ahmed'in verasetinin kimleri kapsadığı hakkındadır.

3. Verâset:

Larende Şehrinin Ali Şahne mahallesinde ikamet ederken vefat eden, Mahir Çelebi'nin kızı Aişe Hatun'un verasetinin kimleri kapsadığı hakkındadır.

4. Dedikodu :

Rahime isimli kadın hakkında yapılan olumsuz dedikodunun yalan olduğu, Rahime'nin ırz ve namus sahibi olduğunu söylemek için şahidlerin beyanı hakkındadır.

11a

1.Vergi:

Konya'nın İnal köyü ve çevresindeki köylerde zeamate mutasarrıf olan Mustafa'nın 1064 senesine ait zeamet ve tımar bedellerinin toplatılması için Konya kadısına yazılan hüküm sûretidir.

2.Reşen Mevacibi için toplanması icap eden bedel-i nüzullerin usulüne göre toplatılması için Konya ve Karaman'daki ilgili kadılıklarına gönderilen hüküm.

3.Girit Seferi:

Girit Seferinde yararlılık gösteren Veli isimli şahıs, Abdünnebi isimli şahsı Girit seferine gelmesi gerektiği halde gelmediği için şikayet etmiştir. Abdünnebi'nin elindeki tımarın alınıp kendisine verilmesi için müracaat etmiştir. Bundan dolayı gerçekten doğru olup olmadığının araştırılması,doğru ise tımarın Abdünnebi'den alınıp Veli'ye verilmesi için Karaman kadısına gönderilen emir.

4.Girit Seferi

Girit Seferine gelmeyen Abdullah'ın tımarının Receb'e verilmesi hakkında.

5.Avâriz

Avarızın toplanması için Karaman'da bulunan kadılara gönderilen hüküm.Bütün evlerden usûlüne göre eksik ya da noksan olmamak şartıyla defter gereğince(maliyenin kurallarına göre)avarız vergisinin toplanması.

12a

1.Hırsızlık :

Medîne-i Lârende kazasına tâbi Minderi Gömü'de Hırsızlık suçuyla yargılanan bazı şahısların serbest bırakılması hakkındadır.

2.Ödünç Para :

Medîne-i Lârende'de Ödünç alınmış bir miktar paranın sahiplerine ödenmesi hakkındadır.

3.Taciz iddiası :

Medîne-i Lârende kazâsına tâbi Örencik Köyü'nde Haneye tecavüz edildi denilen Abdibeyoğlı isimli şahsın bunu yapmadığına dair şahidlerinin iddiası hakkındadır.

4.Tahkikat :

Medîne-i Lârende kazâsına tâbi Örencik Köyü'nde Haneye tecavüz edildi denilen Abdibeyoğlı isimli şahsın bunu yapmadığına dair şahidlerinin iddiası ve bu konunun tahkiki hakkındadır.

13a

1.Veraset :

Lârende Şehrinin Feri mahallesinde sakin iken vefat eden Şemşi Bânur binti Ali isimli şahsın veresesini hakkındadır.

2.Mehir :

Larende Şehrinin Çeltek Mahallesinde ikamet eden,Yasemin Hanımın zevci Hızır ibn-i el Hac Mustafa nam kimesneden boşanması ile ondan,sadaka ve mehir istemesi hakkındadır.

3.Taciz olayı :

Larende Şehrinin Ozar Karyesinde ikamet eden Şah Bâlu Hatun'a, Osman isminde bir şahsın tecavüze yeltenmesiyle kadının çığlık atarak kaçması ve bu tacizciyi şikayet etmesi hakkındadır.

4.Miras meselesi :

Larende'nin Şeyh Baba Mahallesinde İkamet ederken ölen (öldürülen) Nuh Bey'in ölümünden hanımının sorumlu tutulması, çocuklarının ve diğer varislerinin eşini öldürdüğü iddia edilen Emine Hatun'un(Nuh Bey'in eşi) miras almaması için mahkemeye başvurmaları hakkındadır.

14a

1.Mehir :

Kasandon Köyü ahalisinden Mehmed Beşe isimli şahsın ölümüyle, eşi Teslîme Hatun, Mehmet Beşe'nin yakınlarından mehr-i müecceleni istemiştir. Mahkemeye intikal eden olay neticesinde mahkeme, Teslîme Hatun'a alacağı on bin akça karşılığında Mehmet Beşe'nin terekesinden, otuz kile künci ve onsekiz batman bal ve on iki batman yağ ve bir inek almasına karar vermiştir.

15a

1.Miras :

Larende Şehrinin Abbas mahallesinde ikamet eden, Ahmed oğlu İsmail'in kardeşi İbrahim vefat etmiştir. Mirasından annesi, Fatıma ve iki kız kardeşi, Rasime ve Banu da faydalanmak istemektedir. Ancak İsmail buna izin vermemektedir.

2.Boşanma :

Larende Şehrinin Çoğlu Köyünde ikamet eden, Raziye'nin kocası Abdülkerim Halife'den boşandığına dair mahkemenin verdiği karar hakkındadır.

16a

1.Tayin:

Larende Şehrinin Alishahne mahallesindeki Hatuniye medresesine yeni imam tayin olunması hakkındadır.

2.Tımar:

Ebna-yı sipahiyandan 79.bölükte bulunan 29 akça ulûfe alan Süleyman bin Mahmudun tımarının arttırılmasına dair emirdir.

3.Vergi:

Gerekli verginin adı geçen mahallerden toplanılması ve oradaki erkanın savaşa hazır hale gelmesi hakkındadır.

17a

1. Bazı köylerin vergi miktarları belirtilmiştir.

2. Divan Tezkiresi:

Karaman Divan Hazinesinden, Divle Köyünde ikamet eden, Mustafa'nın tımarının Hasan'a tevcihi için Larende kadısına yazılan tezkiredir..

3. Divan Tezkiresi:

Karaman Divan Hazinesinden, Davuda köyünde ikamet eden Ali'ye tımar tevcihi için, Larende kadısına yazılan tezkiredir..

4. Kimlik Kartı:

Dergâh-ı Cebeciyan dergâhından Ali bin Ubeyd'in esâmi kaydı.

5. Girit Seferi:

Girit Seferi için Karaman eyaletinden toplanacak askeri harçlığın tahsilatının yapılması için Larende kadısına gönderilen hükümdür.

6. Sefer Harçlığı:

Larendede orduya sefer harçlığı verilmesi için Larende kadısına hükümdür.

7. Ma'ruzat:

Larendede bulunan debbağ esnafından talep edilen fazla verginin alınmayıp kanunun belirlediği miktarda verginin alınması hakkında arzuhaldir.

8. Tayin:

Karaman civarında asayişî sağlamak için yeniçerilerden Yusuf Beşe ve arkadaşlarının görevlendirilmesi ve bunlara zarar verilmemesi hakkında kadılara hükümdür.

18a

1. Şikayet:

Larende Şehrinde ikamet eden Mehmed adlı yeniçerinin oğlu olan Hüseyin ve Hızır'a yapılan haksızlıklar hakkındadır.

2.Haksızlık:

Larende Şehrinde ikamet eden, haksız yere hapse atılan Hızır'ın mahkemesinin görülmesi ve asıl suçluların cezalandırılması.

3. Girit Seferi:

Girit seferine gelmeyenlerden Siyami adlı şahsın tımarının alınıp Ali adlı şahsa tevcihi hakkındadır.

4.Fetva:

Bir bölük eşkıya halka zarar verdiğinde bunların ortadan kaldırılmasının caiz olup olmadığı hakkında Larende Müftüsünün verdiği fetva hakkındadır..

5. Girit Seferi:

Girit Seferinde faydalı olan Mustafa'nın zeametinin beş bin akçaya çıkarılması hakkında.

6. Girit Seferi:

Girit seferinde yararlılık gösterenlerin tımarlarının arttırılması,Girit Seferinden kaçanların tımarlarının başkalarına verilmesi hakkındadır

19a

1. Tapulu bir arazinin paylaşılması hakkındadır.

2.Veraset:

Larende'nin Fenari mahallesinde ikamet ederken vefat eden, Abdurrahman Bey'in verasetinin kimleri kapsadığı hakkındadır.

3.Mahkeme:

Larende Şehrinin Sarı Köyü'nde Mehmed ve Eyyûb isimli şahısların kendi hallerinde yaşayan başkalarına zarar vermeyen insanlar olmasına

rağmen,İbrala Köyü'nde yaşayan Hızır ve kardeşi İlyas'ın harp aletleriyle bunları sakatlaması ile ilgili devam eden mahkeme hakkındadır.

4.Vergi:

Larende Şehrinin Dafgandos köyüne vergi yazımı esnasında fazladan vergi yazılması,köyün fakir olması hasebiyle verginin azaltılması talebi hakkındadır.

5.Girit Seferi:

İbrala Köyü'nde yaşayan Yusuf isimli şahsın bir kişinin ihbarı sonucu Girit seferine gelmediği anlaşıldığı için 3000 akçalık tımarının Girit Seferi'nde yararlılık gösteren Hüseyin'e verilmesi hakkındadır.

20a

1.Taciz:

Dorin Köyü sâkinlerinden Fatma bint-i Abdurrahman'ın evine bir hırsızın girmesiyle birlikte Fatma'ya yeltenmesi,Fatma'nın namusunun kirlendiğini söyleyen ahaliye,Fatma'nın namusuna zarar gelmediğini ispat etmek istemesi,bu hususta Fatma'yı iyi tanıyan ve onun çok namuslu olduğunu bilen şahidlerin beyanı hakkındadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
BELGELERİN TRANSKRİPSİYONU

1A

Odun(ve)Toprak defteridir ki, beyan olunur:

Karye-i Toprak Kantar 5	Göndere Odun Kantar 5	Karye-i Toprak Kantar 5	Felederiç Odun Kantar 5	Karye-i Toprak Kantar 5	Göçer Odun Kantar 5
Karye-i Toprak Kantar 3	Bennâk Odun Kantar 3	Karye-i Toprak Kantar 13	Doğandaş Odun Kantar 13	Karye-i Toprak Kantar 3	Öztimer Odun Kantar 3
Karye-i Toprak Kantar 3	Kandemli Odun Kantar 3	Karye-i Toprak Kantar 7	Karaaba Odun Kantar 7	Karye-i Toprak Kantar 32	Mağara Odun Kantar 32
Karye-i Toprak Kantar 32	Dafgandos Odun Kantar 32	Karye-i Toprak Kantar 14	Kasandon Odun Kantar 14	Karye-i Toprak Kantar 2	Susam Odun Kantar 2
Karye-i Toprak Kantar 5	Zengen Odun Kantar 5	Karye-i Toprak Kantar 5	Sarılar Odun Kantar 5	Karye-i Toprak Kantar 32	Minderigöümü Odun Kantar 32
Karye-i Toprak Kantar 22	Kızıllardağyeri Odun Kantar 22	Karye-i Toprak Kantar 31	Mürcek Odun Kantar 31	Karye-i Toprak Kantar 32	Gökçe Odun Kantar 32
Karye-i Toprak Kantar 32	Çömhaali Odun Kantar 32	Karye-i Toprak Kantar 20	Göümü Odun Kantar 27	Karye-i Toprak Kantar 6	Kemrebent Odun Kantar 6

Karye-i	Demirkuş	Karye-i	Kal'acık	Karye-i	Eminler
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
3	3	5	5	8	1
Karye-i	Talem	Karye-i	Sudurağı	Karye-i	İbrala
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
3	3	62	62	18	18
Karye-i	Çatak	Karye-i	Özücek	Karye-i	Derbeyan
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
32	32	5	5	6	6
Karye-i	Şekşek	Karye-i	Çoğlu	Karye-i	Zavzar
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
5	5	8	8	5	5
Karye-i	Afgan	Karye-i	Kızılcaкую	Karye-i	İnce
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
32	32	18	18	72	72
Karye-i	Uyumağaç	Karye-i	Şamluca	Karye-i	Karaviran
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
1	1	1	1	31	31
Karye-i	Divle	Karye-i	Keçili	Karye-i	Çomaklar
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
4	4	4	4	32	32
Karye-i	Zaviye	Karye-i	Göçerik	Karye-i	Yenihisar
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
4	4	92	92	5	5

Karye-i	Dadak	Karye-i	Kayı	Karye-i	Bekirveli
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
10	10	3	3	3	3
Karye-i	Alınca	Karye-i	Aşiret	Karye-i	Balime
Toprak	Odun	Toprak	Odun	Toprak	Odun
Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar	Kantar
3	3	1	1	1	1
Karye-i	Takdirli				
Toprak	Odun				
Kantar	Kantar				
3	3				

Medîne-i Lârende'de olan kasabalar derûnunda mahalleler ki:

Bekir Beğ

Derviş Beşe

Evlâd-ı Mehmed Kemaleddin

Evlâd-ı memiş

Evlâd-ı İbrahim

Evlâd-ı Osman

Evlâd-ı Ahmed Beşe

Evlâd-ı Ali

Mezbûrlardan gayrisi

Evlâd-ı Seyyid

Kavuk ve Mes

1 Adet

1 Akça

Sicile mahfuz oldu

Zeytunyağı

16 Kıyye

Şehr-i Zilkade

Mukayyid şehr-i zade Karye-i Göves üzerinde toprak işbu bin elli dört senesi üzerine vâsıl olub be-her karyenin bakaya olarak defteri verile. Yakup Paşa zamanında hallerine göre işğa eyleyesin. Zamanında noksan ölçek bahsoluna, defter mûcibince kârhane-i imtisaline verile.

Tahrîran fi evail-i Şa'bân-ı muazzama Erba'a ve Hamsîn ve Elf.

İmza Hafız Mustafa Ağa

Muâde-i Şuhûr u harîre

2A

1-

Medîne-i Lârende Mahallâtından Kara Seyid ahali sükânından Mehmet Halîfe ibn-i İhsan Dede nam kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i ezher-i mahfil-i dîn-i münîf -i münevverde medîne-i mezbûre sakinlerinden olan işbu rafî' -ü'l-rakîm umdetü'l-müderresin Nuh Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahzarında bi't-tavi's-sâfi ikrâr ve takrîr-i kelim eyleyüb silk-i mülkümün menzili olan emlakinden medîne-i mezbûre esvâkıdan vâki' Nalbantlar Çarşusunda tarafeyn-i tarîk-i âmm ve bir tarafı Usta Hacı Ali mülküne tastamam ve taraf-ı rabi' Göncüler Pazarı ile mahdûd olan bir bab Nalbant dükkanı müşarün-ileyh Nuh Efendi'ye bey'an..guruşa ba-sahîh-i şer'î ile beyi' idüb ol dahi iştirâ kabul etdikden sonra kabz-ı semen-i ma'dûd ve teslîm-i bey'-i mahdûd kıldım. Ba'de'l yevm mahdûd mezkûr merkûm Nuh Efendi'nin mülk-i müşterâsıdır. Keyfe ma-yeşâ hasbe-mâ yehtâr mutasarrîf olsun yedine huccet-i şer'îye verdik ki, dedikde mukarrer-i merkûmun vech-i muharrer üzere câri olan ikrâr-ı deynü'l- ma'kûlü'l- merkûm ve câhedâ tasdîk ve şifâhen tahkîk etdikden sonra hasb-i hale temsîl itmesiyle ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb dâmen ve bi't-talebe def'i ve teslîm olındığımı muvaffakât-ı hacetten istîcar ider .

Tahrîran-i fi'l-yevmi's-sadis min Şevval'il-mükerrem

Sene: seb'a ve hamsîn ve ba'de'l-elf

Şuhûdü'l----- hal:

Abdurrahman Halife el-Hatib

Dede ibn-i Mehmed

Mehmed Çelebi ibn-i Hacı Abdullah

Abdülkerim bin Mehmed

Ak Hasan El Mahzar

Ve gayrihim mine'l hâzirîn

2-

Medîne-i Lârende de vâki' Hatuniye Medresesi evkâfına bil-fi'l mütevellî olan Hacı Abdullah Siyaguş Dede ibn-i Mehmed nam kimesne meclis-i şer'i şerîf ve lâzim'ut-tevkîrde işbu sahibü'l-kitab zahrü'l-müderrisin Nuh Efendi ibn-i Mustafa Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr edüb vakf-ı mezbûrdan olub Kakaç Değirmeni nam mevzide vâki' bir tarafı Mahalli-Oğlu vakfına ve bir tarafı Kal'a Cami' vakfına ve bir tarafı tarîke müntehî olub ve tarafı rabi' Hacı Sunullah nam kimesne tarafında olub tarlalarıyla mahdûd bir kıt'a tarla ve Veli Bekarı ile Boyacı Köprüsü kurbünde vâki' tahdîd ve tavsifden müstağni birer kıta' tarla ki bu cümle üç kıta' tarlayı be-her sene yüz otuz akçaya îcâr ile tarih-i kitabdan doksan senesi tamamına değin her üç yılda bir akd-i cedîd olub akd olan intihası akd-ı saninin ibtidası olmak üzere otuz akidle îcare-i tavîle tecvîz iden ulemâ-i zevi'l-elbab katlarında tevliyetim hasebiyle îcare idüb müşarün-ileyh Nuh Efendi dahi vech-i meşruh üzere istîcarı kabul etmişdir. Be her sene îcara muayyenesi olan yüz otuz akça mademki vakfiyeti edasıyla tasarrufuna kimesne mani' olmasın dediğinde mütevellî merkûmun vechi muharrer üzere câri olan ikrârını merkûm Nuh Efendi dahi kabul ve tasdik etdiğinden sonra ma hüve'l-vâki'bi't-taleb ketb olup, yed-i talibine def olundu ki vakt-i hâcet ihticac eyleye.

Tahrîran fi evâil-i Şevval'il-mükerrem sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-----hal:

Abdurrahman Halife el-Hatib

Abdülkerim bin Mehmed

Mehmed Ali ibn-i Abdullah

Ahmed Beşe

Mehmed Halife ibn-i İhsan Dede

Ebu Bekir bin Ali

Ak Hasan el-Muhzır

El-Çakır ibn-i Abdullah

Ve gayrihim

3-

Medîne-i Lârende de vâki' Seydi Hamamı dimekle ma'ruf olan hamamın müsteciri olan işbu sâhibi'l- kitab Dilâver bin Abdullah nam kimesne meclis-i şer'î hatır u lâzîmü't-tevkirde takrîr-i kelâm idüb bundan esbak Ali nam kimesne hamamı mezbûru yevmi on iki akça îcâre ile kabul iderim deyüb hamam-ı mezbûr vakf olmağla ziyade ile taleb olanlara müddet-i icâresi tamam olduğu ecilden verilmek lazım gelüb hâla zevâliye olduğum ecilden hamamı mezbûru tarihi kitabetten bir sene tamamına değin be her mah kat eyleyüb edâ etmek üzere beher yevm on ikişer akçeye kabul ederim dediği ecilden savb-ı şerî'den cânib-i vakfa nâfi' olmağın îcâre-i mezbûr ile hamam-ı merkûm bâlâda olan hamamı Dilavere istîcare olundukdan sonra ol dahi îcâre-i mestûreyi kabul ve yevmü'l atı be her mâh cânib-i vakfa edaya mütevellid olub ma vaka' bi't-taleb ketb olundu.

Fî Evâsıt-ı Şehr-i Ramazani'l-Mübarek sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l----- hal:

Pîrî Dede ibn-i Hüsameddin

Halil Çelebi ibn-i Mehmed

Abdullah bin Mehmed

Mustafa bin Mirza

Ak Hasan el-Muhzır

Abdullah bin Mustafa

4-

Oldur ki medîne-i Lârende'de Vire Murat kimesne gelmeyüb hâli muattal kılınub Karaman defterdarı Murat Paşa Hazretleri tarafından mektûb gelib canımızdan adem ta'yin olunmaya taraflarından bi'l münasip kimesne serbaş ta'yin idesizdir buyurmağın cümle vilayet-i mektubu getirmek ile bâisü'l kitâb yekûn var idüb Beşe-i Tarih kitabdan subaşı ta'yin olunmağın Beşe-i vâki' kuyûd eyledikde ondan murad

Fil yevmi'l hamis 'ısrîn şerh-i Cemaziye'l-Âhir li sene sitte hamsîn ve elf 1056

Şuhûdü'l.....hal:

Seyit Ahmed Halis İhsan Efendi

Kethüda eri Osman Ay

Mehmed Ağa Kethüda Salim

Mustafa Çelebi Sinan

5-

Faziletli Efendim Hazretlerine

Lârende şehrinde sakin olan a'yân-ı eşraf huzûr-ı şer 'i şerîfde selâhil oldukdan sonra bu fakîre hitaben 'arz ve mahzarınız gelüb mukherin cümlemiz olmuşdur. Kapucu Abdülfettah hanesinden zabt-ı rabta kadir olmağla velayetimizde ve ba'zı mîr-i mîrân peyda olup gece ile nîce müslümanların ezrâkını nehb ü ğâret eyleyüb külli fesadları zuhur itmekle bu sene mezkûr Abdülfettah göndermeyüb kendinizden bir mu'temet adem gönderesin. Emin Mehmed aşuka hal olub hayr ve gaye sebep olasız deyu el mail olmuş şöyle kendinden müdahale eylemek için kimesneye tenbih olunub kapusuna ma'lumât-ı istinaden bir kimesne olup berât-ı göndermiş mestûr dahi berât-ı dîvân-ı hazîne-i Karaman'a getirdüp mahallince zabt etmekle olmamıştır. Ol cânibe adem gönderib zabt etdirirsensiz defterdar zabt ettirirmiydi deyû bir vükelaya tamamem ayırırlar nihayet eda eylemekle arz ve mahruz bir adama verüp ilgâr ile gönderem verdiği binbeşyüz guruş ve altmış iki bin akça dahi mecmu'dur. İ'lâm tekerrür

etdirilirse ba'del mübâşir idem. Böylece münasip görülmüştür. El-Hayr inşallahu teâla, emr-i tekmîl getir ol zaman paralıca adem gönderilir şehrimize i'tidal üzere hareketi olan kimesne cânib-i şer'iden ta 'yin olunsun görüb gözlüye ve's-selam efendim.

Mahs-ı meclis-i murad

İzzetlü ve mürüvvetlü ve atûfetlü Hazretlüm senin ve benim izzetlu ağa-i mükerrerem ba'de's-selam

3A

1-

Medîne-i Lârende mahallâtından Hoca Mahmut mahallesinden Ömer oğlu Recep meclis-i şer'i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde mahalle-i mezbûreden Yusuf beğ ibn-i Hayri hakkında takrîr-i da'va idüb mezbûr Yusuf beğ, babam müteveffâ Ömer'in terekesinden ben sağır iken yirmi guruş ahz ü kabz idüb meblağ-ı mezbûr ile el'an zimmetinde olmak ile bir gurusunu kendüsünden ahz ü kabz idüb hâla baki kalan on dokuz gurusu merkûm Yusuf beğ'den talep etdükde vermekte taallül eder. Sual olunub ihkâk-ı hak olunması muradımdur dedikde gibbe's-sual akîbü'l-inkâr müddeî mezbûrdan takrîrine mutâbık beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden aczim vardır deyû yemîn teklîf eyledikde mezbûr Yusuf Beğ'e kirâren yemîn teklîf olundukdan yemînden nükûl edib, beyyinemdir deyücek mûcibiyle meblağ-ı mezbûr edâsına hükm olunub ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve terkîm yed-i talibe desl ü teslîm olundu.

Şuhûdü'l-----hal:

Ramazan ibn-i Hüseyin

Ebu Bekir Beğ bin Harput

Abdülkerim ibn-i Mehmet

Mahru'l Eşbah Nuri Beşe Serdar

Mehmet ibn-i El Hac Ali

Ak Hasan El Muhzır

Ve gayrihim min'el hâzirîn

2-

Medîne-i Lârende mahallâtından Sarı Mahallesinden Hafız İbrahim Ömer bin Mustafa nam kimesne meclis-i şer'î hatîr ü lâzîmü't-tevkîrde kâil-i itmam olan el-Hacı Ömer bin İsmail nam kimesneyi ihzar u mazharında üzerine takrîr-i da'va eyleyüb mezbûr Lulleci Ömer bundan esbak silk-i mülküne münselik olan emlakinden mahalle-i mezbûrede vâki' etraf-ı selasesi yine kendü mülküne münthehi olub taraf-ı rabi' sahil ile mahdûd eshâb-ı beytü's- sekîne ve havluya müştemil olan menzile-i mülkünden ıkrar edüb bana hîbe-i sahih-i şer'î ile hîbe temlîk ve teslîm edüb ben dahi meclis-i hîbeden ba'de't-tahlîf-i şer'îye ittihad ve kabz ve kabul etdikden sonra kendüsi için ince sofa ve menzile bina ve ihdas eyleyüb mahdûd u mezkûrun zabt ve tasarruf iken ihlale mezkûr el-Hacı Ömer ta'mir vech-i şer'î tasarrufuma mani' olmuşdur, vâki' hali sual olunub ber-mübtela-i kusur ve izâle olması muradımdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr el-Hacı Ömer mahdûd-i mezkûr müdde-i mezbûr hîbe-i teslîm itdügüne ve kendi malından bina ettiğini münker olıcak mezbûr Ömerden takrîrine mutabık beyine talep olundukda umûr-i müslimînden Süleyman Çelebi ibn-i Şa'ban Beğ el-Hacı Ramazan ibn-i el-Hacı İbrahim nam kimesneler ve li ecl-i şehade hâzıra bil'-meclis olub eşru'l istişhad ve edâ-i şehâde-i şer'î idüb fi'l-vâki' mezbûr el-Hacı Ömer nakl-i zikr olan mülkünü bizim huzurumuzda malımızdan ıkrar idüb müdde'î mezbûre-i yine temlîk ve teslîm etdikden sonra ol dahi ba'de't-tahlis-i şer'î ittihad kabz u kabul edüb kendi malından menzil-i bina etmemişdir bu husûsda şahidiz şehadet-i şer'î dahi ideriz ve ba'de' her biri edâ-i şehadet-i şer'î etdiklerinden hasıl gıbbe't-tasdikî's-şer'î kendi şehâdetleri mesdûr olub ziyade müselleme ve tasarruf....kâdir olmayub mûcibince mahdûd-ı mezkûr merâ-i merkûm Ömer'e hükm olunub mezbûr el-Hacı Ömer me'ârizadan men'-i müberle ma bed'e'l vâki' bi't-taleb ve terkîm ve yol talebine def'a vesselam olundu.

Tahrîran fi evâil-i şehri Şevval li-sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l.....hal:

Seyyid Mustafa ibn-i es-Seyyid Bayram

Mehmed Çelebi bin Hoca Sefer

Veli Beşe bin Mustafa

Mustafa ibn-i Emrullah

Abdülkerim bin Mehmed

Ve gayrihim

3-

Medîne-i Lârende Mahallâtından Keçili Mahallesinden olub bundan akdem Mehmed, Osman ibn-i Ali nam kimesnenin evlâd-ı sığârı olan Ali ve Mustafa ve Mehmed'in envallerinin hıfz-ı ahvallerin nâzır-ı sub'-i şer'-i envârı olan vâsisi olan Mehmed Halife nam kimesne üzerine bir nâzır-ı nasb olunmak lazım olmağın sığâr-ı mezbûrun dedeleri olan işbu hamil-i Emin Derviş Emrullah her vechiye sulh-hal ile şuhurun ve riyaset ile ma'ruf olduğu ecilden sub'-i şer'-i envârdan nâzır ta'yin olunub ol dahi nezaret bulması hasbinallahi teâlâ kabûl ü hizmet-i lâzimesi eda münferid oldukdan sonra el vâki' ketb ve imla bi'taleb vâki' ve i'ta olundu

Fî zâlike Tahrîran evâhir-i Şevval-i'l mûkerrem sene seb'a ve mieteyn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Arslan Bey

Usta Mustafa bin Mustafa

Abdullah bin Mehmed

Hacı Muhzir

4-

Mefâhirü'l-Kuzâtü'l-İslam ma'dinü'l-fezâ'il-i ve'l-en'âm Mevlana Lârende ve Gaferiyad ve Karişer kadıları zîde fezâlihüm tahiyyât-ı sâfiyye teslîmat-ı vâfiye ithafla inha olunurki:

İşbu sene seba' ve hamsîn ve elf Zilkade-i şerîfin gurrasında bin elli sekiz

Muharremü'l-Haramın nûmâtına varınca üç aylık lâzimedede tevâc ile subaşılığın darende huruf kıdvetü'l-emâsil-i ve'l-akran Ağa zîde kadrühû tefvîz ve kabül etmeğın zabt-içün mektub birle irsal ve îsal olundu vusûlünde gerekdür ki: Târih-i merkûmda vâki' olan bad-hevâ her ne ise kadîminden ola geldiği üzere mûma-ileyh zabt ve ahz kabz etdinüzde ser-ebvâb mahsûlata kem ve noksan götürülmeyüb mûma-ileyh vesâyet eylediğinden mebzûl ve bîderiğ buyrula bâki' hemîşe azze ve fazilete

Ahmed Paşa kayd şud fi evâil-i Zilkade sene seb'a hamsîn ve elf

Seb'-i semâvât ve elf

4A

1-

Ulak emr-i şerîfidür.

Mefâhiru'l- kuzât ve'l-hukkâm. Maâdinü'l-fazl ve'l-keâm Sayda ve Beyrût ve Trablusşam'a varup gelince yol üzerinde olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki: Hâliyâ bir mühim ve müsta'cel [husûs için] Dergâh-ı Muallâ'm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Muharrem Çavuş zîde kadrühû ulakla ol câ[nibe] irsâl olunmuşdur buyurdum ki:

Hükm-i şerîfümle her hangınızın taht-ı kazâsına varup dâhil olursa kendü[sine] ve üç nefer âdemisine bulunan yerlerde menzil bârgiri ve bulunmayan mahallerde yedekci yüki bindirmeyüp yerlûden hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü taaddî itdürilmeyüp yerlûden yarar menzil bârgirleri tedârük ve ihzâr id[üp] ve mahfûf olan yerlerden yarar kılguzlar koşup emîn ü sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cil mahall-i me'mûra irsâl ve îsâl idüp avk u te'hirden [ve] ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü taaddî itdürilmekden begâyet ihtirâz ve ictinâb üzere olasız. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfüme i'timâd kilasız.

Tahrîran fi evâhir-i şehri Saferül-hayr li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Be makâm-ı Kostantiniyyetü'l mahrûse

2-

Hazret-i mevlânâ-yı şerîat-i Bâri

Kıdvetü'l-kuzâti'l-islâm umdetü'l-vülâti'l en'âm. Mevlânâ Lârende kâdısı zîde fazlühüm ba'det-tahrîr ve't-teslîm inhâ olunur ki: Nâhiye-i mezbûre subaşılığı işbu sene seb'a ve hamsîn ve elf

Rabûussânî'nin gurresinden ilâ gâyet-i cumâdel-âhir ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İsa Ağa zîde kadrühûya der-uhde olunup zabtı için mektûb virilmüştür. Vardukda gerekdür ki subaşılık-ı mezbûri kadîmden olıgeldüğü üzere zabt u tasarruf ve bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn bu cânibe âid ve râci olan mahsûlâtı ve rûsûmâtı ahz ü kabz itdürüp âhardan bir ferdi dahl ü taarruz itdürmeysesiz. Ve's-selâm

Tahrîran fi gurr-i Rabû's-sânî li sene seb'a ve hamsîn ve elf.

3-

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân-ı sultânî Tuğrâ-yı garra-yı cihân-sitânî hâkânî hükmü oldurki:Lârende'de vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Karamanoğlu İbrahim Beğ evkâfı'na yevmi altı akça vazife ile atlubaşısı olan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Mehmet zîde kadrühû mücidd ü sâi iken Yusuf nâm kimesne olup gadr itmekle def' olunup gir[ü] mezbûr Mehmed'e ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı şerîf virilmek bâbında inâyet-recâ eylemeğin hakkında mezîd-i inâyet-i pâdîşâhânem vücûda getürüp iftihâru'l-havâss ve'l-mukarrebîn mutâru'l-izzî ve't-temkîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtin evkâf-ı mezbûre nâzırı olan bilfi'l Dârüssaâdet'üm Ağası olan İbrâhim Ağa dâme uluvvühû[nün] arzı mûcibince binelliyedi muharrem'inin dördüncü gününden ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı hümayûnı virdim ve buyurdum ki: Mezbûr varup hidmet-i lâzimesin mer'i ve müeddâ kıldukdan sonra ta'yin olınan yevmî altı akça vazifesin evkâf-ı mezbûre mahsûlâtından mütevellîsi yedinden alup mutasarrıf ola. Ol bâbda hiç âhad mâni've müzâhim olmaya şöyle bileler.Alâmet-i şerîfûme i'timâd kılalar.

Tahrîran fi 15 şehri Muharrem li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Be makam-ı Kostantiniyytü'l-mahrûse

4-

Danişmendlüye tabi' Bıçakçı Cerîd Cemaati'nden Lârende kurbünde sâkin olan Türkmen tâifesine inhâ olunurki: Üzerinize edâsı lâzım olan âdet-i ağnâm ve rüsûm-ı bennâkinizi defter mûcibince Cem' ü tahsîl idüp akçalarınızı Bekir Ağa'ya hâzır âmâde itdüresiz. Adem vardukda taallül ü bahâne itmeyesiz. Mûcib-i tezkîre ile âmil olasız.

El-fakir Murâd Defterdâr-ı Karaman hâlâ ve Kayaklar Cerid Cemâatinden var ise anı dahi tahsîl itdüresiz. Hâmil-i tezkîre ma'rifetiyle ber-vech-i ta'cil Cem' ü tahsîl idesiz. Özrü bahâne itmeyesiz.

5-

Medîne-i Lâren'de sükkânından fahru'l-a'yân İbrahim Ağa Meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimüt'tevkîrde hâzır olup şöyle takrîr-i kelâm eyledi ki:

Târih-i kitâbdan iki gün mukaddem nısfu'lleyle karîb mahalde yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Osman Beğ nâm kimesne oğulları İbrahim ve Hasan ve bazı refikleri ile kapum önine gelüp mücerred "kâdî-i sâbık Osman Efendi'yi kendü menziline alı kodun" deyü hilâf-ı vâkir kâdî-i müşârun-ileyhi bî-vech benden taleb idüp elinde olan balta ile kapumı urup içeri menzilime dâhil olup bana elinde olan baltayı atup ve bunun emsâli ziyâde taaddi itmüşdür. Mezbûr Osman Beğ Meclis-i Şer'e ihzâr olunup takrîr [ve] tahrîr ve ihkâk-ı hak olunması murâdumdur didükde sâbık Kethüdâ-yiri olan Mehmed Ağa tarafından Mustafa Beğ ve savb-ı şer'-i enverden muhızır ile şer'-i şerîfe ihzârı için irsal olındukda mezkûr Osman Beğ "oğullarım hâzır değüldür" deyüp bu tarîkla itâat itmemele mûmâileyh İbrahim Ağa iâde-i kelâm idüp "benüm keyfiyet-i hâlüm ve merkûm Osman Beğ'ün keyfiyet-i hâli âhâlî-i vilâyetden sual olunup takrîrleri tahrîr olunması murâdumdur" didükde hâlâ medîne-i mezbûrede müftî olan fazîletlü Nasûh Efendi ve Nakîbü'l-eşrâf es-Seyyid İbrahim Efendi ve es-Seyyid Süleyman Çelebi ve es-Seyyid Dede Çelebi ve İsa Efendi el-kâdî Nûh Efendi el-müderriş ve sâbıkâ Kethüda-yiri olan Mehmet Ağa ve Süleyman Ağa ve Ali Beğ

ve diger Süleyman Beğ ve Aslan Beğ ve el-Hâc Osman Beğ ve Nuri Beşe er-Râcî ve Sadi Çelebi ve Ahmed Beşe ve Attâr el-Hâc Mehmed ve diger el-Hac Mehmed ve Muhammed Veli ibn-i Sefer medîne-i mezbûreden cemm-i gafir ve cem'-i kesîr li-ecli'l-ihbâr hâzırûn-ı bil-meclis olup eserü'l-istihbâr fil-vâki' müşârun-ileyh İbrahim Ağa her vecihle müstakîm ve dindâr olup kendüsinden ve tevâbiinden ile'l-âtî kavlen ve fi'len bir ferd mutazarrır olmayup vilâyetimize enfa' bir kimesne olup ve merkûm Osman Beğ kendü hâlinde olmayup dâimâ şirret[ü] şekâveti hâli olmayup ve bundan esbak Çavuş Süleyman Beğ'ün bi-gayri hak kulını [hizmetçisini] katl idüp ve oğlu İbrahim Lârende sükkânından Attar el-Hac Mehmed ticârete giderken Kazalpa Mahallesi Köprüsü'nde rüfekâsıyla yollarını basup bir yüklü bârgirlerini çeküp ve bi'l -cümle bunun emsâli nâ-meşrû' fiillerine nihâyet yokdur. Ve e'âl [ü] akvâlinde bir ferd râzı değüllerdür deyü mezbûr Osman Beğ'ün her vech ile sû-i hâlini her birleri [her birerleri] meclis-i şer'de âlâ tarîkı's'şehâde haber virdüklerinden sonra mâ hüve'l-vâki'âlâ vukû'ihî gıbbe't-taleb ketb olındı.

Tahrîran fi evâil-i şehri Şa'ban li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l.....hâl:

Muharrem Beğ ibn-i Aslan Çavuş

Ve Aslan Beğ ibn-i Derviş Beğ

Bekir Beğ Harpudlu

Mehmed Ağa Kethüdâ-yı Sâbık

Gövesli Kurd Beğ

Mustafa Çelebi ibn-i Nûri Beşe

Nûri Beşe serdâr-ı sâbık

İbrahim Çelebi el- Hâc Osman

Ve el-Hac Osman Beğ Bağçe-zâde

Avcıoğlu Ali Beğ

Karakızlı Ali Beğ

Nuh Çelebi ibn-i Feyzullah

6-

Medîne-i Lârende mahallâtından Alacasuluk Mahallesi'nde sâkine olan işbu sâhibü'l-kitâb Fahrunnisâ ibnet-i Yusuf nâm hatun meclis-i şer'-i hafîr u lâzîmü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüp “zevcim olup müddet-i medîde âhir diyârda sâkin olan Şa'ban nâm kimesne bilâ- nafaka velâ münfak-ı şer'î beni tark idüp nafakaya şiddeten ihtiyâcım olduğı ecilden vâki' hâl ehl-i vukûf müslimanlardan suâl olunup nafaka takdîr olunması murâdumdur” didükde ba'del-istihbâr hâl minvâl-i muharrer üzere olmağın savb-ı şer'i enverden târih-i kitâbdan [itibâren] mezbûr hâtunun nafaka ve kisve ve sâir mühimmât-ı lâzimesi için yevmi sekiz akça nafaka takdîr olunup istidâne ve lede'z-zuhûr zevci mezbûr Şa'ban müracaata izin birle ba'del-kabûl mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü imlâ ve yed-i tâlibe def'ü i'tâ olındı.

Cerâ zâlik ve hurre fi evâsıt-ı Şa'bani'l-mükerrem sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdül.....hal:

Abdullah Efendi

İbrahim Çelebi el-vâiz

Fazlullah ibn-i Emrullah

Abdulkerim Mirza Mehmed

İsa ibn-i Veli

Mustafa bin Mirzâ

Halil ibn-i Mehmed

Ak Hasan el-Muhzır

Ve gayrihim mine'l hâzirîn

5A

1-

Medîne-i Lârende Mahallâtından Kirişçi Baba mahallesinde sâkine olan Emine Hatun ibnet-i Ömer Bey meclis-i şer'-i sâdır-ı lâzımü't-tevkîrde nefsi-i Karapınar'dan olub bundan akdem fevt olan Nuh Beğ nam kimesneler sulb-i kebir oğlu olan işbu Hâfız er-Rakîm Recep nam kimesne ve mütevaflâ-yı mezbûre zevce-i metrûkesi olan Üzniye Hatun ibnete kasek kabîlinden ikrarları âtü'l- beyana vekîl olub mezbûreyi ma'rifet-i şer'î ile ârifin olan mîr-i mîrân ve Recep ibn-i Nuh nam kimesneler müvekkil-i mezbûrun oğlu olan Ebu Bekir nam kimesne mahzarında bitav'ihâ ikrarları ve takrîr-i kelâm edüb müteveffâ-yı mezbûr Nuh Bey'in ben dahi menkûhası oğlum ferman etdükde oğlu olan mezbûr Receb ve zevcesi olan müvekkile-i merkûme hatun tarafından benim için mütevaflâ-yı mezbûr Nuh Bey'i hakkaten zehirleyüb ol sebebden vefat etmişdür ve onu hasta çıkarmışdır deyû hâla mîr-i mîrân olan sa'âdetlü Ahmed Paşa hazretleri tarafından mektûb vesair ile gelüb üzerime da'va eyleyüb mürâfâ-i şer'iyye husûsu mezbûre müte'allik beynimizde münâzât-ı kesîre ve ef'âlî olmuşdu el hâletü hâzihi maslahun ma'lum tavsit idüb müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan mihr-i mü'ecceli ve nafaka-i vesaire zevcine müte'allik olan da'vayı mutala'âya muhasamaları beni fariğa olub onlar merâhib-i zikir olan da'vaların fariğ olmak üzere bizi ıslah etdikleri ben dahi sulh u mezbûru kabul edüb zevc-i müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan ma'lum olmikdar mihr-i mü'ecclimden ve nafaka-i 'iddetimden vesair zevceye müte'allik olan mezbûr Recep zimmetlerin ibrâ-i âm kâti-i'n-nizâ eyleyüb kulum ba'de'l-yevm tarafından asaleten veyahud vekâleten husûsa mezbûr ma'lumdur deyüb da'vâ sürûr iderse 'inde'l-hükkâmü'l kirâm mesbû' ve makbule olmasun dedüklerinde mukirrâ-i mezbûrenin vech-i muharrer üzere câri olan ikrârları mezbûre dahi vicâhen kabul ve şifâhen tahkîk etdikden sonra sıhhati sulh iderim ba'de'l-hüküm el vâki' bi't-taleb ketb ve tahrîr olunub beyi' taleb-i vâki' mürselih olunub Fi yevmi'l-evâhir Şevval-i mükerrerrem sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Mehmet Efendi

İbrahim Çavuş

Seyyid Ahmed bin Bayram Bey

Seyyid Hasan Çelebi ibn-i Nuri Beşe

Seyyid Halil

Nuh Çelebi ibn-i Mustafa

İsa Efendi el-Kadı

Ve gayrihim

2-

Medîne-i Lârende mahallâtından Ali Şahne mahallesinden Derviş Mehmed bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer-i hatîrî'l lâzîmü't-tevkîrde Habib oğlu olan işbu Hafız İbrahim Hüseyin Beşe nam kimesne mahzarında bi'l vükkâne eltâf-ı ikrâr ve takrîr-i kelâm eyleyüb silk-i mülkümde münselik olan emlakimden mahalle-i mezbûrede vâki'bir taraf-ı merhûm Ya'kub Efendi evladı ve bir taraf-ı Mirza nam kimesnelere müntehî olub tarafeyn-i tarîk-i 'aam ile mahdûd iki bâb beyt-i şughli mahdûd ve müştemîl olan mülk ü menzilimi bi cümleti't-tevâbi' ve levâhik oğlum mezbûr Hüseyin Beşe tarih-i kitabdan on sene mukaddem hîbe-i sahîha-i şer'iyye ile hîbe ve temlik ve teslîm ider. Kabul etmiş idi.Mahdûd u mezkûrumdan mezbûrede oğlum mezbûr Hüseyin Beşe'nin mülk ü mevkûbesidir. Keyfe ma-yaşa ve hüsne ma mutasarrîf olsun hüccet-i şer'iyye verildikde merkûmun vech-i mukarrer üzere câri olan ikrârını el mukavveletü'l mezbûr vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk etdikden sonra sıhhat-i hîbe-i hüküm ma hüve'l vâkî' bi't-taleb ketbü'l irsâl tâlib-i yedine vaz' u def' olundu.

Tahrîran evâil-i Şevvâli'l mûkerrem li sene hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l.....hal:

Ali bin El Cündî

Yusuf Beşe bin Mehmed

Abdülkerim bin Mehmed

Sadi Hakkı bin Mehmed

Hacı Abdülkerim ed-Debbağ

Ve gayrihim minel hâzirîn

3-

Lârende Mahallâtından Çeltek Mahallesinden Es-Seyyid Hüseyin ibn-i el-Hac Mustafa nam kimesne meclis-i şer'î hafîr u lâzimü't-tevkirde Gaferiyad kazasına tabi' Akça Mahmud nam karyesi sakinlerinden işbu hâl-i kitab Mehmed bin Resul nam kimesne mahzarında bi't-tav' verrıza takrîr-i kelam eyleyüb bundan akdem mezbûr Mehmed Halife'ye kebir kızı olan Hatice nam bîkr-i balîğa mezbûr eda olub hakkın vakt-i evzan bizden bir makule ma'lûm el evsaf ve esbab ve müşîdem el hale mezbûr Mehmed'in kızı olan merkûm Hatice-i menkûhe olduğu hüsn-ı rızası ile fariğ olub kalîl ve kesîr verdiği eşyası bi't-temam olub kabz eyleyüb husûs u mezbûr vesair müte'allik-ı merkûm Mehmed ve mezbûre Hatice bir akça vireceği hakkım ve 'alakam kalmamışdır mezbûre Hatice rızasıyla diledüğüne varsın deyüb ve mezbûr Mehmed dahi merkûm Es-Seyyid Hasan benim dahi bir akça hakkım kalmamışdır deyu her biri meclis-i şer'î ıkrar etdikden sonra tarafeynin üzerlerine olan ıkrar ve tasaddukları bi't-taleb ketb ve terkîm ve talebi vâki' ve teslîm olunduğu lede'l-hace ihticâc edile.

Tahrîran fi evâil-i Şevval'il mükerrerrem sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l.....hal:

Ahmed Çelebi

Mustafa Çelebi bin İbrahim Çavuş

Küçük Ahmed Beşe

Ebu Bekir

Mustafa Küçük

El-Hacı Ali

Ve gayrihim

6A

1-

Mefâhirü'l-kuzât ve'l hukkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Âsitâne-i Saâdet'ümden Kıbrıs cezâresine varup [gelince] yol üzerinde vâkî' olan kâdılar zîde fezâilühüm tevkî'-i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak malûm ola ki :

Hâliyâ mühim ve müsta'cel bir husûs için vezîr-i a'zam[ın] kapucibaşlarından Bayram zîde kadrühû ulakla irsâl olunur.

Tahrîran fî evâil-i şehri Rabîulevvel sene 1057

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrüse

2-

Cenâb-ı izzet-meâb fazîlet-nisâb Hazret-i Efendî-i kâm-yâb el-hâkimü'l-adl bi-kazâ-i Lârende ilâ yevmi'l-va'd vel-cevâb.

Dürer-i tahiyyât-ı sâfiyât-ı muhabbet-füzûn ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât-ı meveddet-numûn ithâf ve i'tâ kılındıktan sonra i'lâm-ı muhlisân[e] olunan budur ki : Hâliyâ taht-ı hükûmet-şîârımızda vâkî' olan yasakçı yoldaş ref' olup [yerlerine üslûb-ı] sâbık üzere Dergâh-ı Âli yeniçerilerinden onüçüncü bölük yoldaşı Süleyman nâm yoldaş yasakçı nasb u ta'yin ve işbu mektûb-ı meveddet-üslûb tahrîr olup irsâl-i izz ü huzûr kılındı. Lede'l-vusûl mem'ül[ve] melfûz olunan budurki : olageldüğü âdet-i kadîm[e] üzere mezbûr yoldaşı yasakçılık umûrında istihdâm itdürdüp âhardan bir ferdi dahl ü taarruz itdürmeyüp [size] düşen husûslarına muâvenet ve muzâheretünüz mebzûl buyurıla. Bâkî hemîşe ilm[ü] fazîlet dürer-i seccâde-i şerîat müstedâm bâd.

Tahrîran: fî gurre-i şehri Saferu'l-hayr li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

3-

Tıbku aslihi'l-mahtûm. Hurrîre el-fakîr Nûh el-memle'l-hilâfe bi-medîneti Konya ufiye anh. Vilayet-i Anadolu'nun umûmen orta kolunda [bulunan] Kuzât nûvvâb efendilere hükûm ki:

Tahiyyât-ı sâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki : Umûmen orta kolda olan kâdılıklara nâkil-i mektûb muvakkaden Turgud kadısı Ali Efendi aylıklı tayin olunmuşdur gerekdür ki her birinizün kazâsına vâsıl oldukda tahrîr olunmaduk

mevâddan var ise mezbûra tahrîr itdürüp bu cânibe âid olan rüsûm-ı mu'tâde-yi ahz ü kabz idesiz. Ve mukaddemâ kabz itdüğünüz rüsûmı dahi mezbûra teslim idüp yedine virilen mahtûm deftere kayd idüp hatm itdüresüz. Ve siz dahi Mevlânâ Ali Efendi zikr olunan husûslara reis olunduğın üzere ihtimâm idüp üzerine hâzır olduğun mevâddı görüp bu cânibe özri olup kısmet-i askeriyeden olup azli lâzım olanları azl ve âharı nasb ve kassâm tayin olinmadık yirlere kassâm tayin idüp bu cânibe i'lâm eylesiz. Ve bil-cûmle bu bâbdaki şikâyetin makbûldür. Lâzım olan vâkî' hâli bu tarafa i'lâm idesiz. Ana göre tedârüki görüle. Ve husûs-ı kısmet-i askeriyeye mahzâ begâyet takayyüd ve ihtimâm idesiz ves'selâm.

Hurrire fil-yevmi'l-işrîn min Muharrem li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

El-fakir Hüseyin el-kâdî-i be-asâkir-i Anadolu el-ma'mur.

4-

Umdetü'l-mümeyyizi'l-harâm fazîletli Yahya Efendi cânîbine Tahiyat-ı sâfiyât ithâfiyla inhâ olunur ki : İşbu sene-i seb'a ve sittin ve elfin Rabîulevvel'i evâilinden nefsi-i Konya'dan gayri livâ-i Konya'da [olan] kâdılıklarda vâkî' umûr-ı kısmet-i askeriyeyi görmeğe tarafımızdan sizleri vekîl ve muvakkaten nasb u tayin eylemişizdir. Mercûdur ki : Livâ-i mezbûreye tâbi' kâdılıklarda vâkî' kudemâ-yı askeriyenin muhalledâtını tahrîr ve beyne'l verese alâ mâ farazallâhü teâlâ tevzî ve taksîm eyledükden sonra saâdetli ve fazîletli Kâdiasker (kazasker) Efendi Hazretlerine âid olan rüsûm-ı mu'tâdeyi ahz ü kabz idüp ve müfredât defteri ile cânib-i muhibbinize irsâl ve îsâl eylesiz ki muhibbiniz dahi mu'temedün-aleyh âdem ile mükemmel edâ idüp husûs-ı gayr-i muayyeneyi mahsûla halt itmeyüp müstakîl defter idüp dahi irsâl eylesiz ki muhibbiniz dahi mahalline îsâl eyleye. Siz ki livâ-i mezbûrede olan kuzât ve kassâm efendilersiz. Mukaddemâ efendi-i mûmâ-ileyh için gördüğünüz mevâddın mahsûlünü vekîlim olan Yahya Efendî-i mezbûra teslim eylesiz. Ve's-selâm Tahrîr-i fi't-târîhu'l-mezbûr."

Ketebehû'l-fakir Ali el-Kassâmü'l-Askerî bi-vilayet-i Anadolu

5-

Faziletlü Efendi Hızır Beğ Meclis-i şerîf ve şerâif-efzâları savbına dürer-i da'avât ve tahıyyât ve gurer-i teslîmât-ı vâfiyât ithâfından sonra muhlisâne inhâ olunan ve i'lâm olunan budur ki: taht-ı kazâ-i iş'ârları olan Lârende ve Karaman ve sâir tevâbi' ve levâhikinde sâkin ve mütemekkin altı bölük yoldaşları olup zâbit ve Kethüda yiri nasb u tayin olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağın ibkâ-yı îfâ-yı sipâhiyân-ı mezbûrı bölüğünde [yevmi] otuz bir akça ulûfeye mutasarrıf olan Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Süleyman bölük-i mezbûrun ayanı olduğundan gayri bundan akdem kazâ-yı mezbûrda zâbit ve kethüdâ yiri olmağın hâliyâ yine ibkâ[sı için] mektûb-ı meveddet-üslûb pîr-i huzûr-ı izzet-makderete irsâl olındı. Şeref-i vüsûlde gerekdür ki mezkûrı hizmet-i merkûm[e]de istihdâm itdünüp âhardan bir ferdi mezkûrün hizmetine aslâ dahl ü taarruz itdürmeyesiz. Ve ol taraflarda olan altı bölük yoldaşlar mezbûrı üzerlerine Kethüdâ yiri ve zâbit eyleyüp sözinden ve re'yinden taşra vaz' itdürmeyesiz. Ve her husûsda kendüye müracaat idüp ve şer'ile vâki'olan da'vaları ma'rifet-i mezkûr ile görüp icrâ-yı hak itdüresiz. Ve sen ki Kethüdâ irisin hizmet-i mezbûrede kemâl-mertebe sadâkat ve istikâmet üzere olup ol taraflarda olan altı bölük yoldaşlarına hüsn-i zindegâni üzere zabt u rabt idüp ve şer'le vâki' olan davâların mahkeme-i şerîfde şer'le gördirüp icrâ-yı hak itdürüp hilâf-ı şer'i şerîf bir vechile dahl ü taaddi itdürmeyesin. Ve itâ'at-ı şer' itmeyenleri izn-i şer' ile ve bölüğü ve ismi[ve]resmi ile vukû' u üzere yazup bu cânibe arz u i'lâm eyleyesiz. Ve ba'zı levendân tâifesi sipâhiyândan olan reâyâ vü berâyâ ve sâir fukarânın esbin ve yoldaşları eşyâların alandan alıvirüp ve eshâb-ı hukûka hakların viresiz. Şer'le alıvirdikten sonra şer'le hakların alup virmez ise icrâ-yı [adâlet] eyleyesiz ki reâyâ vü berâyâ huzur üzere olalar dahi hemîşe devlet-i[ebed]-'ömre iştigâl üzere olasız.

Tahrîran fî evâsıt-ı şehri Saferu'l-hayr li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

El-fakîr Mehmed Ağa Ser-ulûfeciyân-ı Yemîn

El-fakîr İvaz Ağa ser-ulûfeciyân-ı Yemîn

El-fakîr Mehmed ulufeciyân-ı Yesâr

El-fakîr Mehmed Ağa ulûfeciyân-ı gurebâ-yı yemîn

El-fakîr Mehmed Ağa silâhdâr

El-fakîr Mehmed Emin Ağa ser-bevvâbin-i Dergâh-ı Ali (Dergâh-ı Ali Kapıcıbaşı)

6-

Mefâhirü'l- kuzât ve'l-hukkâm maâdinü'l-fazl ve'l-keîâm. Âsitâne-i saadet'ümden Kıbrıs'a varup gelince yol üzerinde vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî-i refî'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Hâliya bir mühim ve müsta'cel husûs için ulağla ol cânibe irsâl olunmuşdur. Buyurdum ki:

Hükm-i şerîfümle her kangunuzun taht-ı kazâsına varup dâhil olursa yalnız iki nefer [ademlerine] bulunan yirlerde menzil bârgiri bulunmayan mahallerinde yedekci yüki bindirmeyüp ve hilâf-ı şer' kimesyene zulm u taaddî itdürmeyüp yerlüden yarar menzil bârgirleri tedârü'k idüp mahûf mahallerden olan yirlerde yarar lalağuzlar koşup emîn û sâlim birbirinize irsâl ve ber-vech-i ta'cîl mahall-i memûra irsâl ve îsâl idüp avk u te'hirden ve ihmâl ü müsâheleden ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye zulm ü taaddî itdürölmekden begâyet ihtirâz ve ictinâb üzere olasız. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîföme i'timâd kılasız.

Tahrîran fi evâsıt-ı şehr-i Râbûlevvel li-sene seb'a ve hamsîn ve elf. Be-Makâm-ı Konstantiniyyetü'l-mahrûse

7A

1-

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-[hukkâm] meâdinül-fezâil ve'l-[a'yan] Konya ve Beğşehir ve Aksaray ve İçil ve [Alâiye] ve [Akşehir] ve Kırşehir sancağında vâki' olan kâdılar zîde fezâilühüm.

Tevkî'-i refî-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki inşâallahü'l-meliki'l-gaffâr mu'cizât-ı Muhammed Mustafâ aleyhi salavatüllahi ve selâmühü ile Girid Ceziresinde olan küffâr-ı hâksâr elinde kalan Kandiye Kal'asın bi-avnillâhil-melikün' nasir dahil-i kabza-i teshîr ve tu'me-şimşir-i adüv-tedmîr-i zafer-te'sîr ile cezîre-i mezkûre bi't-tamâm vücûda gelüp kefereden tathîr olunmak niyyeti ile evvel-bahâr-ı huçeste-i âsârda karadan ve deryâ-dan asâkir-i bî-şumâr-ı zafer-şîâr

ve Donanma-yı Hümayun-ı nusret-makrûn-ı adüv-şikâr ile bizzât serdâr-ı şecâat-şîârım gönderilmek üzere iki kat donanma ana göre mavna ve bortonlar tedârük olunmağla bu sene-i amîmetü'l-meymenede sefer-i hümayûnuma memur olan guzât-ı mevcûde sâir senelere kıyas olunmağın zâd ü zevâdeleri için müstevfi zahîre ve mühimmât-ı sefer için ziyâde hazine lâzım ve mühim olmağla memâlik-i mahrûsemde vâki' avârız hânesinin binaltmışbir senesine mahsûb olmak üzere kanûn-ı kadîm ve sinîn-i sâbıkalarda cem'olunduğu üzere her bir hânelerinden üçeryüz akça hesâb üzere bedel-i nüzülleri tahsile fermânım olmağın Konya sancağı'nın dokuzyüzonbir ve rub' hâne ve Beğşehir sancağı'nın dört yüzdoksan iki buçuk ve rub' hane ve Aksaray sancağı'nın iki yüz elli dokuz buçuk ve İçil Sancağı'nın iki yüz bir ve rub' hane ve Alâiye sancağı'nın üç yüz yirmi beş hane ve Akşehir sancağı'nın üç yüz doksan üç buçuk ve Kırşehir sancağı'nın yüz seksen iki buçuk ve rub'[hane] avârız hânesinin târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere kânûn-ı kadîm ve sinîn-i sâbıkada cem' olunduğu üzere ferd-i mezbûr dahi [noksansız] bedel-i nüzülleri irsâl olunan mühürlü nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince avârızdan mukaddem cem' u tahsîl ve dahil-i hazine itdürmen bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki:

Hükm-i şerîfimle silâhdârlar zümresinde kırk altıncı bölükde yevmî elli akça ulûfeye mutasarrıf olan Memi Yusuf zîde kadrühû vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi zikr olunan sancakların dahi ol mikdâr avârız hânelerinin târih-i mezbûra mahsûp olunmak üzere her bir hânelerinden üçeryüz akça hesâbı üzere bedel-i nüzülleri irsâl olunan mevkûfât defteri mücebince mübâşir-i mezbûra cem' u tahsîl itdürüp hilâf-ı emr ve defter kimesneye taallül ü nizâ' itdürmeyesiz ve bundan mâadâ mübâşir-i mezbûrun hâcet-i maîşeti için her bir hânelerinden yirmişer akça dahi aldırup bundan ziyâde kâtibiye ve resîdiyye ve virgü akçası ve kendülerinden mahkeme harcı nâmıyla bir akça ve bir habbe almayasız ve aldırmayasız. Ve hîn-i tahsilde kâmil guruş seksen akçaya ve esedî guruş yetmiş akçaya ve zolta(?) kırk akçaya ve ters hançerak rub'un danesin onbeş akçaya aldırup ziyâde vü noksan aldırmayasız. Ve akça alındukda hâlisu'l-ayâr akça aldırup zinhâr zuyûf ve kızıl ve kırık akça aldırmayasız. Ve guruş bulunduğu yerde guruş aldırup guruş bulunmadığı yerde guruş başına hâlisu'l-ayâr sikke akça aldırup elbette guruş alınur deyü reâyâyı ta'ciz itdürmeyesiz.

Şöyle ki mâl-ı mîrî tahsîlinde tekâsül idüp veyâhud fermânımdan ziyâde akça aldırduğunuz mesmû'-ı hümâyûnum olursa alanların ve aldırانların sâire mûcib-i ibret olmak üzere bilâ-te'hir haklarından gelinür bilmiş olasız. Ve reâyâ[nın] yerlerine mutasarrıf olan asker tâifesinin dahi kânun-ı kadim mücebince ve zâbitleri marifetleri ile nüzülleri taleb itdürdüp deftere kesr ü noxsân yetürmekden ve reâyâyâ zulm ü taaddîden begâyet ihtirâz eyleyesiz. Ve bilcümle taht-ı kazâlarınızda vâki' hâne-i avârıza bağlu olmayup muâf ve müsellemler eger müsliman ve eger zimmî reâyâdır Girid seferi vâki' olandan berü mîrî tarafından arz olunan tekâlîfin birine muâvenet eylemeyüb ve tekâlif veren reâyânın dahi nîçesi firâr idüp varup evkâf ve muâf olan karyeler içine girmekle ol firâr eden karye reâyasının tekâlifleri dahi mevcûdına tahmîl olunursa zulm u taaddî olduğu tesâmu'-ı aliyyeme ilkâ olunmağın mukaddemâ merhûm ve mağfûrun – leh Hüdâvendigâr Sultan Murad Han Gazî “tâbe serâhu” zamânında ferman olduğu üzere avârizdan muâfiyetleri bozulmamak şartıyla ancak bu sene sefer-i hümâyûnum içinde fermânım olan bedel-i nüzül[ve] tekâlîfe kânûn üzere tahammüllerine göre reâyânın göçebeleri hâneleri tekmîl için koşup yardımı imdâd ve muâvenet itdürüp fermân-ı şerîfime muhâlif kimesneye iş itdürmeysesiz. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîran el-yevmi's-sâni aşar min şehr-i Şa'bânü'l-muazzam sene sitte ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrûse Kayd-şud fi 3 safer sene 1061

2-

Murâbahasını beynimizde teslîm idüp ehl-i mâl mezkûrdur.[ahz] olunması murâdumdur didükde bin dört yüz zuyûf akça teslîm itmek istedikde.....ben dahi meblağ-ı mezbûra otuzdokuz davar alınup ba'dehû gelüp zikr olunan davarı kendüsine teslîmmuharrer üzerime dava eyledükde ben dahi müdde-i mezbûr ile vech-i mezkûr üzere müşterek mal ile şerîk olduğum ecilden husûs'ı mezbûra müteallik beynimizde münâzaât-ı kesîre vâki' olup müslimûn tavassut itmekle zikr olunan davarı üzerime tahmil eyleyüp üç bin yedi yüz cedîd ve ceyyid akçaya ıslah itdüklerinde ol dahi vech-i mahkî üzere kabûl idüp sâlifü'l-beyân[zikr] olunan üç bin yedi yüz akçamı ben dahi müdde-i mezbûra bi't-temam

teslîm eyledükden sonra ve husû[s-ı mezbûra] müteallik davâdan zimmeti ibrâ-i 'âm ile berî kılınmış idi didükde gıbbe'l-inkâr mezbûr Abdi'nin takrîrine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Hacı bin Abdülganî ve Mehmed bin Veli nâm kimesneler li-ecli-l istişhâd hâzırân-ı bil-meclis olup akvâl-i istişhâdü'ş-şer'î fil-vâki' mezbûr Ebûbekir ile merkûm Abdi'nin bundan esbak minvâl-i tahrîr üzere beynlerinde nizâ' olmağla mezbûr Abdi semen-i inkâr üçbinyediyüz nakd akçaya ıslâh eyleyüp mezbûr Ebu Bekir dahi kabûl ve meblağ-ı mezbûr mezbûr Abdi yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl bizim huzûrumuzda ahz-i dest idüp husûs-ı mezbûra müteallik davâdan mezbûr Abdi'nin zimmeti ibrâ-i'âm ile berî kılınmış idi.Bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-i şehâdet-i Şeriye itdüklerinden gıbbe't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri hayyiz-i kabûlde vâki' olup mezbûr Ebûbekir El-Hâc ile mezbûrân şehâdetlerinde sâdıklar olduklarında eserü'l-istihlâf anlar dahi hallefebillâhi'l-azîm idiniz mûcibiyle mezbûr Ebûbekir merkûm Abdi'ye maan rasîd-i sami birle mâ vaka' bi't-taleb ketbolındı.

Tahrîran fi târihi'l-mezbûr.

Şühûdü'l.....hâl:

Ahmed Hilmi Emîrûddin

Seyyid Dede Çelebi

Hasan Ali Gaferiyad'dan

Hoca Ali Gaferiyad'dan Abdullah bin Mehmed

Münîrûddin Mustafa

Ve gayrihim minel-huzzâr.

Ahmet Çelebi Gıla nâm mevki'de bir kıt'a nâm bağçedir.

3-

Yâ Fettâh Yâ Fettâh Yâ Fettâh

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmi oldur ki: Nefs-i Lârende mahallâtından Alişahne nâm mahallede vâki' Hâtuniye Medresesi'nin ber-mûceb-i meşrût-ı evlâdiyet imâmet-i merkûme mahlûl olmağın işbu râfi'-ı tevkî'-i hümâyûn olan

imâmet-i Hatuniye mahlûlden yevmî iki akça ile tevcîh olunup berât-ı şerîfi [tasdîri] recâsına Kâdısı Nâibi Mevlânâ İbrahim arz itmeğin sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnumu virdim ve buyurdum ki:

Varup mezbûreye imâm olup hidmet-i lâzimesin müeddâ kıldıktan sonra yevmî iki akça ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı için ber-devâm-ı ömr dâim duâya müdâvemet gösteresiz.

Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîran fi evâil-i Saferü'l-hayr sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Mahrûse-i Kostantiniyye

4-

Nişân-ı şerîf-i âlişân hükmi oldur ki :

Ebnâ-yı sipâhiyândan yetmişdokuzuncu bölükde yevmî yirmidokuz ulûfesi olan Süleyman Mahmûd nâm kulum zîde kadrühû Dîvan-ı Hümayûn'uma gelüp arzuhal sunup Karaman Hazinesi aklâmından Hashâ-i Hâce ve Defterdârân ve Tevâbii Mukâtaası'nın binellialtı senesi kendüye der-uhde olunmak bâbında isdid'â-yı inâyet eylemeğin Hazîne-i Âmire'mde mahfûz olan Başmuhasebe defterlerine nazar olundukda zikr olunan mukâtaanın bir senesi iltizâmı yetmişbeş akça olduğu mestûr ve mukayyed bulunmağın beşyüz guruş peşin ile der-uhde olundu. Berât-ı şerîfim virilmek fermânım olmağın işbu dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsîl ve'l-akrân Süleyman Mahmûd nâm kulum zîde kadrühû hakkında mezîd-i inâyet-i hüsrevânem zuhûra getirüp târih-i merkûmda mukataa-i mezbûreye ber-vech-i iltizâm emîn nasb idüp bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki:

Hükm-i mezkûr [ile] Süleyman zîde kadrühû varup mukataa-i merkûmun Ellialtı [senesi] Muharremi guresinden vakt ü zamânı hulûl eyledükde defterdârı ma'rifetiyle olunugeldüğü âdet ü kânûn üzere vâki' olan külli ve cüz'î mahsûlâtın ve rüsûmâtın bi-hasebi'sş-şer' ve'l kânûn mîrî için ahz ü kabz eyleyüp sene âhîrinde iltizâma tamâmen cevâb virmekde mücidd ü sâî ola ve mezkûr mukâtaa-i merkûm için Binellibeş Şevvali'nin altıncı günü Siyavuş zîde kadrühû yediyle

dörtüyüzdoksanbir kâmil guruşu ber-vech-i peşin teslîm-i hazîne eylemişdür. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîran fil-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min şehri Şevvâli'l- mükerrerem li-sene hamsîn ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mahrûse

5-

Hazret-i Mevlânâ-yı Mükrimûn

Eşref-i cevâb-ı ed'iyye-senâ ile muhibbâne ve muhlisâne inhâ olunan oldur ki : İçil ve Karaman Sancaklarında vâki'olan kasaba ve kurâda sâkin-i memleket olan Hâssa Avcıyân Taifesi'nin bundan akdem Avcıbaşısı olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Veli Beğ yarar ve ehil ve üstâd avcılardan olup ocakdan emekdâr olmağla kâbil-i istihdâm olduğu ecilden Binellialtı ve Binelliyedi seneleri için girü avcıbaşı tayin olunup mektûbumuz birle menşûr-ı şerîfe göndermişizdir.Şeref-i vusûlde elkâf-ı amîmelerinden mercûdur ki mezbûr mektûbumuz mucebince kadîmden olıgeldüğü üzere mîrî avcılar üzerine avcıbaşılık hizmetinde istihdâm itdürüp avcı tâifesinden bir ferd-i mezkûr ki sözinden tecâvüz itmeyeler ve itdürmeyesiz. Ve avcı tâifesinin hilâf-ı şer'-i şerîf bir cürümleri zuhûr iderse zâtınız mübâşeretüyle ihzâr-ı şer' itdürüp mîr-i mîrân ve mîrlivâ âdemleri ve kethüdayirleri ve yeniçeri serdârları ve sipâhiyân serdârlarına dahl ü taarruz itdürmeyesiz. Ve hâssa sayyâdlarına tekâlîf-i örfiyye ve şakka ile hilâf -ı şer'ü kânûn iş erlerinden bir ferdi rencîde itdürmeyesiz. Ve sayyâd tâife-i mezbûr üzerine avcıbaşı bulunup şer'ü kânûna muvâfık olan sözlerinden tecâvüz itmeyeler

Ali Hamza Ser-Sayyâd-ı Hâssa

8A

1-

Medîne-i Lârende kazasına tabi'Dafgandos nam karye sakinlerinden Râfi' er-rakim Fazıl Bey ibn-i Hüseyin nam kimesne tarafından ba husûs mine'l-beyân-ı hasm-ı şer'î câhed-ı mahzarında eş-şehadet-i şeri'sudûrundan sonra adûle-i

müslimin ve tefa mevhud Ulu Sebana karye-i mezbûre sükkânından İbrahim Çelebi ibn-i el-Hacı Osman Bey'in ve Ebu Bekir Bey'in ibn-i Harbuti nam kimesne li-ecli's-şehade huzur u bi'l-meclis olub medîne-i mezbûre mahallâtından Fenari Mahallesinde olub bundan vefat iden Ali Bey'in ibn-i Abdurrahman Bey'in li-ebeveyn kız karındaşı olan Fahrü'l-mahazerat Hanım nam hatun müteveffâ-yı mezbûr Ali Bey ile mahalle-i mezbûrede vâki'etrâf-ı selâsesi tarîk-i amm ve taraf-ı rabi' tahıl pazarı ile mümtaz ve muhdûd ve babalarından intikal iden mesele ve müşterek menzilinden ve Ali Şahne Mahallesinde vâki' hudûdu 'inde'l-ehali ve'l-ceyran ma'lûme olan bağçeden ba hisebü'l-irşad-i şer'i kendüye intekal iden hisse-i şer'ie ma 'rifesida'va ve heb ve ahz ve kabz ve lede'l-ihhtiyaç kelam zu-el-ihbarım müşarün-ileyh Fazlullah Bey'e nasb eyledi bu husûsa şahitleriz ve şehadet-i şer'ie dahi ideriz deyu edâ-i şehadet-i şer'ie etdiklerinde ma'kûl ba'de'l-meşruta'l-kabûl şehadetleri makbûl olub el-vâki' müşarün-ileyh Fazlullah Beyin talebiyle ketb ve terkîm ve yedine def'a ve teslîm olundu .

Fî zâlike harîra Fi evahir-i Şa'bâni'l-Mükerrem li-sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Musa Çelebi ibn-i Muslu Çavuş

Muharrem Bey ibn-i Arslan Çavuş

Mehmed Bin Yusuf

Yusuf bin Abdullah

Ve gayrihim

2-

Medîne-i Lârende mahallâtından Cedid nam mahallesi sakinlerinden ve Derviş ibn-i Abdullah ve el-Hacı Abdullah ibn-i Mahmud ve Şaban ibn-i İbrahim vesair meclis-i şer'î şerîf vâcibü'l-etba' hazur olub mahalle-i mezbûrenin vakf-ı avârizına akçalı mütevellî olmağla zımmı-ı nasara mal ve vakfi cümle zayi' olmak lüzûmu olub kable'l şer'îden bir müstakim kimesne mütevellî nasb

olunub zabt ve kabz olub ve lüzûm o mührümdür verdiklerine ve yine mahalle-i mezbûr sakinlerinden râki'ul-kelâm Mehmed bin Hacı Veli nam kimesne tevliyyete kâdir ve müstakim olmağın mahalle-i mezbûrenin 'avârızına vakfa ihdas akçasına zabt için rızalarıyla hasbi müteveli nasb olunub mezbûr Mehmed dahi tevliyyeti kabûl u levâzımasına edaya ta'yîn idecek menkûhü'l vâki alê vukû'ihî ketb ü terkîm olundu.

Tahrîran gurra şehri Şa'ban seb'a hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Abdullah el-Kadı

Kara Ali Bey

Ertuğrul bin Sadri

Ve gayrihim

3-

Mîr-i mîrân olan Atûfetlü Ahmed Paşa hazretlerinin taraf-ı âlimizden husûsu âtû'l-beyanında buyurduğu şerîf ile mübâşir ta'yin buyurulmakla muhîr'ül-eşbah Musil Ağa meclis-i şer 'i-hatîri lazımu't-tevkîr müdürüyeti üzere sanatından bâis olub Hoca Hasan nam kimesne ihzâr u huzurda takdîm-i kelim idüb bundan akdem Serahsi nam karyede ahz olunan Tatar nam kimesne kendüsü ahz olunmazda mukaddem Kayı nam karyede sakin olub mezbûr Hasan dahi karye-i mezbûrda olmağla merkûm Tatar ise kendüsündeki tavrı bir olmağla merkûm Hasan'ın barğîri ile sekiz gurus mübadile edüb tarafından kabz olub ba'del mezbûr Tatar ahz olunub sahibü'd-devlet hazretlerinin hasebinde olmağla mîr-i mîrân müşârün-ileyh hazretleri olunan mezbûr Hasan' dan sekiz gurus üstesiyle buyrulmağla mezkûr u merkûm Hoca Hasan'ın olub kabul ü kabz edüb ve kendüme mezkûr Hoca Hasan'a teslim eyledüm dedikde mezbûrun vech-i meşruh üzere sadır olan ikrârına müteveli olan mezbûra vicâhen ve şifâhen tasdîk-i bi'l-kabûl etdiği mâ hüve'l-vâki' alê vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu.

Tahrîran evâhir-i Rebî'u'l-Evvel sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Seyit Ahmed ibn-i Emir Bey

İsa Beşe

Musa ibn-i el-Hacı Mehmed

Seyyid Yakub Çelebi

Ve gayrihim

4-

Medîne-i Lârende muzâfâtından Defgandos nam karyesi ahalîlerinden ‘ârız-ı divaniyelerinin nukûd u mevkûfasına bi’l fi’il mütevellî evlâdı Ebu Bekir bin Solak nam kimesne meclis-i şer‘e hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde yine medîne-i mezbûrede sâkin olan Derviş bin Ali nam ihzâr u mahzarında üzerine takrîr-i da‘va idüb karye-i mezbûreden olub bundan akdem vefat iden Banu Hatun ibneti Abdulmezid Beğ karye-i mezbûrede ‘âvârız-ı divaniyeleri için bir adet leğen ve bir kazğan vasiyet idüb mukirde vefat itdükden sonra salîfi’z-zikr olan kazğanlara adeti yedi guruşa seb u semeni olan meblâğ-ı merkûm murâbaha-i şer‘iyye-i mikdar Devîş Beşe’ye virüb zimmetinde iken hâla murâbaha-i şer‘iyye taleb etmekte vermeğın ta‘allül ider sual olub ihkâk-ı hâk olunması murâdımdur didükde gıbbe’s-sual mezbûr Derviş Beşe cevabında fi’l-hakika meblağ-ı mezbûr zimmet-i lâzımlarında vâcibü’l kazâ dînim olub lakin karye-i mezbûrede vâki’ Hasan Çavuş bina eylediği câmi-i şerîf vakfı olub mu‘ârâza-i ‘avârız vakfı olduğu ma‘lûmum değıldir diyecek istiâne olundukdave Hüseyin Beşe ibn-i Veli nam kimesneler li ecli’ş-şehâde şehâdet-i hazıran bi’l-meclis olub eserü’l istişhâd fi’l-vâki merkûm sâlifi’z-zikr olan lakin kazğan bahasından olub müteveffâ-yı merkûma bâni-i karîn karye-i merkûm ahalisinin ‘avârız-ı divaniyeleri için vasiyet etmesi husûsuna şehitleriz ve ikrar iderüz deyû edâ-i temlîk-i şer‘i gıbbe’l-reyate imta kabul etdikleri ma’kul olub meblağ-ı mezbûrun murâba-i şer ‘iyye vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olan merkûm Ebu Bekir’e edâ ve teslîm olmak üzere merkûm Derviş Beşe teslîm ma vâki’ ‘ala dâ‘va gıbbe’t-taleb olundu.

Tahrîran fi evâil-i şehri-i Ramazan li sene seb‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-----hal:

Hacı Mehmed

Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi

İbrahim Çelebi

Halil bin Ömer

Ak Hüseyin

Gayrihima

9A

1-

Mîr-i mîran ferman olan Atûfetlü Ahmed Paşa, Emrullah Paşa Hazretlerinin tarafımıza mektub u şerîf ile husûsâtı mübâşir ta ‘yin olunan Ali Ağa meclis-i şer ‘i hatîr-i lazimü’t-tevkîr müdürü üzere nam ve ecl-i mahsûsat takrîr-i kelim idüb ahz etdiği Abdünnebi nam şerîkleri Şeyh Ali ve Yorgi zimmi mübâşir-i merkûm Beşe taleb etdiği merkûm Abdünnebi Beye teslîm idüb ve merkûm için sabit ve zahir mezbûr Yorği şer‘i i’lâm ile şer‘i oldukda Ali için mûma-ileyh bana ihzariyeti Göves nam karyede Hızır nam kimesne kefil olduğu mezbûr Osman Efendi mürâsele ile mezbûr sağır mûma‘ileyh bana teslîm idermeval olunub takrîr-i tahrîr emek muradıdır deyü ...gıbbe’s-sual oldukda fi’l-hakîki mezbûr Abdünnebi ile sağır-i mûma‘ileyh Şeyh Ali ve Yorgi olmağ üzere mübâşir götürüb teslîm eyledim dedikde takrîr bi’t-taleb ketb ve terkîm olundu.

Tahrîran evâsıt-ı şehr-i Şa‘ban li-sene seb‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-----hal:

İbrahim Çelebi bin Ahmed

Ali Bey bin Kara

Halil bin Musa

Mehmed bin Yusuf

Sinan bin Mehmed

Ve gayrihim

2-

Medîne-i Lârende Kazasına tabi‘ Göves nam karye sakinlerinden Taraklı oğlu dimekle ma‘rûf Mustafa nam meclîs-i şer‘i hatîr-i lâzimü’t-tevkîr şöyle takrîr-i kelim eylediği bundan akdem mîr-i mîran ferman Atûfetlü Ahmed Paşa Hazretleri taraf-ı mektûb u şerîf ile ağalarından kıdvetü’l-kuzât ve’l-akran Mustafa Ağa yerimize gelüb mahrûsenin köyleri ile Hacı oğlu Ali nam kimesne karşı mezbûr Kara Ali Beşe nam kimesnenin gece ile evine girüb enva‘ gelüb eylemiştir deyû beni ve kendü ve hanemin darb edüb elinden göçle halas oldum hasm-ı şer‘îm olunub benim didükde vesâir bu husûsa zabd olunub mücerred ashab-ı i‘râzı gelündükde benim keyfiyet-i halim ve köyümün ahvâli kendü talibim ile karye-i mezbûrdan sual olunub takdîrleri tahrîr olmasını talebe dirim didükde karye-i mezbûrede olub zeyl-i kitab mestûr akzâ-i müslimînden li-ecli izhar huzûr u bi’l-meclis olub şer‘il-istîcare mezbûr Mustafa Beşe bir salih-i müstakîm kimesne olub efâ‘li akvâlinde bir kardaşı olmadığından kölesi dahi kendi halinde zikr olunan ahvâli isnâd olub bu ma‘kûle ahvâli ile görmediği ve işitmediği deyû her birleri meclis-i şer‘îde hüsn-i hâlete zabd u rabt ma hüve’l-vâki‘ merkûm Mustafa Beşe talebiyle ketb ü tahrîr olundu .

Tahrîran fi evahir-i şehri Şa‘ban li-sene seb‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-----hal:

Hacı İsmail bin İbrahim

Seyyid Hasan Çelebi

Ali Çelebi

Ve gayrihim

3-

Nakîbü’l-hâkim-i şer‘î’l-muvakkî ‘ala hâmil-i hâze’l-kitab Mülayim Hanım ibneti Abdullah’ın ve Subaşı Ayan Ali evlâd-ı hali –sağîrin el-mevu ‘din Mehmed ve Şemsi evlâdi’l-merhûm Saraç Muslu hâl-i hayvanat meclise dahî Osman fi-mahallât mevzîye üzere zabt umûru’l-ehemmü’l-müntakîl ileyha bi’l-

irse'l-şer'î min ihâmü'l men'ûfi'l-mezbûr ve hayye'l-vesâyetü'l-mezbûre ve'l-
mea'tede hadîkaha nisâb ve kabûle sahîhin-i şer'î zâlike veche

Fi'l-yevm min şehr-i Ramazânü'l-mükerrem

Li-sene seb'a ve hamsîn ve elf

Min hicriyete ale'l-efzâlü'l-salavate

Şuhûdü'l-----hal:

Nuri Beşe Serdar

Ramazan bin Evlin

Halil bin Ömer

Abdullah bin Ömer

Ve gayrihim

4-

Lârende kazasına tabi' Örencik nam karyede sakinlerinden hissetü'l-kitab ve yine Muhyiddin nam meclîs-i şer'î hatîr-i lâzimü't-tevkîrde kazâ-i mezbûr nâhiyesinde vâki' beytü'l-mal emîni olan İbrahim Ağa zîde kadruhû üzerine takrîr-i kelam idüb karye-i mezbûrda olub bundan akdem fevd olan Hasan ibn-i Mustafa nam kimesnenin verâset-i zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine ve Halime ammiyeti kızı olub zevi'l-erhâm cihetinde bana münhasır iken hâla merkûm İbrahim Ağa bi gayr-i vech-i şer'î muâ'rûza hâli değıldir sual olub ihkâk olunması muradımdur dedükde gıbbe's-suâl mezkûr İbrahim Ağa cevabında fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûrdur ki zâhirde zevce-i metrûkelerinden gayri vâris ma'rûf olmayub müteveffâ-yı mezbûrun terekesinin selaset-i erb'-i beytü'l-maldır diyerek rıza eyledim vech-i şer'î üzere merkûm Emine Hatun müteveffâ-yı merkûmun zevi'l-erhâm cihetinden vârid olduğu ma'lûm değıldir diyecek medîne-i mezbûrda takrîrine matlûbuna taleb olundukda 'adûl u müslimînden Süleyman ibn-i Hacı Mustafa ve İbrahim ibn-i Ahmed nam kimesneler bi vech-i's-şehâde hâzırân olduğu ekser-i vâki' ve Emine Hatun'un babası Muhyiddin ve Muhyiddin'in babası Anmed ve müteveffâ-yı mezbûrun babası Mustafa ibn-i Ahmed ve Mustafa ile Muhyiddin'in li ebeveyn er karındaşları olub Ahmed'in oğullarıdır bu

husûsa şehâdet dahi ideriz deyû edâ-yı şehadet-i şer‘ eyledikleri şahitleri huzurunda vâki‘oldukdan sonra mûcibince Ahmed Ağa ma‘rûzda men oldu.

Tahrîran evahir-i şehri-i Ramazan-ı mübareke li-sene seb‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Nasuh Bey

Yorgi

Nuri Beşe bin Mehmed

Osman bin Mehmed

Abdullah Çavuş

Ve gayrihim

10A

1-

Medîne-i Lârende mahallâtından Hisar Mahallesi sakinlerinden Hüseyin Beşe ibn-i El-Hacı Bayram nam kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lazimü’t- tevkîr bâisü'l-kitab Totalı Hüseyin muvacehesinde bi’t-tavî insaf-ı ikrâr ve alaka idüb mahalle-i Ali Şahne de vâki‘ bir tarafı Halil Bey mülküne bir tarafı Ahmed Çelebi mülküne ve bir tarafı Hacı Abidin mülküne ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd on iki bab tabhane şuhulüne müştemîl olan mülk-i menzilimi tarih-i kitabdan mezbûr Hüseyin bin sekiz yüz nakde bi’l vâkt akçaya bey‘-i bâb sahih ile beyi‘ idüb kabz-ı semeni ma‘dûr ve teslîm mübâyi‘ mahdûd eyledim ba‘de’l-yevm keyfe mâ-yeşâ ve yehtâr-ı mülkiyet olsun dediği mezbûrun vech-i meşrûh üzere sâdır olan ikrarını el mütevellî mezbûr hüsn-i vicâhen ve şifâhen tasdîk-i bi’l kabul idecek sahîh-i bey‘-i şer‘-i inde’ş-şer‘ mâ hüve’l-vâki‘ ‘ala vukû’ihi gıbbe’t-taleb ketb olundu.

Tahrîran evâil-i şehri-i Ramazan li-sene seb‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

İbrahim Çelebi

Mehmed bin el-Hacı Mustafa

Abdülkerim bin Mehmed

Hüseyin

Halil Beşe bin Emin

2-

Medîne-i Lârende mahallâtından Abbas Mahallesinde olub bundan akdem vefat iden Seyyid Ahmed'in verâset-i şer'î bâkire kızı Fatma'ya ve zevcesi Halime Hatun'a ve kız karındaşı Emine ve validesi Medine Hatun'a münhasır olub muhâlif fi kıbel-i taksîm mezbûr Emine Hatun'a dahi fevd olmağla veraset-i şer'î oğlu Derviş El-Hacı Mehmed'e münhasır olduğu ba'dehû mezbûre medine dahi fevd oldukda anın dahi verâseti bi hasebi'ş-şer' olan mezbûr Derviş El-Hacı Mehmed'e münhasır olduğu mütehakkik oldukda merkûm Derviş ve El-Hacı Mehmed meclis-i şer'î hatîr-i lazimü't-tevkîr El Hacı İbrahim ibn-i El Hacı Receb nam-ı kimesne mahzâr-ı bi't-tavî' ikrâr u i'tiraf idüb müteveffâ-yı mezbûr Seyit Ahmet'in münkavle 'akaretinden şer'î ile validem mezbûr ceddîm Medîne'ye intikal idüb maa'de anlarda bana irsiyle intikal iden hisse-i ma'rûfe tereke-i mezbûreye vazığ edile merkûm El-Hacı İbrahim'de da'va ve taleb itdüğü husûsa mezbûr müte'allık benimde..kesîre vâki' olmuşdur el-hâlete hakkında müslimûn u husulünü zabt etmekle beni tereke-i mezbûre ve seksen üç bin nakdiye râyiç ve'l-vakti etdiklerin inde'l-ale't-tarik- tteharûç u sulh u mezbûr kabûl ve bedel sulh olan merkûm mezkûr İbrahim yedindenkabz idüb bâlâda mezkûr olan müteveffâ-yı mezbûrSeyyid Ahmed'in menkûle-i akâretinden validem mezbûreye ...müdevvir intikal iden hisse-i ma'nîlerden bana intikal iden hisse-i ma'rûfemi tereke-i mezbûreye vâzi' mukabilesine meblağ-ı mezbûr bi'l-iltimas ahz ve kabz idüb husûsa varis müte'allık en-niza' ile birbir almadım fi mâ ba'd tube lehu bende asaleten veya vekaleten da'va ve nizâ' sudûr iderse inde'l-hükkâmü'l kiram mesmû ve makbûle olmasun dedükde mukırr-ı mezbûrun vech-i meşruh üzere sâdır olan ikrârı mukırrı'l-mezbûr el-Hac İbrahim vicâhen ve şifâhen tasdîk bi'l-kabûl edicek sıhhat-i sulh ikrârına hükm birle mâ hüve'l vâki' alê vukûihi

gıbbe't-talib ketb olundu

Tahrîran evâil-i şehri Şa'ban li-sene seb'a ve hamsîn ve elf

Ebvab Halil

Ali Bey Kara Kadir

Mesud Çelebi

Hasan Çelebi bin El-Hac Memiş

El-Hacı Mehmed

Nuh Çelebi el-müderriş

Abdülaziz

İbrahim Çelebi

Mehmet Ağa bin Süleyman

Ve gayrihim

3-

Kasaba-i mezbûr sakinlerinden iş-bu Hacı ibn-i İvaz nam kimesne meclis-i şer'î hatîr u lazimü't-tevkîrde şer'-i lüzûm olub âtû'l beyâna vâzi'.... olan varis müşarûn-ileyh Nuri Beşe ihzâr ve mahzârında takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre mahallâtından Ali şahne Mahallesinde sakin olub bundan akdem fevt olan Aîşe Hatun binti Mahir Çelebi verese-i şer'î zevci Halil nam kimesne ile min veche el-musavver bana münhasır olub benim babam 'Ayvaz'dan ibn-i Burhan ibn-i Hacı Baba ibn-i Ali 'dir müteveffâ-yı mezbûr kendi babası Mahir Çelebi ibn-i Mustafa Çelebi ibn-i Ali'den merkûm Hacı Baba müteveffâ-yı merkûm ceddî Mustafa Çelebi li-ebeveyn karyeye irsal olunub merkûm Ali Bey oğullarıdır bu veche tereke-i merkûmun verâset-i şer'î ile intikal etmiş Ahmet merkûm Nuri Beşe vaz-i' yed eylemiş sual olunub takdîr-i tahrîr 'ihkâk ola mürûr derken gıbbe's-sual mezbûr Nuri Beşe ve ahir cevabında fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr zâhirde varis-i olamadığı ecilden ma'rifet-i şer'î terekesine vâzi' eyledim baba vech-i mezkûr müteveffâ-yı merkûm ...olduğu ma'lumum değildir diyecek müdde-i merkûmun takdîre

mutâbık beyyine taleb olundukda ‘adûle-i müslimînden Mehmed Dede ibn-i Seyyid Mahmud ve Mevlüd Dede ibn-i gayriden nam kimesne li-ecli imhadan darb-ı bi’l-meclis olub el-şehadet fi’lvâki’ müdde-i merkûmun babası ‘İvaz Dede ibn-i Burhan Çelebi ibn-i Hacı Baba ibn-i Ali Dede’dir ve müteveffâ-yı merkûmun babası Muhyiddin ibn-i Mustafa Çelebi ibn-i Ali Dede veolan Hacı Babalarıyla mezkûr Mustafa Çelebi karındaşları olub Ali Dede’nin li-ebeveyn oğullarıdır bu husûsa şahitleriz ve şehadet ideriz deyu edâ-i şahitleriz anlara şâhitlerizkabul vâki ‘ oldukdan sonra mevzu‘ tereke-i merkûm Hacı Baba’ya hükm.....hüve’l-vâki‘ ale’l-vuku‘ gıbbe’t-taleb tahrîr olundu.

Tahrîran fi evâsıt-ı şehr-i Şa‘ban li-sene seb‘a ve hamsîn ve elf

Mehmed Ağa Kethüda

Ali Bey ibn-i Kara

Mustafa Çelebi

Halil Çelebi ibn-i Halil

Mehmed ibn-i Ali

Ve gayrihim

4-

Medîne-i Lârende han-divan olan Nuri Beşe’nin tarafından vekil olan sulb-i oğlu Seyyid Hasan Çelebi meclis-i şer‘i hatîr-i lazimü’t-tevkîr medîne-i mezbûr mahalle nam mahalle sakinlerinden Habib ibn- Ömer nam kimesnelerolub mezbûr zevcesi olan Rahime binti Erdal nam hatunun na mahruda istinaya olmadığından ma‘daniye mahalli-i mezbûrdan Tar Hasan oğlu Ali nam kimesne ile alakası varmış deyu istima‘ iderim husûsa mezbûr mezkûr âsan’dan sual olunub vasıl ‘amel olub muraddırki gıbbe’l-sual merkûm Habib cevabının kabul ...inkar ile vekili mezbûr Hasan Çelebi mezbûr hatunun keyfiyeti mahall-i mezbûr ahalisinden sual olunmuşdur dedikde mahall-i merkûmdan Ağa Efvani Abdullah Halife ve Seyyid Veli Çelebi ve Hüseyin Çelebi ve Musli Çelebi vesairler meclis-i şer‘i hazırûn olub mezkûr hatunun keyfiyet-i hali sual olundukda fi’t-tahkîk Tar Hasan oğlunun alakası olduğunun aslamahdûd

istinab üzere gelince istihdâmı ve gerekdir ki mezbûr hatun emr-i vechile mensub ve salihadır ashab-ı arz-ı mezbûrun hakkında verdikleri iftira-ı sahihfi tahrîr deyu Hasan Halife ale't-tarîk şahadet zaruru vekilin mezbûr Hasan Çelebi mahalle-i merkûm ehalisidedikde mahalle-i merkûm ahalisine ve ale'l-husûsu mezbûr verecekleri istema' etmediklerine ve Nur Hasan Çelebi huzurunda südur olundu.

Tahrîran fi evâsıt-ı şehri Şa'ban li-sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Halil

Musa

İbrahim

Ve gayrihim

11a

1-

Zuamâ ve tîmar emridür:

Akzâ kuzâti'l-müslimin, evlâ vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l- fazl ve'l-yâkin vâris-i ulûmi'l- enbiyâ-i ve'l-mürselin hucyeti'l hak ale'l halk el-muhtass bi- mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în bi'l Mevlâna Konya kadısı zîde fezâiluhum ve kıdvetü'l emâsil ve'l akran Konya sancağında zuamâ ve erbab-ı tîmar bedeli almağa me'mur olan zîde kadruhû tevkîr-i refî-i hümayunum vâsil olacak ma'lûm ola ki: Divân-ı hümayunun kâtiplerinden olub Konya Sancağı'nda nahiyesinde İnalman karye ve gayride dörtbin yediyüz akça amede mutasarrıf olan Mustafa zîde kadruhû müstehakk-ı inâyet olmağla zeâmetinin bin altmış dört senesi bedeli in'am olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki:Hükm-i şerîfim vardıkda bu babda sâdır olan emrim üzere amel edib me'mur müşârun ileyhin zeâmetinin bin altmış dört senesi bedeli in'am olmakla tarih-i merkûmun bedeli olan zeâmeti karyeleri reâyası ve subaşılının rencîde ve remîde etdirmeyesin. Tarih-i nerkumun bedeli için dört senesi şer ile görüp alıverüp husûs u mezbûr için bir dahi emrüm varmağü istemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i'timad kılasın.

Tahrîran el yevmü't-tasi' şehr-i Receb-i müreccep sene erbea ve sitte ve elf.

2-

Akzâ kuzâti'l-müslimin, evlâ vülâti'l-muvahhidin ma'denü'l- fazl ve'l-yâkin vâris-i ulûmi'l- enbiyâ-i ve'l-mürselin hucceti'l hak ale'l halk ecmaîn el-muhtass bi- mezîd-i inâyeti'l-melikî'l-mu'în Mevlâna Konya kadısı fezâiluhû ve mefâhiru'l kuzât ve'l hukkâm ve ma'denü'l fezâil ve'l ahkâm Karaman Eyaletin vâki' olan kadılar zîde fezâilü tevkîr-i refi-i hümâyun vâsıl olucak ma'lûm ola ki kıdveti'l emâsil ve'l akran Mustafa zîde kadruhû halâ dersaadetime arz u hâl idüb bin altmış beş senesine mahsûb olmak üzere zikrolunan karyeler bedel-i nüzûllerine tahsilleri me'mur olan gümrük emîni Hasan zîde mecdühû tarafından der-uhte olunmağla elime verilen emr-i defter mûcibince geçen sene cem'ine mübâşeret olduğu günde mübâşeret ve cem ü tahsîl reşen mevâcib-i için teslîmi hazîne etdirilmek babında emr-i şerîfim verilmek ricâ ider deyû bildirdüğü ecilden emr-i makeddemâ verilen emir, defter mûcibince tahsîl etdirilmek emredüb buyurdum ki:Hüküm ü şerîfimle emr-i şerîfimle vardukda bu babda sadır olan emrim üzere amel idüb dahi zikrolunan kadılıkların târih-i mezbûra mahsûb olmak üzere bedel-i nüzûlleri mübâşir-i mezkûr geçen sene cem'ine mübâşeret olduğu günde mübâşeret ve mukaddema verilen emr-i defter mûcibince cem ü tahsîl ve mevâcib-i mezbûr için teslîmi hazîne etdürüb hılâf emr-i defter kimesneye taallül ve niza' etdirmeyesiz. Mani' olanları men' ü def' eyleyesiz. Men' ile memnu' olunmaları yazub dersaatime arz u i'lam eyleyesiz. Kesr-i defterde ve nakz-ı hanede hılâf-ı şer'i kanun teaddi' ve tecavüzden ihtiraz idüb emr-i ifasına muhtaç eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timad kılasız.

Tahrîran el yevmü's-sani ve'l ısrîn şehr-i Cemâziye'l evvel sene erbea ve sittin ve elf. Mahrûse-i Konstantıniyye tıbkı aslıhu. Evâhir-i Şa'bânü'l muazzam 1064. Hurrîre el fakîr Konya el mahmiye ufiye anh. Ramazan el kadı.

3-

Emirü'l-ümerâil-kirâm kebîrû'l-küberâil-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihtirâm El-muhtass bi-mezîdi inayeti'l-melikü'l-a'lâ Karaman Beğlerbeğisi dâme ikbâlühû

tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:(boşluk)boylu (boşluk) gözlü (boşluk) kaşlu dârende-i fermân-ı hümâyunu getiren ordu-yu hümâyunuma gelip, yararlığı arz olunup da ibtidadan üç bin akça tîmara emr-i şerîfim verilip, Konya sancağında Lârende nahiyesinde Dağyoğunlu nam karye ve gayride üç bin akça tîmara mîr-i mîran tezkeresi ile mutasarrıf olan Abdünnebî me'mur olduğu Girit Cezîresi seferine gelmeyüb vâkı' olan hidemât-ı tîmarı vermiş bulunmayıb tîmarı ol vecihle mahlûdür deyû kendüye verilmesi bâbında inâyet-rica iktidâsı alınup buyurdum ki: Göresin mezbûr altmış üç senesinde Ordu-yu hümâyunumda sâhil olanlardan olmayub vech-i meşhûr üzere sefer-i mezbûra gelmeyüb tîmarı ol vecihle mahlûl ise min ba'd da'va ve nizâ istima' olunmamak üzere tîmarı olduğu sancağında sakin olmak ve beylerbeğisi adı altında sefere eşmek şartıyla mezkûreidüb ve bilesin alâmet-i şerîfime i'timad kılasın.

Tahrîran fi evâil-i şehri Saferi'l-hayr sene erbea ve sittîn ve elf.

4-

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-mekân-ı sultânî Tuğrâ-yı garra-yı cihân-sitânî hâkânî hükmü oldurki: Yalın yüzlü eda gözlü, orta boylu, açık kaşlu,râfi-i tevkî-i refî-i hümâyun rei-i hâkânî Recep ordû-yu hümâyunuma gelüb bundan akdem yararlılığı arz olunub ibtidadan on bin akça tîmara emr-i şerîfim verilüb Konya sancağında Kaş nahiyesi Mervan nam karye ve gayride iki bin beş yüz yetmiş beş tîmara mutasarrıf olan Abdullah, Girid Cezîresi seferine me'mûr iken gelmeyüb, tîmar-ı mezbûr mahlûl olmağla kendüye verilmek babında inâyet (reca) etmeğın, tîmar olduğu sancakta sakin olduğundan beylerbeği bayrağı altında sefere eşmek şartıyla ibtidâsı sene-i ahar şa'bânının evâilinden hükm-i şerîfim verildikten sonra terkden ihraç olunmak fermanım ve Cezîre-i mezbûrede serdârım olan düstûr u mükerrem müşîr-i musahham nizâmü'l-a'lem vezîrim ve serdârım olan Hakkı Paşa edâmellahu teâlâ iclâluhû tezkiresi mücebince lâyıık ve serâvâr görüb buyurdum ki; zikrolunantâbi' ve buyurdum ki; ba'de'l yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub Kaş nahiyesinin tîmarı iki bin beş yüz yetmiş beş mezûr buyurdum ki: Mezbûre-i mestûre mesâhil-i meşkûr u asâkir-i mahsûre buyurdum ki:Cezîre-i mezbûrede olbabda hiç âhar ve mâni'-i râfi' ve müzâhil olmaya. Sahrâ-yı Kal'a-i Cedîd 21 Safer

Mefâhiru'l- kuzât ve'l-hukkâm. Maâdinü'l-fezâil ve'l-ahkâm Karaman Eyaletinde vâki' olan kâdılar zîde fazlühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki: Sene-i mübarekde sefer-i hümâyunuma me'mûr olan asâkir-i nusret-meâkiriniz zât-ı zevâdeleri ve donanma-yı hümâyunun mühimmatı için memâlik-i mahrûsemde vâki' avâriz hanelerinin bin altmış beş senesine mahsûb olmak üzere sene-i sâbık her bir hanelerinde üç akça bedel-i nüzûlleri tahsîl eylemek Karaman Eyaletinde üç bin üçyüz ve yazılacak nutb u avâriz haneleri olub, tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hanesinde üç yüz bedel-i nüzûlleri zamana hulûl eyledikde mübâşeret tahîl olunduğı günde mübâşeret ve tahsîl etdirilmek için kıdvetü'l a'yân ızz-i gümrük emîn-i Hasan zîde hayruhuya der-uhde olunub eline nüzûl ve nişanlı mevkûfat defteri merhûbesi verilüb mücebince vech-i meşhûr üzere tahsîl etdirmek fermanım olmuşdur buyurdum ki: Hükm-i şerîfimle vardıkda bu babda sâdır olan emrim üzere amel edüb dahi eyâlet-i mezbûrede vâki' ol mikdar avâriz hanelerin tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hanesinde üç yüz akça bedel-i nüzûlleri inzal bulunan mühürlü ve nişanlı mevkûfat defteri hane hesabı üzere geçen sene mübâşeret olunduğı günde tahsîle mübâşeret tahsîl ve haraçları hazîne etdürüb hılâf-ı emir emr-i defter kimesneye taallül ve nizâ etdirmeyesüz. Bundan ma 'ada mübâşeret ve mezbûr cihet-i maîşet-i için her bir hanelerin yirmişer akça dahi toplanub bundan ziyade katibiyeye ve sarrafıye ve divaniye ve mahkeme harcı namıyla bir akça ve hal alınmaya aldirmayasız. Guruş bulunduğu yerde guruş aldırub, bulunmadığı yerde her bir kuruş başına hâdisü'l ayar seksener akça hesebî guruş akça aldırub zilhâl züyûf ve kızıl akça aldirmayasız. Ve bunda guruş alınur deyû ahâliyi ta'cîz etdirmeyesiz. Kûsûru var ise ma'rifet-i şer' ile reâya muvâcehesinde hak üzere hesâb edib ve deftere noksan getürmeyesüz deyû hazîne malı emvâli mazarrattan hâli olmağla tefahut u guruş ve kebîr-i mîzan vesâir bahane ile îade akçaların aldirmayasız.kûsûr ve nakz-ı hanede ve defterden ziyade akça alınmakla reâyadan mülk ü teaddi iden ve gayet ihtiraz eyleyesiz ve şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfime i'timad kılasız.

Tahrîran el yevmü's-sani ve'l 'ısrîn el hâdî Safer Li sene erbea ve sittine

ve elf. Fakîr Ramazan el Kâdî bi-medîne-i Konya el mahmiye. Ufiye anh. Be mekâm-ı Konstantınıyye.

12a

1-

Medîne-i Lârende kazasına tâbi Menderegözü nâm karye sâkinlerinden işbu Hafız İbrahim Zâti bin Mahmûd nâm kimesne meclis-i şer-i şerîf-i lâzimü't-tevkîr[d]e medîne-i mezbûrede hâlâ voyvoda olan Nuri Beşe'nin kâim-i makâmı ve sulbî oğlu olan Es-Seyyid Hüseyin Çelebi nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında üzerine takrîr-i kelâm eyleyüp bundan esbak medîne-i mezbûrede ahz olunan Sârik Abdünnebi ve Türkmen Şeyh Ali ve Yorgi nâm zimmi üzerlerine sirkat-i da'vâ olup bâlâda mezkûr olan Abdünnebi üzerine sâbit ve hüccet-i Şeriye okınduktan sonra müşârun-ileyh Nuri Beşe merkûm Abdünnebi'yi habs idüp merkûmân Şeyh Ali ile Yorgi zimmiyi itlâk eyledükten sonra mîr-i mîran hazretlerinin taraf-ı âlîlerinden Ömer Ağa yediyle buyurıldı-yı şerîf ile zikir olunan Abdünnebî ve Türkmen [Şeyh Ali] ve Yorgi'yi Dîvan-ı Karaman'a ihzârı için mübâşir ta'yin buyurılmak ile mezkûr Nuri Beşe tarafından merkûm Es-Seyyid Hüseyin Çelebi bâlâda mezkûr olan "Türkmen Ali'ye kefil olmaya idi" deyû merkûm Sefer'i mübâşir-i merkûm Ömer Ağa'ya bi-gayr-i hakk-ı şer'î teslim itmekle hâlâ mezbûr sefer-i mübâşir yedindedir. Filvâki' minvâl-i muharrer üzere hüccet-i Şeri'ye ile zabtımızda Abdünnebî'yi mübâşir-i merkûma teslim idüp mezbûrân Türkmen Ali'ye ve Yorgi üzerlerine bir nesne sâbit olmamak ile itlâk eyledük mezkûr olan Sefer'in kefil olduğunun aslı olmayup ve mübâşir-i merkûma kefiledir deyû ben teslim itmedim didüğü takrîr-i bi't-taleb ketb ü terkîm olındı.

Tahrîran fî evâsıt-ı Şa'ban sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l.....hâl:

Mustafa bin Abdullah

İbrahim bin Ahmed

Halil Beşe el-Emin

Ak Hasan El-Muhzır

Ve gayrihim

2-

Medîne-i lârende sâkinlerinden Eyyüb Beşe ibn-i Derviş Beşe nâm racül meclis-i şer-i hakîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sükkânından işbu bâisü'l-kitâb Mehmet Beşe ibn-i El-Hacı Mahmûd nâm kimesneyi ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm eyleyüp bundan esbak nefsi-i Lârende'nin Havâss-ı Hümâyûn olması için ahâlî-i vilâyet ma'rifetleri ile ve Dârü's-saltanatü's-seniyye Kostantiniyyetü'l-mahmiye sükkânından Ömer Çavuş'dan ve Hacı Hasan'dan benüm ve hâzır-ı bil-meclis Mehmed Ağa ve Mustafa Çelebi ve sâir gâib-i an'il-meclis kimesneler ile kadri ma'lûm bir mikdâr akça alup harc u sarf olındukdan sonra medîne-i mezbûre ahâlisinden mikdârı beynimizde ma'lûm akçayı talep itdüğümüzde bu husûs için beynimizde münâzaa olduktan sonra medîne-i mezbûre ahâlisi beynlerinde ikibinbeşyüz kâmil gurusu tevcîh ve müşârun-ileyh Hacı Hasan ve sâir orada olan kimesneler ile cem' ü tahsîl olduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan bin gurusunu merkûm Hacı Hasan kabz idüp ve ikiyüzelli gurusunu yine müşârun-ileyh Hacı Hasan ve Mehmed Ağa ile kendüm Ilgun hâslarından ber-vech-i iştirâk olduğumuz karye için ve yüz gurusunu dahi Hacı Hasan ile Kâdî-i sâbık Osman Efendi olup ve kırk üç gurusı Öztemür (Özdemir) ahâlisine kendüm virüp bâlâda mezkûr olan ikibinbeşyüz gurudan mahallâtın doksanseviz gurusu bâki kalduktan sonra meblağ-ı mezbûrdan bin adet kâmil riyâl gurusunu müşârun-ileyh Ömer Ağa'ya îsal ve teslîm için merkûm Mehmed Beşe'ye teslîm eyledük vâki' hâl suâl alınup takrîr [ve] tahrîr olunması murâdumdur. Gıbbe's-suâl merkûm Mehmed Beşe cevâbında fil-hakika husûs-ı mezbûr için medîne-i mezbûre ahâlisinden cem' olunan akçadan bin kâmil gurusu mûmâ-ileyh Eyyüb Çelebi merkûm Ömer Çavuş'a îsal ve teslîm için bana virmekle ben dahi bin adet gurusunu alup ahz ü kabz idüp kendüsine îsâle taahhüd itdüm didükde mukırr-ı mezbûrî ikrâr-ı meşrûhında müşârun-ileyh Eyyüb Çelebi gıbbe't-tasdîk mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olındı.

Tahrîran fi evâsıt-ı şehr-i şa'bân sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l.....hal:

Muharrem Beğ

Ali Beğ el-Cüнди

İbrahim Çelebi

Halil bin Ömer

Abdullah bin Mehmed

Ve gayrihim

3-

Sâhibü'l-kadr-i azîmü's-şân mîr-i mîrân-ı Karaman izzetlü Efendi Hazretlerinin taraf-ı şerîflerinden mektûb-ı şerîfleri ile husûs-ı âtiyü'l-beyânı teftişe mübâşir tayin buyurulan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Dâvûd Ağa meclis-i şer-i hatîr-i lâzîmü't'tevkîrde medîne-i Lârende kazâsına tâbi Örencik nâm karye sâkinlerinden İsmâil Beşe'nin zevcesi Mü'mine bint-i Ali nâm hatunı mahremi ile ihzâr ve mahzarında takrîr-i kelâm idüp yine karye-i mezbûreden Abdibeğoğlu mezbûr İsmail Beşe'nin evine girüp mezbûre hâtunı cebren tasarruf eylemiş deyü efendim Sahib-i Devlet Hazretlerine i'lâm olunmağın ber-mûceb-i mektûb-ı şerîf husûs-ı mezbûr merkûme Mü'mine Hatun'dan suâl olınup mûcebiyle amel olunması murâdumdur didükde gıbbe's-suâl mezbûre hâtûn "Hâşâ benüm evime [ne] Abdibeyoğlu ve ne âhar kimesne girmede bu id[di]yı ben kabûl itmezde deyü inkâr ile cevâb viricek husûs-ı mezbûrun da'vâsı bâbında bi-hasebi's-şer müddeiyyeti olmayup üzerine bir nesne sâbit ve zâhir olmamağla merkûm Davud Ağa mezbûre Hatun'un keyfiyeti karye-i mezbûre ahâlisinden suâl olunması murâdumdur didükde karye-i merkûme ahâlilerinden Mehmed bin Sa'di ve Hasan Bin Ömer ve Zekeriyya İbn-i Mehmed ve İbâdullah İbn-i Çavuş ve Karye-i Beğdili sâkinlerinden Kadri Beşe İbn-i Mehmed Beşe ve Yahya Beşe ibn-i Seydi ve Karye-i Kayı sâkinlerinden Hacı Beşe ve sâirleri meclis-i şer 'i- şerîf'e hâzırûn olup şöyle takrîr-i kelâm eylediler ki : "filhakîka mezbûr Abdibeğoğlu merkûm İsmail Beşe'nin evine girüp cebren hatunını tasarruf itdüğünün aslı yokdur. Görmedük ve işitmedük eshâb-ı agrâz kelâmıdır. Mezbûre hatun her

vechile mestûre ve sâlihâdur. Mezbûrenin hakkında didükleri iftirâ-yı sahîh ve bühtân-ı sarîhdür’’ deyü hüsn-i hâlini alâ tarîkı’ş-şehâde haber virdüklerinde mâ hüve’l-vâki’ alâ vukû’ihi mübâşir-i mezbûr Dâvud Ağa mahzarında bi’t-taleb ketb ü tahrîr olındı.

Tahrîran : fi evâsıt-ı şehr-i Şa’bân sene seb’a ve hamsîn ve elf

Şuhûdül.....hâl:

Eyyüp Çelebi Serdar

Mehmed Ağa kethüdâ-yı sâbık

Ali Beğ Kethüda Yiri el Cündi

Muharrem Beğ ibn-i Aslan

Erdoğdu Beğ ibn-i Sarı Beğ

Ve gayrihim.

4-

Hâlâ mîr-i mîrân-ı Karaman izzetlü Ahmed Paşa Hazretlerinin tarafından husûs-ı âtiyü’l-beyânı teftîşe mübâşir tayin buyurılan Davûd Ağa yediyle mektûb-ı şerîfleri vârid olup mazmûn-ı dürer-bârında medîne-i Lârende kazâsına tâbi‘ Örencik nâm karye sakinlerinden Abdibeğoğlu yine karye-i mezbûreden İsmail Beşe’nin evine girüp cebren hâtunını tasarruf eylemişdür deyü mezbûr Abdibeğoğlu[nı] Meclis-i Şer’e ihzâr olunup bi-hasebi’ş-şer‘ teftîş ve tefahhus ba’de’s-sübûti’ş-şer’le lâzım geleni icrâ itdüresiz deyü [emir] buyurulmağın bermûceb-i mektub-ı mezbûr merkûme Mü’mine Hatun’dan suâl olunup mûcebiyle amel olunması murâdumdur didükde gıbbe’s-suâl mezbûre hâtûn ’’Hâşâ benüm evime [ne] Abdibeğoğlu ve ne âhar kimesne girmede bu id[di]yı ben kabûl itmezde deyü inkâr ile cevâb viricek husûs-ı mezbûrun da’vâsı bâbında bi-hasebi’ş-şer’ müddeiyyeti olmayup üzerine bir nesne sâbit ve zâhir olmamağla merkûm Davud Ağa mezbûre Hatun’un keyfiyeti karye-i mezbûre ahâlisinden suâl olunması murâdumdur didükde karye-i merkûme ahâlilerinden Mehmed bin Sa’di ve Hasan Bin Ömer ve Zekeriyya İbn-i Mehmed ve İbâdullah İbn-i Çavuş ve Karye-i Beğdili sâkinlerinden Kadri Beşe İbn-i Mehmed Beşe ve Yahya Beşe

ibn-i Seydi ve Karye-i Kayı sâkinlerinden Hacı Beşe ve sâirleri meclis-i şer 'i-şerîf'e hâzırûn olup şöyle takrîr-i kelâm eylediler ki:“filhakîka mezbûr Abdibeğoğlı merkûm İsmail Beşe'nin evine girüp cebren hatunını tasarruf itdüğünün aslı yokdur. Görmedük ve işitmedük eshâb-ı ağrâz kelâmıdur. Mezbûre hatun her vechile mestûre ve sâlihâdur. Mezbûrenin hakkında didükleri iftirâ-yı sahîh ve bühtân-ı sarîhdür” deyü hüsn-i hâlini alâ tarîkı'ş-şehâde haber virdüklerinde mâ hüve'l-vâki' alâ vukû'ihî mübâşir-i mezbûr Dâvud Ağa mahzarında bi't-taleb ketb ü tahrîr olındı.

Tahrîran : fî evâsıt-ı şehr-i Şa'bân sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdül.....hâl:

Eyyüp Çelebi Serdar

Mehmed Ağa kethüdâ-yı sâbık

Ali Beğ Kethüda Yiri el Cündi

Muharrem Beğ ibn-i Aslan Beşe

Erdoğdu Beğ ibn-i Sarı Beğ

Mustafa Çelebi

Ve gayrihim.

13A

1-

Medîne-i Lârende mahallâtından Feri mahallesinde sakin iken vefat iden Şemş-i Bânur binti Ali nam hatunun verese-i metrûkesi Derviş nam kimesneye mahzar olduğu mübeyyin olduktan sonra mezbûr Derviş ve meclis-i şer'i şerîfi mîr-i mîran mahfil-i münîf Mehmed Beşe'ye meclis-i mezbûre sükkânından işbu Hâfız er-rakîm Ivaz bin Abdurrahim nam kimesne mahzarında bi't-tav'i sâfî'l ikrâr ve takrîr-i kelâm meram eyleyüb bundan esbak..... mezbûre hatun hâl-i sıhhatte silk-i mülkünden münselik olan emlakden vücûhu hayrât bir kazada ve birlikde ve ve beynimizde ma'lûmu'l-vezn bir sîm gûş ganî vasiyet etmişdi deyü mezbûr mahalline sarf eyledim dedüğünde vesâir masârif-ı mâ'kûlesine

ma'lûmu'l-mikdar bir mikdar akça sarf eyledim dimekle husûsa mezbûra babam Abdurrahim'in beynimizde hududu ma'lum olan menziline benim dahi hakkım bâkidir deyû beynimizde münâzaât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâki' olmuş idi el hâletü hâzihi bâlâda mezkûr olan mülküne mezbûr İvaz'dan ahz ü kabz idüb müvekkilem mezbûrenin vasiyetini kabul etdikden sonra salîfu'z-zikr olan eşya-ı merkûm 'İvaz mahalline sarf etdüğüne ma'lum olub maran-zikir menzille el-vechü'l-şer'î hakkım ve 'alakam kalmamıştırhusûsu mezbûrun.....eyleyesünvekaleti mezbûr ivaz üzerine da'va sūdūr iderse 'inde'l-hükkâmü'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın didükde mukırrı merkûmun vech-i muharrer üzre câri olan ifâdesi el mukırrı'l-merkûm bi'l muvâcehe tasdîk ve'l müvâşere tahakkuk etdikden sonra hasbühalle temessük iltimasıyla almasıyla vaki' gıbbe't-taleb ketb ü terkîm olundu ve yed-i tâlibe def ü teslîm olundu.

Fi evâil şehr-i Şevvali'l-mükerrem Sene seb'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-.....hal:

Ahmet Halife el-İmam

Ömer Beşe ibn-i Mustafa

Yusuf Beşe ibn-i Ahmet

İbrahim Çelebi

2-

Medîne-i Lârende mahallâtından Çeltek Mahallesinde sakin Yasemin İbnet-i nam hatunun meclis-i şer'î hatîr ü lâzîmü't-tevkîrde zevc-i mutallaki olan işbu hamilü'l-kitab Hızır ibn-i el Hac Mustafa nam kimesnenin ihzarı üzerine mezbûru da'va idüb zevcim mezbûr Hızır'da beni talak-ı selase ile tatlik etdüğü mesmû'dur hakikat-i hal sual olunub vâki' ise zimmetinde olan ma'lûmü'l-mikdar mihr-i mü'eccelimi ve nafaka-i iddetimi ve beynimizde ma'lûm eşyâ-yı talep iderim dedükde gıbbe's- sual mezbûr Hızır da cevaplarını fi'l-vâki' mezbûre hatunun mihr-i mu'accelinden ve nafaka-i iddetinden vesâir zevcime müte'allık olan hukûk-ı şer'îden fâriğ olub mukabilesinde üzre on dirhem sîm ve bir sahan ve bir çanak virüb ben dahi mezbûru talak-ı selase ile tatlik etmişdi

dedikde gıbbe's-sual 'akîb-i nazar müdde'-i mezbûr husûs dahi takdîrimize mutabık beyne't-taleb olundukda 'adûla-i müslimînden Mehmed bin Yusuf ve Hasan bin el-Hac Pir Ahmed nam kimesneler hâzıran bir meclis olub eserü'l istişhâd-ı edâ-i şehâdet-i şer'iyeye idüb fi'l-vâki' mezbûre hatun bizim huzurumuzda zevcim olan müdde-i mezbûran ve milleti olan mihr-i mu'accelinden ve nafaka iddetinden vesair hukuk-ı şer'îden on dirhem gümüş ve bir sahan ve bir çanak vermek üzere idüb ol eşyâ-yı mezkûreye teslim etdikden sonra talâk-ı selâse ile tatlîk etmişdir bu husûsa şehâdet dahi ideriz vechi-i şer' eyledikden sonra mûcibince mezbûr Hızır da'vâ-yı muârazadan men'-birle ma hüve'l-vâki' 'alê vukûihi gıbbe't taleb ketb olundu.

Tahrîran fi evail-i Şevval Sene seba' ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Ahsü'l Âyan İbrahim Ağa

Mustafa Çelebi bin İbrahim Ağa

Abdülfettah Çelebi bin İbrahim Ağa

İbrahim Çelebi ibn-i Ata

Ve gayrihim

3-

Medîne-i Lârende kazası subaşısı olan fahrü'l-Esbak Musli Ağa meclis-i şer'î hatîr-i lazîmü't-tevkîrde kaza-i mezbûr muzafâtından Özer nam karye sakinlerinden işbu hâmilü'l- kitab Balı bin İbrahim nam kimesne ihsar ve mahfûrun kelim eyleyib bundan akdem yine karye-i mezbûrdan olub hala ale'l-meclis olan Şah Balu Hatun fi'l-şi'a kasudu mevki olmuşdur vâki' hali mezbûr dost olub tahrîr olundukdan sonra zevcesi olan mezbûr hatunun dahi keyfiyet-i ahval sual olması muradumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr cevabı maksûdu olub fi'l-vâki' bundan esbak balada mezkûr olan Osman nısfu'l-leyle garîb gice ile evime gelüb zevcim olan mezbûre hatuna bi'l şenî kasetmekle ol dahi feryad etdikde mezbûr Osman firar etmişdi ile'l-ân gaybet etmekle üzerine da'va ya kadar ol adem el-hale heman zevcim mezbûrun keyfiyet-i ahvâli karye-i mezbûr

ahalisinden vesâir ehl-i vukûf müslümanlardan sual olunub takrîrleri tahrîr edilmesi matlubumdur dedikde karye-i mezbûr sakinlerinden el-Hac Bostan bin Musa ve Eyyüb bin Hüseyin ve Hüseyin bin Seyidhan ve İsa bin Hasan vesair hali karye-i mezbûr li-ecl-i ihbar hazurun bi'l-meclis olub eser-i istihbar fi'l-vâki' mezbûr Balı'nın zevcesi olan merkûma Şah Balı Hatun her vechile saliha müstakim olub ila sû-i hâli görmedik ve işitmedik ancak bu husûsu işittik hakkında olan kelimât iftirâ-i mahzûr deyüb her merkûmun ve hatunun hüsn-i hâlini alê tarîki'ş-şehâde haber verdiklerinden sonra mûcibiyle husûs u mezbûr için merkûm Balı'ya zabt-ı mezbûr dahi muâ'rızdır men-birle mâ hüve'l vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm olundu cerî zâlik.

Hurire fi evail-i Şevval-i'l-mükerrem sene seba ' ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-----hal:

Fi'l-eşbah Nuri Beşe Serdar

Ali Ağa

Seyyid Ali bin Bayram Bey

Mehmed bin Abdülkerim

Abdurrahman Halife el-Hatib

Süleyman Beşe Dede bin Mehmed

4-

Medîne-i Lârende Mahallâtından Şeyh Baba Mahallesinden sakin iken bunda vefat iden Nuh Bey nam kimesnenin sulb-i kebîr oğlu olan Recep nam kimesne ikrâr-ı âtü'l-beyan kendü tarafından asalaten ve zevc-i metrûkesi olan Zeyneb Hatun kablenden vekili olub mezbûr ma'rifet-i şer' ile 'arifeyn olan Bayram ibn-i Sefer ve Receb bin Ebu Bekir nam kimesneler şehadetleri ile hasım şer'-i muhzırında vekâlet-i sâbit oldukdan sonra vekale meclis-i şer'i şerîf ehemden ve mahmil-i deyn münîf-i Mehmedi Allahü Teâla teâlihi ve sellem müteveffâ-yı mezbûrun zevc-i nam-ı olan efzâ hâze'l-keâm Emine Hatun bint-i Ömer Bey mahzarda bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve tâbirü'l-keâm idüb bundan akdem babam müteveffâ-yı mezbûr Nuh Bey'in hal-i sıhhatde iken zevcesi olan

mezbûre Emine Hatun için benim için üç ...da‘vadan ma‘ada ana zehr deyüb ben dahi ol marazdan ba merah vefat edersem üzerine da‘va ve ihnâk-ı hak iltimasına vasiyet idüb ba‘de’l- emrullahi teâla vefat ...ben dahi mala mîr-i mîran ferman olan Ahmed Paşa Hazretlerine varub ahvâl-i i‘lâm itdüğümden şer‘i görülmesi-çün mektub-ı şerîfleri ile işbu hazır-ı bi’l-meclis olan Mehmed Ağa mübâşir ta‘yin etdikden mezbûr hatun şer ‘i-şerîf ihzar idüb ba‘de’l- murafa-i şer‘i da‘vamızı isbata kadir olmayub şer‘a fa‘al husûmet olduğumuzu müteveffâ-yı mezbûrun terekesi husûsuna müteallık bizimde münaza‘ mehâmet-i şedîde vâki‘ olmuşdu el-hale mezbûr hatun mihr-i mu‘accelinde ve nafaka-i ademiyyeden vesair zevciyet müteallık olan hukuk-u şer‘îden feragat olub dahi müteveffâ-yı mezbûr ki merkûma hatun yedinde olan tezkiresi ve bi’l-zikri olan husûsun merkûm hatunun ibra-i ‘âm ve kati’’tera ile bi ‘ayi kıldım fi mâ ba‘d bu husûsmüteallık merkûm hatuntarafımızdan da‘va sudur iderse inde’l-hükmü’l-kirâm mesmû‘a ve makbûle olsun dedikde maa‘ merkûmun bi’l-asale ve bi’l-vekale sadır olan kelamın el-makule el-merkûm va-ceha tasdîk veseğâhe ..eyledikden sonra mevsule ...ba‘de’l- hüküm mâ hüve’l-vâki‘ mübâşir ve müşâhir Mehmed Ağa mahzarında ketb ve yed’l- talebindeolunduğu vâkit ihtiyaç ider

Tahrîran fi evail-i Şevval-i’l mükerrerrem sene seba ‘ ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-----hal:

İmaret kaza el-İmam Mehmed Efendi

Fahrü’l-ayan İbrahim Efendi

İsa Efendi

Es-Seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Bayram Bey

Es-Seyyid Hasan Çelebi bin Nuri Bey

Es-Seyyid Ali Çelebi

Nuh Efendi ibn-i Mustafa

Ve gayrihim

14A

1-

Medîne-i Lârende muzâfâtından Kasandon nam karye sâkinlerinden olup bundan akdem fevd olan Merhum Mehmed Beşe nâm kimesnenin zevce-i metrûkesi olan Teslîme bint-i El-Hacı Pir Ahmed nâm hatun meclis-i şer-i hatîr-i lâzîmü't tevkîre müteveffâ-yı mezbûrun evlâd-ı sığârının umûrların nazm ve emvâllerin savb-ı şer-i enverden üzerlerine maksûr ve hakları olan işbu hâmilü'l-kitâb Mehmed ibn-i el-Hacı Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm eyleyüp “zevcim müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde onbin akça mihr-i müeccelim olup el-hâletü hâzihi meblağ-ı mezbûrî müteveffâ-yı merkûmun muhallefâtından talep itdükde virmekte taallül ider. Suâl olunup ihkâk-ı hak olunması murâdımdur.” didükde gıbbe's-suâl vasî-i merkûm fil-vâki' müddi'ye-i merkûme Teslîme Hatun bundan (akdem) esbak zevce-i müteveffâ-yı merkûmun terekesinden onbin akça (hakk-ı) nikâh talep ve tereke-i mezbûreye vâzî'u'l-yed olanlar üzerine da'va edip ba'de'l-inkar beynlerinde münâzaât-ı kesîre vâki' olduktan sonra müslimûn ve müslihûn tevassut itmekle mihr-i müecceli mukâbelesinde otuz kile künci ve onsekiz batman bal ve on batman yağ ve bir inek virüp ıslâh eyledüklerin ol dahi sulh-i mezbûri kabul ve bedel-i sulh olan mârû'z-zikr eşyâyı kabul ve kabz itdükten sonra husûs-ı mezbûra müteallik da'vâ ve talebden zimmetini berî itmiş idi didükde mezbûre Teslîme Hatun dahi mezbûrun vech-î mahki üzere olan kelamını inkâr idicek vasî-i merkûmdan istibâne olundukda minel-udûl Osman Beşe ibn-i Celâyir ve Ahmet Çelebi ibn-i Bayram Beğ nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olup eserü'l-iştihâd her biri edâ-yı şehâdet-i Şeriye eyleyüp fil-vâki' mezbûre hâton bundan esbak onbin akça mihr-i müeccel da'va eyledükde müslimûn tevassud itmekle bâlâda mezkûr olan vech üzere otuz kile künci ve on sekiz batman bal ve on iki batman yağ ve bir ineğe sulh olup tereke-i mezbûreden sulh-i merkûmı kabûl itdükten sonra bedel-i sulh olan eşyâ-yı mersûmeyi bizim huzûrumuzda kabz idüp husûs-ı mezbûra müteallik da'vâdan sâir veresenin zimmetlerini berî kılmış idi.Bu husûsa şâhidleriz.Şehâdet dahi ideriz deyü edâ-yı şehâdet-i Şeriye eyledüklerin şehâdetleri ba'de't-ta'dil hayyiz-i kabûlde vâki' olduktan sonra mûcibiyle merkûme hâtunı husûs-ı mezbûra müteallik muârazadan men' birle mâ hüve'l-vâki' 'alâ vukû'ihî kayd olındı.

Tahrîran fî evâil-i şehri Ramazân li-sene seb'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-----hâl:

Eş-şeyh Ahmed Efendi

Mesnevî-hân

Derviş Muslı Emin

Derviş Mustafa bin Halil

İbrahim Çelebi ibn-i Ahmed

Ak Hasan

Ve gayrihim

2-

3-

İçel Kazasına tabi' Çanak nam karye sakinlerinden Durmuş bin Süleyman nam kimesne meclis-i şer'-i hafır u lâzümü't-tevkîre iş-bu târîhü'l kitâb Mehmet Beğ bin Abdullah nam kimesneyi ihzar ve mahzarında üzerine takrîri da'va eyleyüb târih-i kitabdan iki sene mukaddem sol ayağının kıçığı beyaz bir duru bargîr mülkünden zayı' olmuşdur. El hâletü hâzihi zikrolunan bargîri yedinde buldum. Mezbûr Mehmed zikrolunan bargîri şer'-i şerîfe ihzar edib bak'î hâl takrîr-i tahrîr ve ihkâk-ı hak muradımdur dedükde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed Beğ cevabında fi'l vâki' zikrolunan bargîr mütesellim olan ağamın besisinden on kuruşa iştirâ eyledüm deyüb sâhibü'z-zikr olan ihzâr-ı şer' eyleyüb vechinden muharrer üzere müddeî mezbûrun mülkü olup mülkünden zâyi' olan ma'lûmun değildir dedükde müddeî mezbûrun takrîrine mutâbık beyyine olundukda udûl-i müslimînden el Hac Ahmed bin Ali'den ve İsmail bin nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde hâzırân-ı bi'l meclis olup, eserü'l-istişhâd-ı şer-i fi'l vâki' zikrolunan bargîr-i müddeî merkûm târih-i kitabdab iki sene mukaddem, mülkünden zâyi' olmuşdur. Bu husûsa şahidleriz şehâdet-i şer'iyeye dahi ideriz ve her biri îfâ-i şehâdet-i şer'iyeye etdükden sonra gıbbe't-ta'dîl terk-i şehâdetleri bir kabûlde vâki'olub mezbûr Durmuş husûsa bargîr mülkünden zâyi' olup, taraf-ı şer'îden bir tarikle âhar bin Hüseyin iştirâsına hılâf-ı şer' olduğu gıbbe's-suâl hılâf

etdikden sonra mûcibiyle hükm olunub mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu.

Tahrîran evâil-i Ramazan sene seb‘a hamsîn ve elf.

Şuhûdü’lhâl

Seyid Halil ibn-i Hacı Ali

İbrahim Hilmi ibn-i Hacı Ahmed

Hasan bin Ömer

Yusuf bin Abdullah

Ve gayrihim mine’l hâzirîn

4-

Medîne-i Lârende mahallâtından Hisar mahallesi sakinelerinden Aişe Hatun ibnet-i Abdurrahman Beğ, kibelinden ikrarını ikrâr-ı âtü’l beyâna vekîl olub, şer‘an vekâleti sâbit olan Sulbi oğlu Musa Çelebi nam kimesne meclis-i şer‘-i hatîr u lâzîmü’t-tevkîrde işbu râfî’ul rakîm-i Recep...bi’l vekâle ikrâra takrîr-i kelâm edüb ...mezbûre mahallâtından Fenari nam mahalle sükkânından olub bundan akdem vefat eden Bulgarbeyzade merhûm Ali Beğ’in vârsi şer‘-i sulbiye kızı olan hanım ile zevce-i metrûkeleri Cevher ve Rabia nam hatunlara ve li ebeveyn kızkarındaşı olan validemiz müvekkilem Aişe Hatuna münhasıra olub, terekesi kable’l iktisâm kızı olan mezbûre anın dahi validesi olan kimesne hatun ile asabe-i nisbîden merkûm Recep ve karındaşları Ramazan ve Ahmed ve evladı Abdullah Çavuş’a istihkak ettikleri müvekkilem mezbûre hatun bundan akdem karındaşı mütevaffâ-yı merkûm Ali Beğ’in Karahisâr-ı Sahip’te olan menkûlat vesâir muhaleffâtınıkimesneden da‘va ve ahz ü kabz îsale mezbûr Recep’i nakdi şer‘-î ile ...ol dahi vekâleti hasebiyle mütevaffâ-yı merkûmun eşyasını götürüp teslîm eddikden sonra merkûm Recep Beşe, harc-ı-râhı vesâir masârıf-ı mâkûlesine bir mikdar akça sarf edüb, mütevaffâ-yı merkûm Ali ...için beynine ..mezbûr Recep Beşe tereke-i mezbûreden karındaşları yüksek talep ettikleri...beynimizde münâza‘a...udûl-i muslihûn ...iki bin nakid, ...idüb ..ale tarîki’s-sulh verâseti mezbûr Recep ile karındaşları Ramazan’ı iki bin nakid râyiç üislâh ettikleri onlar dahi sulh u mezbûru kabulsüz ve bedel-i sulh olan

....mezbûru kabul edüb müteveffâ-yı mezbûrun menkûlâtı akârâtından kızı müteveffâ-yı mezbûreye andan kendilere isâbet eden hisse-i şer'iyeye-i ma'rûfelerin da'vâ ve taleb....sâir veresinin zimmetlerinel hâletü hâzihi ben dahi merkûm Recep Beşe'nin harc-ı-rah vesâir makârat-ı ma'kûlesi ...kavliyle harc-ı-rah eylediği akçaya müteallik da'vâ ve talebinde merkûm Recep Beşe'ninRecep gıbbe't-tasdik-i şer'î hasb-i hâle li ecl-i't-temessük ketb olundu.

Tahrîran fi evâhır-ı Ramazan sene bin elli yedi.

Şuhûdü'lhâl

Nuri Beşe Serdar

Eyüb ibn-i Serdar-ı Sabık

Kurd Beğ ibn-i el Hac Osman

Veli Beğ ibn-i el Hac Ramazan

Hasan Beşe Yusuf

Ve gayrihim

15A

1-

Mahrûse-i Lârende mahallâtından Abbas Mahallesinden İsmâ'il ibn-i Ahmed nam kimesne meclis-i şer 'i-hatîri lazımu't-tevkîr işbu sahibü'l-kitab Fatma Hatun ibnete Hasan Beşe'yi ihzar ve mahzarın üzerine takrîr-i da'va eyleyüb mahalle-i mezbûr sakinlerinden olub bundan vefat li-eb karındaşı İbrahim veraset-i şer'î bana validesi mezbûr Fatma'ya li-ebeveyn kız karındaşı olan hanım ve uht kız karındaşı Rasime ve Banu'ya münhasır iken müteveffâ-yı merkûmun muhalledfâtına mezbûr hatun vazı' edilmeyüb bana intikal eden hissemi vermekde taallül ider sual olunub ihkâk-ı hak olunması muradımdur dedükde gıbbe's-sual mezbûre hatun cevabında fi'l-vâki' müteveffâ-yı mezbûr...vefât etdikden sonra ...olan vechi üzere validesi bir karındaşını ve uht iki kız karındaşı ve beni müdde3ı mezbûru terk eylemişdi terekesi taksim olmayub muhalefetine vaziyet eyledim deyu müteveffâ-yı merkûmun sayesi altundan olub

kabz li ebeveyn kız karındaşları uht karındaşları irsal vâsisi validesi olan mezbûr Fatma'ya intikal eyleyüb mezbûr mahdum olduğu ecilden savb-ı li enverden bi'l inzâl-i muharrer üzere cevap verdikden sonra müddeî mezbûr îade-kelam idüb li-ümm kız karındaşı iki olduğu ma'lûmum dedikde medîne-i mezbûre Debbağ Usta Sefer bin Bayram ve El Hacı Ahmed bin Abdullah nam kimesneler müteveffâ-yı mezbûrun li-ümm kızkarındaşı iki olub birisi Banu ve birisi Halime'dir deyu bi't-taleb meclis-i şer'îde ale't-tarîk eş-şehadet haber verdikleri sonra müdde-i mezbûri mu'ârazadan men' birle ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ü terkîm yed-i tâlibe..... vâki' olunur. El hacı istihkak câri zâlike fi'l-yevm er-rabi' 'ısrın şehri-i Ramazanü'l-mübarake tıs'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-----hal:

Ali Beşe bin

Süleyman Çelebi ibn-i Ahmed

Halil bin Ömer

Veli Çelebi bin Mahmud Çelebi

Abdullah bin Mehmed

Ak Hasan

Ve gayrihim

2-

Medîne-i Lârende kazasına tabi' Çoğlu nam karye sakinelerindensâhibü'l-kitab Raziye ibneti Mehmed nam hatun meclis-i şer'î-hatîri lâzımü't-tevkîre zevci olan Abdülkerim Halife ibn-i el Hac ..nam kimesne ihzar ve mahzarı üzerine takrîr-i da'va edüb tarih-i altı ay mukaddem mezbûr Abdülkerim Halife'nin şâh-ı şer'î olmakla âl-i mirakdan ferman olan 'izzetlü İbşir Paşa vezîrim mübâşir getürdük de mübâşir-i merkûma mezkûr Abdülkerim Halife, benden gaybet etmeyeceği mülkünde olan hatunun bir ise üç, ise iki ise altı talak boş olduğu deyu şart virüb ol dahi vech-i mezkûr üzere talak-ı şart idüb ba'de şartına vefa etmeyüb gaybiyyet etmekle mezbûrede hüsnü vâki' olub müddet-i merkûm mertuyede talak-ı selase ile mütalakası olmuş iken ihlâle hâze

talak-ı şer‘-i şerîfiyle muâ‘şerü’l-bi’l-ma‘ruf mürûr idüb vâki‘ hal-i sual olunub takrîr-i tahrîr-i iltimas mahal ve mürûr u mezkûr gibbe’s-sual mezbûr Abdülkerim Halife cevablarında fi’l-vâki‘ müddet-i mezbûrdan mübâşir-i merkûm minvâl-i muharrer üzere bana ben dediği olsun mu deyû şart virüb ben dahi olsun dedikten sonra gaybet etmişim bu vecih üzere bende talak vâki‘ olmak üzere muâşeret murat eyledüm deyû bil’ahire mezkûr olan vecih üzerinde talak-ı şart etmeyüb ve talak-ı dahi niyet eylemedim deyû inkar ile cevap verdikde müddet-i mezbûrede takrîrine mutâbık niyet-i taleb olundukda mine’l-....İbrahimAbdülgafur ibn-i Abdülkerim nam kimesne li-ecl-i şehadet hazır bi’l-meclis olub şehadet fi’l-vâki‘ müddet-i mezbûreden mübâşir merkûm Abdülkerim Halife mezkûr olan vecih üzere bizim huzurlarımızda talak şartı virüb ol-dahi şart-ı mezkûr kabûl ...mezbûr hatun müddet-i merkûmede mutallekası olmuştur bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyû edâ-i şehâdet beyn-i kabûlde vâki‘ oldukdan sonra ol vechi’l-şurût tescîl olduğu meclis-i hatîr u mukayyit olmağın mûcibiyle bey’ine me-birle mâ hüve’l-vâki‘ alê vukûihî

Tahrîran evâhir-i şehri Ramazan sene seb‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-----hal:

Odabaşı Ahmet Beşe

Ahmet Halife

Seyyit Hasan Çelebi

İbrahim bin el-Hacı Ahmet

3-

Medîne-i Lârende mahallâtından Alacasuluk nam mahalle sükkânından işbu sâhibü’l-kitâb Abdülhannan Halife ibn-i Yusuf nam kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzimü’t-tevkîrde yine medîne-i mezbûre mahallâtından Külhan mahallesinden olub, bundan esbak vefât eden el Hac Abdülkerim’in sulbiye-i kebîre kızı olan Safiye nam hatun kibelinden husûs-ı âtüyü’l-beyâna vekîl olub, mezbûre-i ma‘rifet-i şer‘iyye ile ârifin olan Hüseyin Ali ibn-i Eyüb Çelebi Usta

Mehmet ibn-i Abdurrahman nam kimesneleri şehâdetleri ile husûs-ı şer‘î mahzârında şer‘an vekâlet-i sâbite olan mezbûr Ebu Bekir Çelebi ibn-i Solak nam kimesne mahzarında üzerlerine tahrîr-i da‘vâ eylemeyüb mütevaffâ-yı mezbûr Abdülkerim’in verâsetini şer‘an kızı olan müvekkile-i mezbûre Safiyye ile zevcesine Fatma Hatuna ve min ciheti’l asûbeti’n-nisbiye ani’l meclis-i Şa‘ban Sulbi ibn-i Usta Sefer’e münhasır olub benim babam Yusuf ile mütevaffâ-yı mezbûrun babası Han Ali ve merkûm Şa‘ban Çelebi’nin babası karındaşlar olub, vech-i Pir Hasan ve vech-i muharrer üzere terekesini tasfiye-i müvekkile-i mezbûreye ve semen-i zevcesi olan mezbûre Fatma’ya sekiz semenden beş semeni min ciheti’l asûbeti’n-nisbiye benim ile bâlâda mezkûr olan Şa‘bân Çelebi’ye intikâl etmişken hâlâ müvekkile-i mezbûre hâtun-ı tereke-i mezbûreye vakf-ı yed eylemeyüb, hisse-i şer‘iyye-i ma‘rûfemiz ikrâr ve bana teslim olunması murâd etdüğünde verdiğinde taallül ider sual olunub, ihkâk-ı hak, olunması muradımdur dedükde gıbbe’s-suâl vekîl-i mezbûr cevâbın fi’l-vâkı‘ müvekkilem mezbûre hâtun, babam mütevaffâ-yı mezbûrun verâseti benim ile zevcesi olan vâlidem merkûme Fatıma Hâtuna münhasırdır. Terekesine vaz‘-i yed-i eyledimde vech-i muharrer üzerine müdde‘î mezbûr Abdülhannan Halife ile Şa‘ban Sulbi babam mütevaffâ-yı merkûm ile ammîler olub vâris-i olduğu ma‘lûm vekîlimdir didükde müddeî mezbûrun takdîrine mutâbık beyne taleb olundukda udûl-i müslimînden olub mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olan Hacı Sun‘ullah bin Ali ve İsa bin Veli nam kimesneler li ecli’ş-şehâde hâzırân-ı bi’l meclis olub, eserü’l-istişhâd-ı şer‘î fi’l vâkı‘ müddeî mezbûrun babası Yusuf ile mütevaffâ-yı mezbûrun babası Han Ali Şa‘ban Çelebi babası Usta Sefer olub, babaları ismi Pir Hasandır ismi Hüsniye Hatundur. Ve mezbûr Şa‘ban Çelebi babası Usta Sefer bu husûsa vech-i muharrer üzerine şâhidleriz ve şehâdet dahi ideriz deyû edâ-i şehâdet-i şer‘iyye etdikden sonra şâhidân-ı mezbûrlarının şehâdetleri gıbbe’-ta’dîl ve’l-tezkiye tezkîr-i hatîr u kabûlde vâkı‘ oldukdan sonra mûcibince hüküm verile. Mâ hüve’l vâkı‘ ale’l vukû‘ gıbbe’t-taleb ketb ü tahrîr olunub, yed-i tâlibe vaz‘ u vukû‘ olmuşdur.

Tahrîran fi evâil-i şehri Ramazanü’l mübârek sene seb‘a ve hamsîn ve Elf.

Şuhûdü'l.....hal:

Eyüb Çelebi Serdar

Mehmed Çavuş Bekir

Hasan Çelebi İbn-i Eyüb

Usta Mehmed Abdurrahman

16A

1-

Yâ fettah Yâ fettah Yâ fettah

Nişân-ı âlişân-ı sultan budur ki:

Nefs-i Lârende mahallâtından Ali Şahne nam mahalde vâki' Hatuniye medresesinin ber-mûcib-i vakf-ı ikâmetinin merkûm mahalden olmağla işbu rafi'-i tevkî'-i hümâyun- hâvi İsmail Halife mahlûlundan ber-hasb-i iki akça ile tevcih ve işbu berât-ı şerîfi verilmek recasıyla nasb ve ta'yin....mevlâna hümâyun ta'yin etmeğın sadakat idüb bu berât-ı âlişân-ı buyurdum ki : varup mezbûr imam olub hizmet-i lâzimesini müeyyed kıldıktan sonra yerine iki akça ile mutasarrıf olub vakfin ruhuna ve devâm-ı ömrüm için duaya müdâvemet gösteresiz.

Şöyle bilesiz: alâmet-i şer'-ime i'timad kılasız.

Tahrîran fi evâil-i Saferü'l-hayr sene seb'a ve hamsîn ve elf

Be-mekam-ı mahrâse-i Konstantaniyye

2-

Berât-ı şerîf-i âlişân hükmüm odur ki:

Ebnâ-i sipahiyandan yetmiş dokuzuncu bölükte yevmi yirmi dokuz akça ulûfeden olan Süleyman bin Mahmud nam kulum zîde kadruhû divân-ı hümâyunuma gelüb arzuhal sunup Karaman karyesi aklâmından hâsılat-ı hevace

ve deftere varan ve tevâbi-i mukâtasının binellialtı senesi gönderüb der-uhte olunmak bâbında istîdası inayet eylemeğin hazîne-i âmiremde mahfûz olan başmuharebe defterlerine nazar olundukda zikrolunan mütealanın bir senesi iltizamı yetmişbeş akçaya olduğu mestûr u mukayyed bulunmağın beşyüz kuruş peşin alına. Mezkûr der-uhte olunup berât-ı şerîfim vermekle Karaman ferman üzerlerine olmağın işbu yine üzerlerine ferman vacibü'lkıdvetül emâsil ve'l-akran Süleyman bin Mahmud nam kulum zîde kadruhû hakkında mezbûru inayet ü hüsrevane zuhura getirüb tarihi merkûmda mukata-i mezbûreye ber-vechi iltizamın nasb edib bu berât-ı hümâyunumu verdim ve buyurdum ki:

hükm ü mezbûre Süleyman zîde kadruhû varub mukâta-i merkûma binellialtı muharremin gurrasında hizmet ve zamân-ı tûl eyledik de defter-i karar ma'rifetiyle evâilindeki edâ ve kânun üzerine vâki' olan külli ve hazîneden mahsûlatına dersumayan vâcibü'ş-şer' ve'l-kânun u mer-i için akz ü kabz eyleyüb sene-i hazîneden iltizamdan tamamen cevap virmekden mücdâr sair ola ve mezkûr mukâta-i merkûm için binellibeş şevvalının altıncı günü Siyavuş zîde kadruhû yedine verilen nukûtaya kâmil gurus ber-veche meşruh teslîm ve hazîne eylemiştir.

Şöyle bilesiz: alâmet-i şer'-ime i'timad kılasız.

Tahrîran fi'l-yevm sâni vel 'ısrûn şer'-i şevval-i mükerrerem sene hamsîn ve elf binellibeş

Be-makâm-ı mahrûse-i Konstantaniyye

Hazreti mevlâna-yı mükerrerem

3-

Eşref-i cevâbı iddia'ya şâne ile mahsûben ve muhlisâne inhâ olunan o senet ki İçil'e Karaman sipahilerine vâki' olan mutasarrıf ve Karaman sükkânından ve mahallinden olan kalem-i üçyaş kayyime sükûnundan akdem üç yaş olan kıdvetü'l emâsil ve'l akran seyyidü'l iktidarım ve'l-âmil ve istevârım olub ocaglar ekdedarları olmağla kabil isteda ol dahi ihlâzen binellialtı ve binelliyedi seneleri içinüç yaş ta'yin olunup mekt'ûb ile ma'ruzu şer'-i ile gönderilmek üzere şerîfe ve usûle ve'l-iltâf u umumîden merkûmdur ki zîde

mektubumuz ma'tuf husuldeüzere mîr-i vechile üzerine üç yaşla kadîminden iskâtım itdürüb öyle taifemizden mezbûrun sûretinden tecâvüz itdürmeyesiz ve yaşları kim üç takım sekîne-i hak şer'-i şerîf mûcibince zuhur u eimmesi mûmaileyh mübâşirlerin verile. Hısâr-ı şer'i şer' itdürüb mîr-i mîran ve mîr-i liva ve kethudaya ve yeniçerileri ve serdarları ve sipahileri ve yiğitbaşları ve hali ta'rûz itdiresiz. Ve hass-ı hayatlarını tekâlif-i arz-ı ve şakk-ı ile hilâfı şer' ve kânundan îşar idesiz. Ber-cümle itdürmeyesiz. Vesaye ve tâife-i mezbûrun üzerlerine uçbaşlarından ma'rifeti şeri' ve kânun u murâfık olan lâzimesinden tecâvüz etmeyeler. Baki azîzil mukassile bula.

İmza:Ali saikel kâdı salâhu

17A

1-

Binaltmışiki senesinde Karye-i Özer'in ikiyüz akçasının ikiyüzin Sâhib-i Devlet Hazretleri İn'âm eylemişdür.Sahib-Devlet Hazretlerinin buyuruldusunun sûreti Yakub Efendi'nin siciline kayd olunmuşdur.

Defter budur ki: subaşı karyelerin beyân ider:

Karye-i Kal'acık (kalecik), Meblağ:1000

Karye-i Kandemli, meblağ:400

Karye-i Sad-pâre Meblağ:300

Karye-i Mandasun , Meblağ: 300

Karye-i-Uzunağaç , Meblağ:100

Karye-i Karaviran , Meblağ:300

Karye-i Arıkviran, Meblağ:100

Karye-i Özer, Meblağ:200

Karye-i Keçili, Meblağ:150

Karye-i Kalı, Meblağ:200

Karye-i Minderigözü, Meblağ:300

Karye-i Derbeyan, Meblağ:100

Karye-i Karalgazi, Meblağ:200

Karye-i Öztimer (Özdemir), Meblağ:200

Karye-i Eyvan, Meblağ:300 (Subaşı Osman Ağa marifetiyle yedine beratı in'âm olunmuştur.)

Karye-i İnce, Meblağ:300

Karye-i İbrala, Meblağ:1500

Karye-i Ağın, Meblağ:1000

Karye-i Kızıllar, Meblağ: 300

Karye-i Talem, Meblağ: 100

Karye-i Salta, Meblağ: 100

Karye-i Dafgandos, Meblağ:100

Karye-i Kara, Meblağ: 100

Karye-i Sucı, Meblağ: 300

Karye-i Karalar, Meblağ: 100

Karye-i Divle, Meblağ:1000

Karye-i Buğdaylı, Meblağ:200

Divle nâm karyenin iki akça maktû'ı ref' için in'âm olunmağla bu buyuruldu mûcebince ref' olunmuştur. Amel olma.

2-

Divan Tezkiresidir.

Kıdvatü'l- kuzât ve'l-hukkâm.Ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Lârende Kâdısı zîde Fazlühû Divân-ı Hazîne-i Karaman'dan tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki: Lârende kal'ası mustahfizlarından olan Mustafa taht-ı kazânuzda Divle nâm karye[de] binbeşyüz akça gedük tımara mutasarrıf iken Kasaba-i Bor'un muhâsebesinde emr-i âli ile barût-ı siyâh hizmetine tâyin [idilmiş] iken

hidmetinin uhdesinden gelmeyüp berâtın virüp hüsn-i ihtiyârıyla kânûnen ferâgat itmeğin gedüğü mahlûl olup işbu dârende-i tezkire Hasan kârhâne-i mezbûrenin emekdârı olmağın tîmar-ı mezbûrî binaltmış Zilhiccesi guresinden tevcih olunup zabtı için dîvan tezkiresi virilmiştir. Vusûl buldukda gerekdür ki tîmar-ı mezbûr-ı târih-i mezkûrdan mezkûr Hasan'a zabt u tasarruf itdürüp taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü taarruz itdürmeysesiz.

Tahrîran fî evâil-i şehri-i zilhiccetü's-şerîfe sene sitte ve sittîn ve elf.

3-

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazl vel'kelâm Mevlânâ Lârende kâdısı zîde fazlühû Dîvan-ı Hazîne-i Karaman'dan tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki : Taht-ı kazânuzda vâki' Davuda nâm karyede bindörtüyz akça gedük timâra mutasarrıf olan kasaba-i Bor'un barut-ı siyâh kârhânesi hizmetine emr-i şerîf vechile tayin [kılınmış]iken hizmet-i mezbûrenin uhdesinden gelmeğe iktidârı olmayup hüsn-i ihtiyârıyla berâtın virüp feragat itmeğin yeri mahlûl ve hizmet-i lâzimesi muattal olmağla işbu bâis-i tezkire İsa kârhâne-i mezbûrenin emekdârı ve ehl-i vukûf olup her vechile hizmete yarar ve lâyıık olmağın tîmar-ı mezbûrî işbu binaltmış zilhiccesi guresinden tevcih olunup zabt u tasarrufu için yedine dîvan tezkiresi virilmiştir. Gerekdür ki vusûl buldukda tîmar-ı mezbûrî mezkûr Ali'ye târih-i mezkûrdan zabt u tasarruf itdürüp âhardan bir ferdi dahl ü taarruz eylemeyeler.

Fî evail-i Zilhiccetü's-şerîfe sene sittîn ve elf

4-

An-cemâat-i cebeciyân-ı dergâh-ı âli

L 38 Ali bin Ubeyd an yevm-i mezbûr

Fî Reşen sene 1058

Ber-mûcib-i defter-i muâmele

Kaydı fî evâil-i şehri-i Rebûlevvel sene 63

Abdi'nin esâmisidir. Kayd-şud

5-

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'l-fazl vel'kelâm Mevlânâ Lârende kâdısı zîde fazlühû tahiyyât-ı sâfiyyât ithâfindan sonra inhâ olunur ki :

Hâlâ südde-i saâdet tarafından iki kıt'a emr-i şerîf-i cihân-mutâ' vârid olup Girid Seferine umûmen Karaman Eyâleti asâkiri ile bu hakîr dahi memûr olmuşdur.Emr olunduğı üzere rûz-i nev-rûzdan onbeş gün mukaddem Asitâne-i saadet'de mevcûd ve mükemmel bulunmak emrüm olmuşdur.İmdi mühimmât-ı sefer ve harçlık lâzım ve mühim olmağın taht-ı kazanuzdan ordu yazar ihrâcı mütâd-ı kadîm olmağla ağalarımızdan Ahmed Ağa zîde kadrühû ta'yin ve irsal olunup gönderilmişdür.Vusûlün de gerekdür ki:

Vârid olan emr-i şerîf okınup ma'lûm idildükden sonra nidâ(ilan) itdürdükten sonra olmageldüğü üzere ordu yazar ve bize sefer harçlığı bir mikdâr ber-vech-i ta'cîl cem' ü tahsîl itdürüp kendümüz buradan kalmazdan mukaddem ulaşdırasız.Eyyâm-ı şitâdur müslimanlara zahmet ü ızdırâb olur. Kendülere enfa' olan budur. Bu bâbda ihmâl olunmayup husûs-ımezbûrun itmâmına sa'y idüp bir gün evvel irişdiresiz.Kendümüz varmağa muhtâc itdürmeyeler.Bu mahalde her vechile bize imdâd ü muâvenet itmeleri lâzımdır. Ana göre kendülere tefhîm idüp Girid Ceziresi gibi bir sefere gidiyoruz .Bize bir mikdâr sefer harçlığı ve ordu yazar ihracı birgün evvel varan ağamuzı bu tarafa irsâl eyleyesiz. Yedinde olan defter-i mefhûrumuz mûcibince bu tarafa [imdâd ü muâ]venet olunmak lâzımdır vesselâm.

Kayd-şud fi 3 Safer sene 61

6-

Kazâ-i Lârende'den mutâd-ı kadîm üzere ordu yazar ve bir mikdâr sefer harçlığı her ne vechile olursa olsun imdâd ü muâvenet idüp kânûnı cârî idesiz.Defter mûcibince 1500 guruş cümleden binbeşyüz guruşdur.

7-

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm.Ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Mevlânâ Lârende Kâdısı zîde fazlühû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Kazâ-i mezbûrda vâki' debbâğ tâifesi sÛdde-i Saadet'Ûme arz-ı hâl idÛp bunların debbâğ eyledükleri debbâğ-hâneleri berat-ı şerîfÛmle üçbin akça tımar olup bunlar vâki'olan rÛsÛmı sipâhilerine edâ idÛp bir vechile rencîde olunmak îcâb itmez iken ve kadîmden ordu akçası nâmına dahi nesne vire gelmiş değiller iken hâliyâ mîr-i mirân tarafından kadîme muhâlif ordu akçası talebiyle rencîde olındukların haber virÛp ve def' olunmak bâbında hÛkm-i hÛmâyÛnum recâ eyledükleri ecilden kadîme muhâlif-i şer' rencîde olmaya deyÛ emrÛm olmuşdur buyurdum ki:

HÛkm-i şerîfÛm vusÛl buldukda bu bâbda sâdır olan emrÛm üzere amel idÛp hak üzere göresin.Arz olunduğı üzere olup bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen hukûk-ı rÛsÛmları sipâhilerine edâ idÛp bir vecihle rencîde olunmak icâb itmez iken hâliyâ beğlerbeğı tarafından kadîme muhâlif ordu akçası namına akça talep olunup rencîde olındukları vâki' ise câiz değÛldÛr. Men'Û def' idÛp minbad kadîme muhâlif bunları ordu bahânesiyle rencîde ve remîde itdÛrmeyesiz.Şer'-i şerîf ve kadîmden olıgelen ve emr-i humâyÛnuma muhâlif kimesneye iş itdÛrmeyÛp bu husÛs içÛn tekrâr emrÛm varmalu eylemeyesiz. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfÛme i'timâd kılasız.

Tahrîran fî evâil-i şehri Rabîulâhir sene sittîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyyetü'l-mahrÛse

Kayd-şud fî 16 safer sene 61

8-

Cenâb-ı Şerîat-Meâb Fazîlet-Nisâb Hazret-i Efendî-i kâm-yâb.MehâhimÛ'l-âlem bi-Kazâ-i Lârende ilâ yevmi'l-va'd-i vel-cevâb

DÛrer-i da'vât-ı muhabbet-fÛzÛn ve gurer-i teslîmât-ı meveddet-nÛmÛn ile mÛmtelî i'lâm-ı muhibbâne olunan budur ki : Hâliyâ taht-ı hÛkÛmet-şîârınızda vâki' olan yasakçı yoldaşlar ref' olunup yerlerine üslÛb-ı sâbık üzere Dergâh-ı Âlî yeniçerilerinden Dokuzuncu Cemaat'in yoldaşı Yusuf Beşe nâm yoldaşlar yasakçı nasb u tayin ve işbu mektÛb-ı meveddet tahrîr olunup irsâl-i izzÛ huzÛr kılındı. Lede'l-vusÛl mercÛ ve me'mÛldÛr ki olıgeldüğü âdet-i kadîm üzere mezbÛr yoldaşlar yasakçılık umÛrında istihdâm itdÛrilÛp âhardan bir ferdi dahl ü taarruz

itdürmeysesiz Bâki hemîşe ilm ü fazîlet dürr-i seccâde-i şerîat müstedâm bâd.

Tahrîran fî gurre-i şehri-i Saferu'l-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf.

Kethüdâ-yı Yeniçeriyân-ı Dergâh-ı Âlî

Kayd-şud fî 18 Saferu'l-hayr li-sene ihdâ ve sittîn ve elf

18a

1-

Bi'l-fi'l Lârende'de yeniçeri serdarı olan nâm yoldaş[a]inhâ olunan budur ki:Bâis-i mektûb Mehmed nâm yoldaş arz-ı hâl sunup mezbûrun oğlu Hızır bin Hüseyin ve Hızır nâm yoldaşlar[1] kılıç ile urup mecrûh idüp ve serdar-ı sabık Hasan nâm yoldaş dahi mezbûr mecrûh oğlını hilâf-ı şer' paşa hapsine virdürüp ziyâde gadr ü hayf eyledüğün ızhâr-ı tazallum eylemeğün işbu tahrîr olunup ve gönüllülerden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Receb nâm gönüllü nasb u ta'yin olunup gönderilmiştir.

Vardukda gerekdür ki mezbûrun oğlu Hızır'ı ve hasımları olan mezbûrları mübâşir-i merkûm ile bu tarafa ihzâr eylesin ki bu cânibde Divân-ı Hümâyûn'da mürâfa'a-i şer' olanlar Husûs-ı mezbûra mukayyed olup müceb-i mektûbla amel eylesin.

2-

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm ma'denü'-l fezail ve'l-keîâm Mevlânâ Lârende kadısı zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ol cânibde olan yeniçeri serdarı zîde kadrühü tevkî-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Mehmed nam yeniçeri südde-i Saâdetüme arz-ı hâl idüp mezbûrun oğlu ola Hızır nâm kimesneyi Hüseyin ve Hızır nâm yeniçeriler kılıç ile urup mecrûh idüp ve serdar-ı sâbık Hasan nam yeniçeri dahi mecrûh olan oğlını hilâf-ı şer'-i şerîf paşa hapsine virdürüp ziyâde gadr ü hayf eyledüğün ve gönüllüden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Receb nâm gönüllü zîde kadrühü vardukda mezbûrun oğlu olan Hızır'ı ve hasımları olan mezbûrları mübâşir-i merkûma koşup Âsitâne-i saâdet'üme ihzâr eylesin ki Divan-ı Hümayunumda şer' ile görölüp ihkâk-ı hak oluna deyû düstûr-ı ve mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezâretle

yeniçerilerim Ağası olan Ken'an Paşa "edâmallâhü teâlâ iclâlehü" tarafından mühürlü mektûb virildüğün bildirüp mücebince amel olunması emrüm olmuştur.Buyurdum ki:

Vusûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrüm ve ağa-yı müşârun-ileyh tarafından virilen mektûb mücebince amel minba'd hilâfina rızâ ve cevâz göstermeyesin. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfûme i'timâd kılasız.

Tahrîran fî evâil-i şehri Ramazânü'l-mübârek li-sene erba'a ve sitte ve elf.

3-

Emîru'l-ümerâ'il-kirâm.kebirü'l-küberâ'il fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihirâm. Sahibü'l-izzü ve'l-kirâm.El-muhtas bi-mezîdi inâyeti meliki'l-âlâ.Karaman Beğlerbeğisi "edâmallahü teâlâ iclâlehü" tevkî-i refî-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma'lum olaki:() boylu () gözlü dârende-i fermân-ı hümâyûnumla Ordu-yı Hümâyûn'uma gelüp mukaddemâ berât-ı şerîfi arz olundukda ibtidâdan üçbin akça timâra emri şerîfim virilüp ve Konya Sancağı'nda Lârende nahiyesinde Burakkışla nâm [karye] ve gayride üçbin akça timâra mîr-i mîran tazkeresi ile mutasarrıf olan Siyâmi bu eyü günde memur olduğu Girid Ceziresi seferine gelmeyüp vâki' olan harekât-ı hümâyûnumda mevcûd bulunmayup tımar ol vecihle mahlûdür deyû kendüye virilmek bâbında inâyet-recâ itmeğün ibtidâsı alınup buyurdum ki: Göresin mezbûr altmış üç senesinde Ordu-yı Hümâyûnumda memûr olmayup vech-i meşrûh üzere bu eserinde [sefere] gelmeyüp tımarı ol vechile mahlûl ise minba'd dâvâ ve nizâ' istimâ' olunmak üzere tımâr-ı olduğu sancakda sâkin olup alaybeği bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûr Ali'ye tevcih olunup tezkiresin viresiz.

Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîran fî evâil-i şehri saferü'l-hayr sene erba'a ve sittîn ve elf.

4-

Îlâhü'l-hâdi,

Aleyh-i i'timâdi

Ehl-i örf tarafından zeyd ve Amr'ı bir bölük tâife ahz idüp şu kadar

akçaların oldukda zeyd ve Amr'ın ol meblağı sâkin oldukları karye ahâlisine tevzî' idüp [zararlarını] çekdirmeye kâdir olurlar mı? Şer'an beyan buyurulup müsâb oluna.

El-cevâb Allahü' a'lem. Bi's-savâb Olmaz.

Hüccetü'l-fakir Mustafa el-müftü bi-Lârende ufiye anh.

Li enne'l-mazlûmi lâ yahmilü mazlimeten ile'l-keremi kürrire hevâ
Ümmü'l Fetavâ

5-

Sûret-i Emr-i Şerîf-i Hümâyûndur:

Emîrü'l-ümerâi'l-kirâm kebîru'l-küberâil-fihâm zül-kadri ve'l-ihtirâm
sâhibül'izzi ve'l-ihtişâm.El-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l a'lâ Karaman
Beğlerbeğisi dâme ikbâlühü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki:

Dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa
zîde kadruhû Ordû-yı Hümâyûn'uma gelüp Konya Sancağı'nda mutasarrıf olduğu
zeâmetinin berâtı noksân ve Girid Cezîresi'nde küllî harbende bulunup yarar
olmağla beşbin akça terakkîye emr-i şerîf virilüp ve yine Konya Sancağı'nda Kırış
Nahiyesi'nde Mandasun nam karye ve gayriden beşbin akça timârın üçbinbeşyüz
akçası Durak nam kimesnenin berâtında ve tasarrufunda olup binbeşyüz akça
hissesi kimesnenin üzerinde ve tasarrufunda ve beratında olmayup bilfi'l defter
mahlûldür deyû ve yine livâ-i mezbûrede Kaş Nahiyesi'nde Çomaklar nâm karye
ve gayriden dörtbin akça tımara mutasarrıf olan Hasan memur olduğu Cezîre-i
mezbûre seferine gelmeyüp vâki' olan hidemâkda mevcûd bulunmayup tımarı ol
vecihle mahlûl oldukda bin akçası âhara virilüp bâkî kalan binbeşyüz akça hissesi
bilfi'l mahlûldür deyü cem'an üçbin akçalık[olmak] üzere kendüye virilmek
bâbında inâyet recâ itmeğın terakkîsi alınup buyurdum ki:

Göresin mûmâ-ileyh zîde kadruhûnun mutasarrıf olduğu zeâmetin berâtı
mucibince noksân var ise ve zikrolunan binbeşyüz akça hisse tımarı kimesnenin
üzerinde ve tasarrufunda ve berâtında ve havâs ve evkâf ve emlâkinde alâkası ve
yazılısı olmayup vech-i meşrûh üzere mahlûl ise mezbûr Hasan Ordu-yı

Hümâyûn'umdan müstakil emr-i şerîfle memûr olanlardan olmayup vech-i meşrûh üzere Cezîre-i mezbûre seferine gelmeyüp vâki ' olan hidemât-ı hümâyûnumda mevcûd bulunmayup tımarı ol vechile mahlûl oldukda üçbin akçası âhara virilüp bâki kalan binbeşyüz akça hissesi bilfi'l mahlûl ise minba'd dâvâ ve nizâ' istimâ' olunmamak üzere zeâmeti olduğu sancakda sâkin olup ve alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla kılınç ilhakı lâzım gelmez ise cem'an üçbin akçalık üzere istikmâliyle mûmâ-ileyh Mustafa zîde kadrühûya tevcih idüp tezkiresin viresiz.Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîran fi evâil-i saferü'l-hayr sene erba'a ve sittîn ve elf

Kayd-şud be-yurd-ı Hasankale

Kayd-şud fi evâhir-i Şa'bânü'l- muazzam li-sene erba'a ve sittîn ve elf.

Tıbku aslıhi'l-fakir gaferallahü sübhanehû Mehmed El-kâdî bi-Ordu-yı Hümâyûn ufiye anhü.

6-

Sûret-i Emr-i Şerîf-i Âlişan

Emîru'l-ümerâ'il-kirâm kebîru'l-küberâ'il-fihâm zül-kadri ve'l- ihtirâm.Sahibü'l-izzi ve'l-ihtişam el muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l- a'lâ.Karaman Beğlerbeğisi.....dâme ikbâlühü tevkî-i refî'-i humâyûnum vâsil olıcak ma'lûm ola ki:

Dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadrühû Ordû-yı Hümâyân'uma gelüp Konya Sancağı'nda mutasarrıf olduğu zeâmetinin berâtı mûcibince noksan ve Girid cezîresi'nde külli harbende bulunup yarar olmağla beşbin akça terakkîye emr-i şerîfim virilüp ve yine Konya Sancağı'nda Lârende Nahiyesi'nde Mandason nâm karye ve gayriden dokuzbin akça tımara mukaddemâ mutasarrıf olan Ömer fevt olup tımarı mahlûl oldukda üçbin akça Kalıcıoğlu(Halıcıoğlu)Mustafa'ya virilüp üçbin akça hissesi Hüseyin'e virilüp bu civârda mutasarrıf iken mezbûr Hasan memur olduğu cezîre-i mezbûr seferine bu âna değin gelmeyüp vâki'olan hidemât-ıhümâyûnda sancağı asâkiriyle mevcûd bulunmayup zikr olunan üçbin akça hisse tımar ol vechile mahlûldür deyû

mezbûrân tahvîllerinin kendüye virilmek bâbında inâyet recâ itmeğin terakkîsin alınup buyurdum ki :

Göresin mûmâ-ileyh Mustafa zîde kadrühûnün mutasarrıf olduğu zeâmetinin noksanı var ise mezbûr Ordu-yı Hümâyûn'umdan müstakil emr-i şerîfimle me'mûr olanlardan olmayup vech-i meşrûh üzere bu âna değin cezîre-i mezbûre seferine gelmeyüp vâki' olan hidemât-ı hümâyûnumda sancağı askeriyle bilfi'l bulunmayup tımarı ol vechile mahlûl ise minba'd davâ ve nizâ'ı istimâ' olunmamak üzere zeâmeti olduğu sancakda sakin olup alaybeği bayrağı altında sefere eşmek şartıyla kılınç ilhâkı lâzım gelmez ise mezbûr tahvîllerinden îstikmâliyle mûmâ-ileyh Mustafa zîde kadrühûya tevcîh idüp tezkiresin viresiz.Şöyle bilesiz.Alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîran fî evâil-i şehri Saferu'l-hayr sene erba'a sittîn ve elf. Kayd-şud

Tahrîran fî evâhir-i Şa'bânü'l-muazzam sene erba'a ve sittîn ve elf. Tıbku aslihi'l-fakir gaferallahü sübhânehû Mehmed Fahreddîn El-kâdi bi-Ordu-yı Hümâyûn ufiye anh. Be-yurd-ı Hasankale

19a

1-

İzzetlü ve Saadetlü Sultânım Yâ Hazret-i Molla

2-

Nısf-ı âhârı bâlâsında oda ve samanlık ve ahur ve çardak merkûm Ali Beğ hissesine isâbet itdükden sonra vech-i mahkî üzere hisse-i şer'iyeye yerlerin i'tirâf ve âhad-ı esmânlar mezbûra müteallik ve lâyıkdur. didüklerinde tarafeynin her birinin berâtları bit'taleb ketb ü terkîm olunup bu tapu def' ü teslîm olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc idine.

Tahrîran fî yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min şehri Ramazân sene seb'â ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l.....hâl:

Mehmed Çavuş eş-şehîr

Eyyûb Ali ibn-i Devîş Beşe

Sa'di Çelebi ibn-i Mehmed

Hâmi Mehmed Attâr

Osman Çelebi İbn-i Yusuf

Sefer Beşe İbn-i Ali Beğ

Hacı Abdullah Hızır

Pekmezci Halil bin Ömer

Mehmed bin Abdullah

Ak Hasan el-Muhzır

Yusuf bin Abdullah

Ve gayrihim minel-hâzırûn

3-

Medîne-i Lârende mahallâtından Fenârî Mahallesinden olup bundan akdem fevt olan Abdurrahman Beğ'in verâseti şer'an sulbî oğulları olan Ali Beğ ve Mahmûd Beğ ve iki sulbiye kızı Hanım ve Ayşe'ye münhasıra olup terekesinden menzil-i âtiyü'l-beyân beynlerinden kable't-taksîm Mahmûd Beğ dahi vefât itdükde onun dahi verâseti şer'an li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Hanım ile li-eb karındaşları olan mezbûran Ali Beğ ve Ayşe Hatun'a münhasıra olduğu şer'an mütehakkık olduktan sonra bâlâda mezkûr olan Ayşe Hatun kıbelinden ikrâr-ı câirü'l-beyân vekil olup bimâ hüve nehc'üs-sübût şer'an vekâleti sâbite olup müvekkile-i mezbûrenin Sadri oğlu olan Musa Çelebi ibn-i Musa Çavuş nâm [kimesne] meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedî ve mahfel-i dîn-i münîf-i Muhammedî sallallahû teâlâ alâ şâri' ihâda mezkûre Hanım Hatun kıbelinden yine ikrâr-ı âtiyü'l-beyânı tasdike vekil olup mezbûreyi ma'rifet-i Şer'iyeye ile ârifin olan İbrahim Çelebi İbn-i Osman Beğ ve Ebu Bekir Beğ nâm kimesneler şehâdetleri ile hasm-ı şer'-i câmid mahzarında vekâleti sâbite olan Solak Fazlullah Beğ mahzarında bil-vekkâle ikrâr ve takrîr-i kelâm eyleyüp müvekkilem vâlidem mezbûr babası Abdurrahman Beğ terekesinden olup mahalle-i mezbûr[e]de vâki'

tecdîd ve tavsîfden müstağni olup hudûd-ı erbaası inde'l-âhâlî ve'l-cîrân ma'lûme olan menzilden kendüye intikâl eden hisse-i Şer'iyesi verese-i mezkûre beynerinden müşâ' olup kabl'el[vefât] karındaşum mezbûr Mahmûd Beğ ba'dehû diğêr karındaşum Ali Beğ'in hisselerinden bi-hasebi'l-irsi's-şer'î bana dahi menzil-i mezbûr savb-ı şer'i enverden [virilen] zeyl-i hüccetde olan müslimîn ile ba'de't-tahmîni's-sahîh taksîm olundukda menzil-i merkûmun dâhilesinden olan iki bâb tabhâne ve her birine muttasıl birer beyt-i sağır ve önünde çardak-ı kebîr ve muhavvata ve avlu ve kenif-i müşt Emil olan menzilin şimâl tarafında olan tabhâne ve beyt-i sağır ve çardağın nısf-ı anun mukabelesinde şimâl tarafında olan dîvâra (duvara) varınca avlusu ve garb tarafında kapısı ile menzil-i mezbûrun dahiliye ve hariciyesine olan menzilden hakkım mukâbelesinde bana hisse intikâl itmekle ben dahi kabûl ve kabz idüp her birinde bi-vech-i minel-vücûhu's-şer'îye hakkım ve alâkam yokdur didi, didükde vekîl-i mezbûrun.....

4-

Câvid Beğ oğlunun emridür.

Emîru'l-ümerâi'l-kirâm kebîrul-küberâ'il-fihâm zülkadri ve'l-ihtirâm sahibü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîdi inâyetil-melikil-a'lâ Karaman Beğlerbeğisi dâme ikbâlühû ve kıdvetü'l-ulemâil-muhakkikîn umdetü'l-fuzalâil müdakkilîn Lârende Müftisi olan Mevlânâ zîde fazlühû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hukkâm, ma'denü'l-fazl vel kelâm hümâyûn vasıl olıcak ma'lûm ola ki:

Sen ki Lârende Kâdısının südde-i saadetüme mektûb gönderüp kazâ-i mezbûra tâbi' Sarı nâm karye sâkinlerinden dârendagân-ı fermân-ı hümâyûn Mehmed ve Sündük ve Eyyûb nâm kimesneler Meclis-i şer'e varup bunlar ki kendü hallerine olup kimesneye zarar u teaddîleri yoğıken karye-i mezbûr toprağında tasarruflarında olan yirlerin sakıy ederler iken yine kazâ-i mezbûra tâbi' İbrala nâm karye sâkinlerinden Hızır ve karındaşı İlyas ve Şarlıoğlu..... nâm kimesneler âlât-ı harb ile bunların üzerine gelüp mezbûr Hızır mezkûr Mehmed'in sol yüzün kılıç ile çalup ve mezkûr Sündük'ün dahi sol budın çalup nâm kimesnenin sinirini kat' idüp mezbûrları mecrûh amel-mande idüp ziyâde zulm ü teaddî ve fesâd eyledüklerin ve şeyhülislamda fetvâ ve hüccet-i Şeriyelerin var oldığıın bildürüp mücebince amel olunup icrâ-yı hak olunmak

bâbında emr-i şerîfim tahrîrine(?) arz eylediğün ecilden buyurdum ki:

Emr-i şerîfimle vardıklarında ihzâr-ı husema kılup gayb iderler ise şer'le buldurması lâzım olanlara buldurup götürüp mukaddemâ bir def'a şer'le görülüp fasl olmayup onbeş yıl mürur itmiş değil ise tamâm hak ve adl üzere teftîş ve tefahhus ve hüccet-i şer'iyeye ve fetvâsına nazar idüp göresin. Arz olunduğı üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve hüccet-i şer'iyeye ve fetavâ-yı şerîfeleri mûcebince amel idüp dahi bu makûle fesâd iden mezbûrlar muhtâc-ı arz olanlardan ise üzerlerine sübût bulan mevâddı sûret-i sicilleriyle vukû u üzere arz idesin ki sonradan haklarında emr-i şerîfüm ne vechile olunur ise mûcebince amel oluna.Minba'd şer'i şerîfe ve fetavâ-yı münîfe ve hüccet-i şer'iyeye ve emr-i hümâyûnuma muhalif kimseye iş itdürmeyesin. Kaziyyede medhali olmayanları dahl itdürmeyüp husûs-ı mezbûr için emr-i âhar varmalu eylemeyesin.Şöyle bilesiz.Alâmet-i şerîfûme i'timad kılasız.

Tahrîran fi evâsıt-ı Şehri Ramazânü'l-mübârek.Li sene erba'a ve sittîn ve elf.

5-

Şerîat-şîâr Lârende kâdısı zîde fazlühûya inhâ olunur ki taht-ı kazanuzda vâki' hâslarımız karyelerinden Dafgandos nâm karye hîn-i tahrîr dört hâne kaydolunup lâkin reâyâsı fakîrû'l-hâl ve mahall-i merhamet olmağla hâlâ vâki' Ramazân sâlyânelerin avârizdan mâadâ bir hâne üzere alınmak bâbında buyuruldu recâ itmeleri ile hâllerine merhamet olunup işbu sâlyâneyi bir hânedan virmeleri için buyuruldu tahrîr olunmuşdur.İnde'l-vusûl gerekdür ki karye-i mezbûrun reâyâsından vech-i meşrûh üzere bir hânedan sâlyânelerin alup ziyâde talebiyle rencîde ve zahmet itmeyüp ve itdürmeyüp mûceb-i buyuruldu ile âmiil olasız deyü buyuruldu.

Fi yevm. 7 sene 1064

6-

İbrala'nın timârı emridür:

Emirü'l-ümerâil-kirâm kebîrû'l-küberâil-fihâm zü'l-kadr-i ve'l-ihtirâm

sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm. El-muhtass bi-mezîdi inayeti'l-melikü'l-a'lâ Karaman Beğlerbeğisi dâme ikbâlühû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki: bilfi'l Karaman Alaybeğisi olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Musa zîde kadrühû Ordû-yı Hümâyunuma mektûb gönderüp Konya Sancağı'nda Kaş Nahiyesi'nde İbrala nam karye ve gayride üçbin akça tımara mutasarrıf olan Yusuf me'mûr olduğu Girid ceziresi seferine gelmeyüp vâki'olan hidemât-ı hümâyûnumda mevcûd bulunmayup tımarı ol vechile mahlûldür deyû mukaddemâ yararlık arz olundukda ibtidâdan üçbin akça tımara emr-i şerîf virilen ()gözlü () kaşlu ()boylu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hüseyin'e virilmek bâbında inâyet- recâsına arz itmeğın ibtidâsı alınup buyurdum ki :

Göresin, mezkûr Yusuf Ordû-yı hümâyunumda müstakil emr-i şerîfümle me'mûr olanlardan olmayup vech-i meşrûh üzere Cezîre-i mezbûre seferine gelmeyüp vâki' olan hidemât-ı hümâyunumda mevcûd bulunmayup tımarı ol vechile mahlûl ise minba'd da'vâ ve nizâ'-ı istimâ' olunmamak üzere tımarı olduğu sancakda sâkin ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezkûr Hüseyin'e tevcîh idüp tezkiresin viresin.

Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfûme î'timâd kılasın.

Tahrîran evâhir-i şehri zilhicce li sene erba'a sittîn ve elf.

Be-yurd-ı Kal'a-i cedîde 1604

20A

1-

İzzetlü saadetlü sultânım hazretleri

Yâ Hazreti Monla(Molla)

Ali Ağa kâtil olan Amr'a kefil-i bin'nefs olduğu cümle cemaatin marifetiyle sicil olundu.

Yâ Fettah iflah lenâ hayra'l bâb

2-

Lârende kazasında bilfi'l subaşı olan Hüseyin Ağa tarafından kefil olunan

Mustafa Ağa Meclis[-i şer'e gelüp takrîr-i kelâm ile] kazâ-i mezbûre muzâfâtından Dorin nâm karye sâkinlerinden Fatma bint-i Abdurrahman nâm hâtunu ihzâr idüp takrîr-i kelâm ve ta'bîrini tekrâr idüp mezbûre hatunu târih-i kitâbdan bir gün mukaddem gece ile üzerine harâmî-zâde basup zevci dahi talak virmiş suâl olunup mâ vaka' tahrîr olunması matlûbumdur didükde gıbbe's-suâl mezbûre hatun cevabında "filvâki' târih-i mezbûrda gece ile zevcim Yakub Beşe'nin abd-i memlûkü Handan Abd(köle)benüm üzerime gelüp ben dahi mezbûrun eteğine basup feryâd eyledüğimde müslimanlar istimdâdına geldükde eteği elümde kalup kendi firar eyledi" didükde mûmâ-ileyh Mustafa Ağa talebi ile mezbûre hatunun keyfiyeti karye-i mezbûreden tefahhus olundukda karye-i mezbûreden Şa'ban bin Ömer ve Sâlih bin Cum'a ve Süleyman Beğ bin Ahmed sâir karye-i mezbûre ahâlisi biema'ihim Meclis-i şer'e hâzirûn olup "filhakîka kazıyye minvâl-i muharrer üzere olup ve mezbûre hatun kendi hâlinde müstakîme ve dindar hâtundur. Bu âna gelince bu makûle ef'âl ve akvâlini görmedik ve işitmedik deyû hüsn-i hâlini ihbâr eyledükden sonra medîne-i mezbûreden dahi Derviş bin Mehmed ve Abdulgani bi Sefer nâm kimesneler dahi hüsn-i hâline şehâdet idüp "mezbûre hatun bizim mahellemizde doğdı ve büyüdi sû-i hâlini görmedik ve işitmedik deyû ihbâr eyledikden sonra ihtimâmen mezbûre hatuna merkûm Handan köle ile mahfi alâkası eteği eteğine eli eline değmediğine yemîn teklîf olunup mezbûre hatun dahi alâ vechi's-suâl yemin billâhi teâlâ eyledükden sonra mâ hüve'l-vâki bi't taleb ketb olındı.

Tahrîran fi evâil-i şehri Rabûlevvel sene 1058

Şuhûdü'l.....hâl:

İbrahim bin Ömer Beğ

Dede bin Ca'fer

Pîr Ahmed Halife bin Çalab

Bekir Beğ bin Mehmed

Halil bin Mehmed Beğ

Mustafa bin Kemal

Murad bin Bekir Şerîf

Ve gayrihim mine'l hâzirîn

SONUÇ

Şeriye Sicillerinin içeriği, hangi alanlarda ne sebeple kullanıldığı birinci bölümde açıklanmıştır. Bu Sicilde Osmanlı Hukuk Sisteminin nasıl işlediğini görmek mümkündür. Yer isimleri konusunda ilk defa bu çalışmada rastlanan yeni mahalle ve köy isimlerini birinci bölümde ele alındı. Sicilde 74 adet köy ismi, 11 adet mahalle ismi geçmektedir. Bu mahalle ve köy isimleri yerel araştırmacılar için kaynak olabilecek durumdadır. Karaman adının tarihi gelişimi, Karaman Şehri'nin fiziki ve idari yapısı yine birinci bölümde dipnotlarla verildi. Şehrin eski adı "Lârende" adının yanında "Karaman" adı da yaygın olarak kullanılmıştır. Girit Seferi'nin hangi şartlarda geliştiği, asker toplanması, mühimmat ve levâzım konusunda Girit Seferi'nde cereyan eden olaylar, Sefer katılmamaları halinde, savaştan kaçanlara hangi cezaların verildiği sicilde geçen kayıtlara göre izah edildi.

Belgelerden anlaşıldığına göre; Karaman'ın köy ve mahallelerinde yaşayan insanların kendilerine has lakapları bulunmaktadır. Bu lakaplarda insanların mesleği, dini kimliği, yer adları, kişinin mensub olduğu soy ve sülale isimleri vb.gibi unsurların öne çıktığı gözlenmektedir.

Karaman'ın bulunduğu yer ve konum itibariyle hac yolları üzerinde bulunması, şehrin sosyal hareketliliğini artırmıştır.

280 no'lu Karaman Şeriye Sicil defteri Karaman ile ilgili araştırma yapacak tarihçilere Karaman'ın köy ve mahalleri ile Karaman'daki aile yapısı vb.konularında yardımcı olabilecek bilgileri içermektedir.

BİBLİYOGRAFYA

ABAKOĞLU Ahmet T, *Osmanlı Toplumunda Aile, Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Aile*, I, s. 93., Ankara 1992

AKGÜNDÜZ, Ahmet, *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukukî Tahlilleri*, I-VIII, İstanbul

1990-1994

_____ *Şer'iye Sicilleri*, (İstanbul:Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları),

c.I, s.19. 1998

AKÖZ Alaaddin, *Kanunî Devrine Ait 939-941/1532-1535 Tarihli LÂRENDE(Karaman)ŞER'İYE SİCİLİ*, s.xix, Konya 2006

ADIYEKE A.Nükhet, ADIYEKE Nuri, “*Girit Savaşı ve Birleşik Hıristiyan Orduları*” Askerî Tarih Araştırmaları Dergisi Sayı 9, ,Yıl 5, 2007

AYDIN M.Akif, *Mehir*, DİA, XXVIII, s. 289., İstanbul 2003

BAYINDIR Abdülaziz, *İslam Muhakeme Hukuku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İstanbul , s.l.,1986

CIN Halil - AKGÜNDÜZ Ahmet, *Türk Hukuk Tarihi*, (Konya Selçuk Üniversitesi Yayınları),s.224, 1989,

CENGİZ Ahmet, *XVIII.Yüzyılda Lârende(Karaman) Şehrinin Fiziki ve Sosyo-Ekonomik Yapısı*, 2009,s.13

DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Ankara 1993

FAROQHI Suraiya, *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam*, (Çeviren: Elif KILIÇ), s. 116., İstanbul 2005

GÖKSAL,Hüseyin, *52 no'lu Kütahya Şeriye Sicili*(Yayınlanmamış yüksek lisans tezi), Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir, 2001

GÜNDOĞDU Raşit, *Balıkesir Şeriye Sicili (Evaili-i Cemaziye'l-evvel 1021-25 Sefer 1027-4), Temmuz 1612-21 Şubat 1618)*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü), s.III. ,1992

GÜMÜŞÇÜ Osman, *XVI.Yüzyıl Lârende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus*, s. 40., Ankara 2001

GÜLCAN D.Ali, *Karaman Mahalle Kasaba ve Köyleri Tarihçesi*, s. 1, 1989

- HALAÇOĞLU Yusuf, *Osmanlılarda Ulaşım ve Haberleşme (Menziller)* , s. 66., Ankara 2002
- _____ , *Osmanlı Devlet Teşkilatı*, XII, s. 441., İstanbul 1989
- İLGÜREL, Mücteba, “*Şeriye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*” *İÜ. EF. Tarih Dergisi*, S. 28 – 29, İstanbul, 1975, s.123 – 166
- _____ , *Şeriye Sicillerinin Toplu Kataloguna Doğru*, İstanbul, , 1974-1975
- KOCA Salim , *Eski Türklerde Sosyal ve Ekonomik Hayat, Türkler*, III, , s. 15., Ankara 2002
- ÖZDEMİR Rifat, *Tokat'ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı*, *Belleten*, LIV, S.210, , s. 1023, (Ağustos 1990)
- PAKALIN, Mehmet Zeki, *Osmanlı tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, I – III*, İstanbul 1971
- SAMİ Şemseddin, (1996) *Kamus-u Türkî* (İstanbul, Çağrı yayınları) s.541
- SAK İzzet , *10 Numaralı Konya Şer'iyeye Sicili*, Konya, 2003
- ÜNLÜYOL Aynur, *Şeriye Sicillerine Göre XVIII. Asrın ilk Yarısında Balıkesir (1700-1730)*, Yayınlanmamış doktora tezi: Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), s.l. 1995
- YEDİYILDIZ Bahaeddin, *Osmanlı Toplumunu*, C.I, , s. 483., İstanbul 1994